

ZBERATEĽ

2001

6

Ročník VII.
Cena 44 Sk

MESAČNÍK O FILATELII ★ NUMIZMATIZME ★ FILOKARTII ★ TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE ★ ODBORNÉ ČLÁNKY ★ INZERCA ★ PRÍLOHA SSOŠF SLOV-OLYMP

Návrhy na poštové známky, ktoré budú vydané
10. júla 2001 v emisnom rade Ochrana prírody

OCHRANA PRÍRODY

MALÁ LETNÁ (11.) PÍSOBNÁ
AUKCIA
FIRMY ZBERATEĽ
AUKČNÝ KATALÓG V BUDÚCOM
ČÍSLE ČASOPISU ZBERATEĽ

Ukážka z troch položiek aukčného katalógu, ktorý bude tvoriť prílohu Zberateľa 7/2001: Pretlač PČ 1919 na 30h rakúskej doplatnej známke, nevydaná známka s pretlačou SŠ 1939 a jedna z hodnôt zo série nezúbkovaných nevydaných 4-blokov Pred ohnivým drakom

ZBERATEĽ

**Z DNEŠNÉHO
OBSAHU**

Spojky s posunutou pretačou – k článku O. Földesa: Pretačac „Slovenský štát“ na známkach A. Hlinka Česko-Slovensko (str. 10 – 11)

Štyri z trinástich známok emisie Ľudová architektúra z roku 1971 (obr. hore) – čítajte článok Petra Malíka na str. 11 – 12
• List z Hirošimi z augusta 1945 (obr. dole) – k článku Júliusa Píšu na str. 20

Obr. 10 k seriálu Jozefa Čížka: Celistvosti rozprávajú (str. 25 – 28)

Nový poľský poštový lístok (Z noviniek našich susedov, str. 4 – 5)

Z OBSAHU

- Pretlač „SLOVENSKÝ ŠTÁT“ na známkach Andrej Hlinka ČESKO-SLOVENSKO - O.Földes (10-11)
- 30 rokov od vydania emisie „Ludová architektúra“ - Peter Malík (11-12)
- OKIENKO ŠPECIALISTU: Tlačové odchýlky známk „Detvianský mužský a ženský kraj“ a „Ustredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky“ - Miroslav Gerec (13-14)
- Keltské mince na našich známkach - Elena Minarovičová (15)
- Vydania „EUROPA 2000“ - Pavol Ondráška (21-23)
- Výnimočné používanie pečiatky vlakovej pošty Muráň-Plešivec 935 (a späť) - Jozef Tekel (16-18)
- Našinec vo svete: BEPHILA 2001 - Július Priša (20)
- MOT 38 - Marián Jobek (21-23)
- Celistvosti rozprávajú: Doprava zásielok vzduchom - J.Čížek (25-28)
- Perfiny a námetové zbierky - A. Urmínský (29-30)

CONTENTS

- Overprinting „SLOVENSKÝ ŠTÁT“ on postage stamps Andrej Hlinka ČESKO-SLOVENSKO - Ondrej Földes (10-11)
- 30 years after the issue „Folk architecture“ - P.Malík (11-12)
- Specialist's column: Plate flaws on postage stamps „Men's and women's folk costumes from Detva“ and „Central Control and Check Agricultural Institute“ - Miroslav Gerec (13-14)
- Celtic postage stamps on our postage stamps - Elena Minarovičová (15)
- A special usage of the stamp of railway post Muráň-Plešivec 935 (and return) - Jozef Tekel (16-18)
- „Entires talk“ serial: Transportation of postal items by air - Jozef Čížek (25-28)

Vážení čitatelia, na stránkach Zberateľa sústavnú starostlivosť venujeme problematike príležitostných poštových pečiatok. Predovšetkým rubrika o nových pečiatkach a mesačný prehľad používaných pečiatok má miesto v každom čísle časopisu. Ako nás pred niekoľkými týždňami informoval náš spolupracovník Dr.Jozef Soukup, ktorý uvedenú rubriku a prehľad starostlivo pripravuje, zberateľa príležitostných pečiatok tieto informácie oceňujú. Vyplynulo to z vyjadrenia účastníkov ankety o najkrajšiu slovenskú ručnú príležitostnú pečiátku roka 2000, ktorých takmer pätina sa vyjadřila o informačnom servise časopisu. Prevládajú pozitívne hodnotenia a konštatovania v tom zmysle, že časopis Zberateľ je najspolahlivejším (najdostupnejším, najpravideľnejším, jediným...) zdrojom informácií o nových pečiatkach. Mnoho účastníkov ankety však zároveň poznamenala, že by bolo žiaduce, aby časopis uverejňoval informácie s dostatočným predstihom o všetkých príležitostných pečiatkach, aby si mohli zabezpečiť ich odtlačky zaslaním zásielok na príslušné pošty. Preto to nie je možné, vyplýva z dvoch skutočností - extrémne krátkej lehoty pošty na vyhotovenie a používanie pečiatok a mesačnej periodicity nášho časopisu.

Ak totiž pošta objednávkou na vyhotovenie a používanie príležitostnej pečiatky realizuje vo veľmi krátkom čase (do-

Príležitostné pečiatky a (naše) problémy

konca do 24-hodín !!!), potom časopis nemôže s dostatočným predstihom informovať zberateľov ani keby vychádzal ako týždenník, ba v niektorých prípadoch by neuspel ani keby vychádzal ako denník. Jednoducho, pri možnosti „uviesť do života“ príležitostnú pečiátku za 24 hodín, zberateľa nemajú reálnu šancu takúto pečiátku zastihnúť na odoslanie svojich zásielok ani keby o nej boli informovaní okamžite. Čo teda s tým, ako tento problém riešiť?

Veríme, že sa zberatelia v dohľadnom čase dočkajú prijateľného riešenia tejto problematiky. Prísľubom k tomu môžu byť rokovania, ktoré sa začali medzi predstaviteľmi Slovenskej pošty a ZSF. Predlžiť lehotu na objednanie pečiatok povedzme na tri mesiace, tak ako to bolo v minulosti, asi by nebolo vhodným riešením. Ale podmieniť realizáciu objednávky pečiatky termínom minimálne 15-dní pred jej používaním, by určitým riešením mohlo byť. O tom by sa mala dať presvedčiť aj lobby z kruhov obchodníkov a filatelistov, ktorá sa za terazšie extrémne krátke lehoty zasadzovala, že určitú šancu treba poskytnúť aj zberateľom - pečiatakárom. Ale najmä preto, aby príležitostné pečiatky nestratili svoj pôvodný propagačný význam a obdivovatelia tohto druhu užitej grafiky sa neodradzovali od ich zbierania.

Samozrejme, ani v tomto prípade by náš mesačník nemohol bezovzývku vopred zaznamenať informácie o používaní nových pečiatok. Zberateľom by sme však mohli byť veľmi nápomocní, a verte, radi by sme tak urobili čo najskôr, v poskytnutí napríklad takýchto informácií: Na nasledujúcom telefónnom čísle SP je možné z magnetofónovej nahrávky nepretržite vo dne v noci získať najnovšie informácie o nových poštových príležitostných pečiatkach. Alebo na nasledujúcej webovej internetovej adrese SP sú rovnaké informácie, taktiež pravidelne doplňované a aktualizované. Potom pri minimálne 15-dennej lehote na realizáciu pečiatky a pri spomínanom informačnom servise zberateľovi by stačilo raz dva razy za týždeň zatelefonovať, resp. otvoriť webovú stránku a získať by vopred informácie o všetkých pečiatkach. Nestálo by ho to veľa času, ani veľa peňazí.

Dozista podobných riešení by sa našlo aj viac a možno ešte vhodnejších. V čom je teda celý problém? Nuž práve v tom, že pre nás je to stále problém. A už príliš dlho. Vaša redakcia.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY

• VYDANIA MDPT SR

OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií Slovenskej republiky vydá dňa 4. júla 2001 hárček „OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY“ so štyrmi príležitostnými poštovými známkami Pribina - 6 Sk, Rastislav - 9 Sk, Kocel - 11 Sk a Svätopluk - 14 Sk. Štvorblok známok s portrétmi týchto významných postáv našich dejín budú vydané na hárčeku rozmerov 11 x 16,5 cm. Známkový blok umiestnený v dolnej časti hárčeku, v hornej časti bude viacfarebná mapa Veľkej Moravy (na našich reprodukciami sú líniové rozkresby jednotlivých známok).

SLOVENSKO

14 Sk

SVÄTOPLUK

Autorom výtvarných návrhov emisie je Jozef Baláž, rytiny vytvoril Rudolf Cigánik. Dvojfarebné známky (portrét a ilustračný motív tmavohnedej farby, bledokrémová podtlač) o rozmeroch obrazovej časti 40 x 23 mm na spoločnom hárčeku vytlačila PTC Praha ocelotlačou z plochých dosiek v kombinácii s ofsetom.

MICHALOVCE

Súčasne sa vydávajú 4 obálky prvého dňa vydania vrátane príležitostných pečiatok: FDC Pribina - hnedá farba, domicil na pečiatke Nitra, FDC Rastislav - bordová, domicil Devín, FDC Kocel - hráškovozelená, domicil Michalovce, FDC Svätopluk - tmavomodrá, domicil Bratislava. FDC vytlačila uvedená tlačiareň jednofarebnou ocelotlačou z plochých platní. Čísła zn.: 236-239 □ vkn

NOVÉ PEČIATKY

Uvádzame informácie o nových príležitostných poštových pečiatkach, ktoré sa budú používať na Slovensku od polovice júna 2001 podľa oficiálnych údajov Slovenskej pošty, š.p. (získané do 25. mája 2001).

- 14.16.6.2001 Košice 1: VII. LETNÉ ŠPORTOVÉ HRY POŠTÁROV SLOVENSKA
- 15.6.2001 Kežmarok 1: 750. VÝROČIE PRVEJ PÍSOMNEJ SPRÁVY O MESTE KEŽMAROK
- 16.6.2001 Topoľčany 1: KRÁLOVSKO - CISÁRSKA POŠTOVÁ CESTA MAGNA VIA
- 23.6.2001 Partizánske 1: KRÁLOVSKO - CISÁRSKA POŠTOVÁ CESTA MAGNA VIA
- 24.6.2001 Spišské Vlachy: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
- 30.6.2001 Prievdzda 1: KRÁLOVSKO - CISÁRSKA POŠTOVÁ CESTA MAGNA VIA
- 1.7.2001 Poprad 1: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
- 1.7.2001 Spišské Podhradie: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
- 1.7.2001 Vrábľa: 100 ROKOV VYSVIACKY RÍMSKO-KATOLICKÉHO KOSTOLA VO VRÁBĽOCH
- 4.7.2001 Nitra 1: INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMKO OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY
- 4.7.2001 Nitra 1: INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMKO OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY

- 4.7.2001 Nitra 1; INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMOK OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY
- 4.7.2001 Nitra 1; INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMOK OSOBNOSTI VEĽKEJ MORAVY
- 7.7.2001 Žilina 1: XVIII. DNI FILATELIE SLOVENSKA
- 13.7.2001 Smižany: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
- 13.7.2001 Kežmarok 1: EURÓPSKE LUDOVÉ REMESLO

□ Pripravil J. Soukup

„Svet“ sa zíde na Spiši

Rodný kraj a domovina sú kategóriami, ktoré ostávajú v nás po celý život. Sú tým, čo nám - hlavne v ťažkých chvíľach - dáva i zachováva nádej na prítulenie v náručí láskavosti a spomienok. Tu možno stretnúť tých, ktorí poznajú nás a ktorých poznáme my.

Stalo sa krásnou obýčkou niektorých regiónov Slovenska pozvať svojich rodákov, roztrúsených po celom svete, na návštevu svojho rodného kraja. Takéto stretnutie Spišiakov (SSS) sa uskutočnil v dňoch 1. až 15. júla 2001. Záštitu nad týmto stretnutím prevzal predseda Vlády SR Ing. Mikuláš Dzurinda. V čestnom predsedníctve SSS 2001 je rad ďalších známych osobností (spišský sídelný biskup Mons. Prof. ThDr. František Tondra, poslanec NR SR Doc. JUDr. Vojtech Tkáč, CSc., predseda SOV PhDr. František Chmelár a ďalší).

okrem dominant jednotlivých miest a obcí - tvorí symbolicky znázornená slovenská trikolóra, Vysoké Tatry, Spišský hrad a základný prvok gotickej architektúry, na ktorú je Spiš osobitne bohatý □ MKR

NEURADNÉ PRÍTLAČE

REMESELNÍCI V KEŽMARKU ■ Leto v Kežmarku si už žiadny z jeho obyvateľov nevie predstaviť bez festivalu „Európske ľudové remeslo“ (ELRO). Okrem remeselníkov ani filatelisti, samozrejme, na ňom nesmú chýbať. Ved' by porušili už vyše desať ročnú tradíciu.

LUDOVÉ

EURÓPSKE

Hrnčiarsky výrobok

REMESELNO

Stredoveký hrnčiar pri práci

Tento rok je dominujúcim remeslom tohto festivalu **hrnčiarstvo** a s ním **hrnčiarsky cech**. Už Slovenské kmeňe sa zaoberali výrobou keramiky (nádobu na oblie, hrnce, misky), hoci ešte nepoznali hrnčiarsky kruh. V období ranného feudalizmu (9.- 12. storočie) hrnčiarstvo na Slovensku patrilo medzi najrozšírenejšie remeslá, najmä pre začatie používania hrnčiarkeho kruhu poháňaného nohou. V 16. storočí mali hrnčiari na území Slovenska už vyvinutú cechovú sústavu, ktorej úlohou bolo usmerňovať výrobu, strážiť akosť hrnčiarских výrobkov, ako aj trh s týmito výrobkami. Stredoveký mestský hrnčiar začína vyrábať aj nový druh výrobku - kachlice, ktorých úlomky, ba aj celé sa veľmi často nachádzajú pri archeologických výskumoch stredovekých hradov. Tak tomu bolo aj pri archeologickom výskume Kežmarského hradu. Kežmarský cech hrnčiarov vznikol v roku 1556.

Klub filatelistov 54-12 Kežmarok k tohtoročnému festivalu ELRO dal vyhotoviť príležitostnú poštovú pečiatku, ktorej námetom je džbán ako jeden z hrnčiarских výrobkov. Námetmi viacfarebných prítláčí na COB, obyčajných obálkach a korespondenčných lístkoch sú stredoveký hrnčiar pri práci na hrnčiarskom kruhu a hrnčiarsky výrobok - džbán. Autorom týchto námetov je Ing. Zdeněk Baliga. Všetci pevne veríme, že tieto materiály určite potešia nielen filatelistov, ale aj všetkých návštevníkov tohto trojdňového festivalu krásy starých remesiel.

□ Zdeněk Baliga

Pri takomto významnom a rozsiahlom podujatí nemôžu chýbať ani filatelisti. Z ich iniciatívy, na základe vytrvalosti a organizačných schopností, sa toto podujatie bude propagovať väčším počtom ručných príležitostných poštových pečiatok (ich konkrétny počet nie je možné stanoviť, pretože rokovania s niektorými subjektami ešte neboli dotiahnuté do konca), z ktorých zopár ponúkame do pozornosti čitateľov tohto časopisu. Autorom grafických návrhov je Ing. Emil Labaj. Grafickú časť pečiatok -

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

ČR: Deťom, Osobnosti a poštové lístky

Česká pošta 30. mája 2001 vydala príležitostnú poštovú známku **Deťom** nominálnej hodnoty 5,40 Kč. Na známke je zobrazená obľúbená postava detských televíznych večerníčkov - Maxipes Fik idúci na bicykli. Výtvarný návrh J. Šalamoun, úprava Z. Ziegler, rytina B. Šneider. Tlač OTR+HT v priehradkových hárkoch po 30 známkach. Súčasne boli

vytlačené aj prihradkové listy pre známkové zošitky s 8 známkami a 2 kupónmi. Katalógové číslo známky je 0292 ■ Ten istý deň Česká pošta vydala aj dve príležitostné známky emisného radu **Osobnosti** - portréty hudobného skladateľa Františka Škroupu (1801-1862) a básnika, esejistu a prekladateľa Františka Halasa (1901-1949). Autorkou výtvarných návrhov emisie je Hana Čápková, autormi rytín Václav Fajt. Známky nominálnej hodnoty 5,40 a 16 Kč boli vytlačené technikou OT+HT v prihradkových hárkoch po 50 známok. Katalógové čísla

0293-4 ■ V júni bude vydaných niekoľko nových poštových lístkov i celinová obálka. Dňa 6.6. 2001 to je séria 8 poštových lístkov s námetom **historických stavebných pamiatok ČR** (zámky Doudleby n/Orlicou, Hořovice, Hradec n/Moravici, Kratochvíle, Ledec n/Sázavou, Strážnice a hrad Roštejn). Lístky majú jednofarebne natlačené známky s námetom veľkého českého štátneho znaku s nominálnou hodnotou 5,40 Kč a na ľavej strane sú farebné fotografie jednotlivých pamiatok. Rovnaký dátum vydania má aj **celinová obálka** s natlačenou známkou s obrazom veľkého českého štátneho znaku s nominálnou hodnotou 9 Kč. Okrem známky a stavacej značky pre triedrice stroje obálka je prázdna - je určená pre dodatočne zhotovené prítláče.

Dňa 20.6.2001 budú vydané tri príležitostné poštové lístky - k **500.výročiu založenia Nového mesta n / Metují**, k filatelickej výstave s názvom **EUREGIA EGRENSIS Karlovy Vary 2001 a 650.výročiu založenia obce Veľké Losiny**. Všetky majú pôvodnú známku s nominálnou hodnotou 5,40 Kč. Na známke prvého lístka je erb Nového Mesta, na ľavej časti lístka reprodukcia akvarelu J.Tomka z Rydlovej kroniky (1850) s celkovým pohľadom na mesto. Druhý lístok má známku s kompozíciou známok, lupy, pinzety a záhlavia časopisu Filatelie (modifikácia už použitého návrhu) a na ľavej časti reprodukciu temperovej maľby F. Matscha Karlovarská Madonna -

ochrankyňa prameňa. Na známke tretieho lístka je letecký pohľad na renesančný zámok vo Veľkých Losinách a na ľavej časti je kresba najstaršej nepretržite pracujúcej papierne v strednej Európe (dodnes vyrába papier tradičným ručným spôsobom) □ vkn

Maďarsko: Národné parky a výplatné

Maďarská pošta dňa 5.3.2001 vydala ďalšie tri príležitostné poštové známky v rámci dlhodobého vydávaného emisného radu **Národné parky**. Autor výtvarných návrhov P. Varga zvolil rovnakú kompozíciu známok ako v predchádzajúcich prípadoch: Zobrazil charakteristickú časť parku s typickou flórou a faunou pre tento kraj spolu s miniatúrnym portrétom prírodovedca, ktorý sa podieľal na bádaní danej lokality. Znáмка 28 Ft je venovaná národnému parku v oblasti **severného Balatonu**, s portrétom

L.Lóczyho (1849-1920) a v popredí s výrom ušatým. Druhá známka (36 Ft) zobrazuje časť národného parku v oblasti **Körös - Maros**, portrét botanika a geobotanika V.Barbása (1844-1905) a s kresbou dropa v popredí. Tretia známka (70 Ft) je venovaná národnému parku v oblasti **Dunaj - Ipeľ**, portrét botanika B.Zsolyomiho (1908-1997) a s kresbou typického predstaviteľa vtáctva v tejto oblasti (Gyurgyalag). Ku každej známke bola vydaná osobitná obálka s podtlačou fotografického záberu z daného parku ■ Zmeny vo výške

poštových sadziab, ktoré vstúpili do platnosti od začiatku tohto roka, vyžiadali si vydanie nových **výplatných známok**, resp. dotlač už skôr vydaných emisií s pozmenenými nominálnymi hodnotami. Dňa 5. 3. 2001 boli vydané výplatné známky Milénium 28 a 36 Ft a známka zo série Antický nábytok s nominálnou hodnotou 31 Ft so zmenenou farbou □ vkn

Poľsko: Hry saleziánskej mládeže, EUROPA, Pozdravy, Výročie štrajku školákov, Celiny

Z nových poľských príležitostných poštových známok sme do dnešného čísla vybrali štyri emisie. Prvá je venovaná **XII.svetovým hrám saleziánskej mládeže**, ktoré

sa uskutočnili v dňoch 28.4.- 3.5. 2001 vo Varšave. Známkou nominálnej hodnoty 1 ZI navrhol grafik D. Litwiniec. Bola vytlačená ofsetom na PL s 20 znám-

sen, Pozdrav z prázdnin, Moc srdečnosti, Pozdrav z dialok, Spomínam, pozdravujem... Výtvarník A.Gosik lyricky ladené kompozície majstrovsky zakomponoval na celú plochu poštového lístka. Náklad: po 220 tisíc lístkov. Z ďalších nových poštových lístkov vyberáme: XII.svetové hry saleziánskej mládeže, Svetový deň telekomunikácií 17.5.2001, 100.výročie narodenia básnika Juliana Przybosa, Národný park Babia Hora. Všetky celinové obálky i lístky majú nominálnu hodnotu 1 ZI □ vkn

kami v náklade 600 tisíc známok ■ Námet tohtoročných známok **EUROPA** je zameraný na vodu ako zdroj prírodného bohatstva. Výtvarník J.Wysocki význam vody v našom živote na polskej známke znázornil v podobe zemegule, ktorá sa symbolicky nachádza v kvapke vody. Význam vody je na FDC podčiarknutý podtláčou vodnej hladiny na celej ploche obálky a príležitostnej pečiatke jednoduchými vlnkami. Známkou nominálnej hodnoty 1,90 ZI je vytlačená ofsetom v PL po 20 známok v náklade 500 tisíc známok. Vydaná bola 5. 5. 2001 ■

Blahoprajné známky sa tešia čoraz väčšej obľube. Poľská pošta 10. mája 2001 pre tento účel vydala hneď dve známky - jednu s textom **Pozdrav z prázdnin** a **Všetko najlepšie**. Autorom výtvarných návrhov emisie je W.Te-

rechowicz. Známkou sú vytlačené ofsetom v PL po 20 známokach vo vysokom náklade - 3,7 a 3,8 miliónov kusov. ■ Poľská pošta príležitost-

nou známkou pripomenula **100.výročie Štrajku školákov** v meste Września. Deti miestnej školy takouto for-

mou známkou pripomenula **100.výročie Štrajku školákov** v meste Września. Deti miestnej školy takouto formou vystúpili proti silnejšej germanizácii a na obranu svojho materinského jazyka. Výtvarníčka A.Sobczykńska pre známku zvolila okennú maľbu M.Turwida „Kristus žehná wrzešské deti“ z tamojšieho kostola. Aj táto známka, ktorá bola vydaná 20.5.2001, bola vytlačená ofsetom na PL s 20 známkami v náklade 2,5 mil. kusov ■ V dlhodobom vydávanom emisnom rade Poľskí králi a kniežatá v diele J.Matejku boli vydané **dve celinové obálky** s portrétom S.Leszczyńského, S.A.Paniatowského a **tri poštové lístky** s portrétom H.Waleza, Štefana Bátorého a Wladysława IV. Náklad: po 210 tisíc obálok a po 225 tisíc lístkov. Okrem dvoch známok bola vydaná aj 6-kusová sada poštových lístkov určená na poslanie pozdravov pri rôznych príležitostiach - Srdečný pozdrav (obr.na 2.str.obálky), Splnený

Novinky z Ukrajiny

Ukrajinská pošta vydala 16. januára 2001 príležitostnú poštovú známku (75 k) venovanú **350.výročiu narodenia teológa a spisovateľa Dimitrija Rostovského**. Portrét svätca dopĺňajú dve kresby s náboženským obsahom ■ Dňa 26.januára 2001 bola vydaná príležitostná poštová známka (30 k) **k sviatku zamilovaných** - valentínka. Jej motívom je kvetinový kôš s červenými ružami a párikom bielych holubíc ■ Oblíbenou formou vydania

ukrajinských poštových známok sú háricky. Dňa 1. februára 2001 k doteraz vydaným pribudol ďalší príležitostný hárick, na ktorom je zobrazená významná postava ukrajinskej

histórie - knieža Danilo Romanovič (Haličský), 1201-1264, zakladateľ haličsko-volyňského kniežatstva. Vyznamenal sa v bojoch s Tatármi a roku 1254 dostal od pápeža titul kráľa. Na kresbe háricka s jednou známokou (3,00) vidíme idealizovanú postavu kniežata v sedle bieleho koňa na čele sprievodu svojej ozbrojenej družiny. Hárick má rozмеры 85x105 mm □ ik

PROJEKT 2005

Filatelistická literatúra zaoberajúca sa poštovou históriou, pod ktorou rozumiem predovšetkým monografie, katalogy a samostatné odborné články a to tak naše ako aj zahraničné, postupným vývojom dospeli do takého štádia, že nadišiel čas ich prehodnotenia. Každé z týchto diel v určitom časovom úseku posunulo naše vedomosti dopredu. Patrí preto podakovanie ich autorom. Ziaľ, ani jedno z týchto diel sa nedočkalo nového doplneného vydania, ktoré by ho obohatilo o nové poznatky a zároveň zbavilo omylov a chýb. Aj preto sa tlačí do popredia otázka - ako ďalej?

Projekt 2005 je filatelistický projekt, ktorý na vedeckom základe porovnáva dostupnú literatúru, využíva výsledky bádaní, obohacuje o najnovšie poznatky a v konečnom dôsledku ponúka širokej verejnosti veľmi kvalitnú a dosiaľ nepoznanú prácu v rozsahu, o akom sa dnes nikomu ani nesníva.

Projekt sa zaoberá poštovou históriou veľmi podrobne a to z územia Slovenska v dnešnom ponímaní. Projekt je ohraničený rokmi 1700 - 1920. Tvoriť sa farebne a v podstate nebude vyžadovať jazykové znalosti, pretože bude používať zaužívané symboly, ktoré sa veľmi dobre osvedčili už v minulosti a budú doplnené o niekoľko nových.

Jednou z hlavných úloh projektu je odstránenie rozporov, ktoré existujú v literatúre, aby sa už nikdy nestalo, že päť publikácií uvádza jednu a tú istú pečiatku inak, ako to vidíte na nasledujúcej ukážke.

INFORMÁCIE · SPRÁVY

■ Nové smerové telefónne čísla

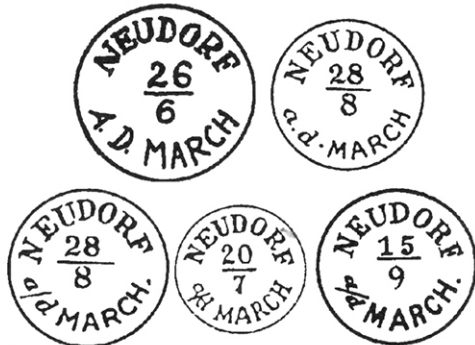
Slovenské telekomunikácie, š.p., dňom 1. júla 2001 menia smerové telefónne čísla (tzv.medzimestské predvolby) pevnej verejnej telefónnej siete. Terajších 82 smerových čísiel uzlových telefónnych obvodov (UTO) sa nahradí 25 novými smerovými číslami primárnych oblastí.

Neprehliadnite tieto zmeny - vzťahujú sa aj na mnohé telefónne čísla uvedené v dnešnom čísle Zberateľa (burzy, inzercia, reklama...). O zmenách je možné sa dočítať v telefónnych zoznamoch, my nové smerové čísla aspoň vymenujeme:

Banská Bystrica	048	Poprad	052
Bardejov	054	Považská Bystrica	042
Bratislava	02	Prešov	051
Dunajská Streda	031	Prievidza	046
Humenné	057	Rožňava	058
Košice	055	Senica	034
Levice	036	Spišská Nová Ves	053
Liptovský Mikuláš	044	Topoľčany	038
Lučenec	047	Trenčín	032
Martin	043	Trnava	033
Michalovce	056	Zvolen	045
Nitra	037	Žilina	041
Nové Zámky	035		

■ Pozvánka do Močenku

Klub filatelistov 52-46 Močenok usporiada filatelistickú výstavu „RELIGIJA 2001 - SO SV. GARAZDOM ZA KRISTOM“ 25.- 29.7.2001 počas dní 9.celonárodného kresťanského divadla GORAZDOV MOČENOK. Všetkých filatelistov na ňu srdečne pozývame □ KF 52-46

Časť projektu bude v predfinálnej podobe predstavená na zasadnutí Slovenského filatelistického vedeckého spoloočenstva v Žiline 7. júla tohto roku od 14.00 hod. pri DŇOCH FILATELIE SLOVENSKA. Toto zasadnutie je otvorené a teda prístupné všetkým záujemcom a milovníkom poštovej histórie a histórie vôbec.

Na projekte sa začalo pracovať pred piatimi rokmi. Moje veľké podakovanie patrí všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhali, alebo pomáhajú. Projekt by mal byť ukončený v roku 2005. Mohlo by to byť reálne.

Pri tvorbe projektu už doteraz bolo potrebné preštudovať niekoľko desiatich pečiatok a iného filatelistického materiálu. Všetko sa odkrešluje a každá pomoc je vítaná.

K podrobnostiam projektu sa vrátim niekoľkými článkami □ Michal Kiššimon, predseda SFVS

Pripravuje sa FILATELISTICKÝ TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK

Slovenská pošta, š.p., v súčasnosti so Zväzom slovenských filatelistov pri príležitosti konania výstavy NITRAFILA 2003 hodlá vydať publikáciu *Filatelistický terminologický slovník*. Prípravné práce na slovníku začali 20. apríla 2001 prvým pracovným stretnutím kmeňového autorského kolektívu v Bratislave. Na stretnutí, ktoré viedol predseda Komisie filatelistickej literatúry ZSF M. Bachratý, boli ozrejmene základné ciele projektu, záady práce autorského kolektívu a časový harmonogram prác. Vzhľadom na to, že posledná práca podobného zamerania pochádza z roku 1988 (publikácia svetovej výstavy PRAGA '88), vydanie Filatelistického terminologického slovníka je veľmi aktuálne.

Kmeňový autorský kolektív začal pracovať v zložení: **Jozef Čížek** (koordinátor autorského kolektívu), **Miroslav Gerec**, **Viliam Kučera**, **Miroslav Naršík** (za prípravný výbor výstavy NITRAFILA 2003), **Štefan Polák** (za Poštové múzeum Slovenskej pošty, š.p. Panská Bystrica), **Jozef Sobihard**, **Andrej Tekel** a **Jozef Tekel** □ vkn

Trebišov: Medzinárodná výstava zápalkových nálepiek a obalov SLOFILU 2001

Slovenský filumenistický zväz (ďalej len SFZ) prichádza opäť po rokoch s medzinárodnou výstavou zápalkových nálepiek a obalov. Výstava sa uskutoční v dňoch 18. júna až 18. augusta 2001 vo výstavných sálach Vlastivedného múzea v Trebišove. Voľba Trebišova nebola náhodná, pri múzeu existuje totiž filumenistická sekcia, ktorá propaguje túto zberateľskú záľubu. Samotnej výstave predchádzala skoro ročná príprava, v rámci ktorej

1) boli **oslovené obdobné múzea** - Múzeum Šumavy v Sušiciach (ČR) a Filumenistyczne múzeum w Bystrzyci Klodzkiej (PR),

2) bola urobená **propagácia** výstavy v ďalších **odborných zberateľských časopisoch** akými sú česká Filumena 1/2001, nemecký Alte Schachtel 2/2001, poľské Wiadomosci filumenistyczne, britská Newsletter a samozrejme v slovenských Správach SFZ č.161, 162 a časopise Zberateľ 6/2001,

3) v spolupráci s monopolným výrobcem zápaliek na Slovensku - Smrečina Holding I., a.s., závod Zápalkáreň v Banskej Bystrici, boli k výstave **vydané 2 prírezy** - pre SFZ (viď obr.) a pre Vlastivedné múzeum,

4) boli vytlačené **pamätné hárčky** (firmou VRBATA, Považská Bystrica - výroba reklamných zápaliek) a **diplomy** pre umiestnených a účastníkov.

To je len „vrchol ladovca“, pod ktorým sa skrývajú rokovania, najazdené kilometre dobrovoľných funkcionárov SFZ, telefonáty, korešpondencia i poštovné za listy. Prečo zrovna názov výstavy SLOFILU? Ide o skratku **SLOVenská FILUménia**. Názov SLOFILA by sa skôr hodil pre filatelistov, SLOFILUMA by zase kopíroval názov zaniknutej pražskej spoločnosti FILUMA. Podľa jazyko-

vedcov by výstava mala mať správny názov SLOVFILUM.

Čo teda bude k videniu na výstave, pokiaľ sa rozhodnete v rámci letnej dovolenky navštíviť aj Trebišov? Samotnej výstave bude predchádzať výmenná burza zápalkových nálepiek, ktorá sa uskutoční vo Vlastivednom múzeu v nedeľu 17. júna 2001 v čase od 8.00 do 13.00 hod. a bude spojená s otvorením výstavy. Výstava bude otvorená denne okrem soboty v čase od 9.00 do 17.00 hod, v nedeľu od 14.00 do 17.00 hod. Z exponátov by

som zberateľov rád upozornil na ukážku celoživotnej zbierky vzácných exotických nálepiek (okrem Japonska a Číny) od vystavovateľa Dr. Hodžu. Na viac ako 80 listoch bude možné vidieť 1175 zá-

palkových nálepiek z 39 štátov sveta. Zberateľov zaujme i prierez výrobou tzv. murárskych zápaliek (dali sa zapalovať o drsné predmety - i nohavice). Tie na výstave nesú rok výroby asi 1890-1910 a podľa ochrannej známky - labute - vyrobila ich zápalkáreň G.REITTER v Bytči. Medzi ďalšie exponáty patria aj ukážky filumenistických časopisov, ukážky historických krabíčiek a puzdiel, ceny získané zberateľmi v zahraničí a ďalšie exponáty.

Pokiaľ sa rozhodnete pre celodenný výlet s rodinou, máte príležitosť prezrieť si barokovo-klasicistický zámok z roku 1786 s expozíciou Tokajského vinohradníctva a vinárstva na Slovensku, v júli slávnosť Zemplinských kultúrnych dní, v auguste Družstevný trh, v neďalekej Malej Trni súbor pivnic na „tokajskej vinnej ceste“. Neďaleké Pozdišovce upútajú svojou keramikou (vzor „karička“), najnižšie položené miesto na Slovensku - Streda nad Bodrogom s nadmorskou výškou 93,8 m s neďalekou národnou rezerváciou Tajba a korytnačkou bahennou. Tiež Vás môže zaujať aj šlachitelská stanica, ktorá poslala vyšľachtené stromy - hraby - anglickému princovi Charlesovi po jeho návšteve na Slovensku.

Za výbor SFZ Vás srdečne pozýva predseda Ing. Vladimír Gajdoš, za Vlastivedné múzeum riaditeľ PhDr. Juraj Žadanský CSC.

Modra: Filatelistické kvarteto v galérii

Zberatelia poštových známok sú povdachi tým organizátorom, ktorí sa venujú predstaveniu nových slovenských poštových známok. Doteraz najčastejšie sa tak stretávali v Nitre, Martine, Bratislave, Trnave, Mojmírovciach, vo Vysokých Tatrách aj v ďalších mestách. Je po tešiteľné. Ze okruh týchto nadšencov sa rozširuje a sviatok filatelistov sa tak stáva dňom častejším.

A keď si niekto robí evidenciu, koľko poštových známok sa uviedlo v Modre, tak musí povedať, že ARIAS & VANDA GALLERY bola miestom, ktoré sa inauguračnými známok venovalo najviac. Je to zásluhou PhDr. Lubomíra Mozu, ktorý - sám nefilatelist - zato však veľký nadšenec výtvarného umenia a naslovovzaty odborník pripravuje pravidelne pre zberateľov pri inauguračných známok skutočné umelecké lahôdky. Pretože predstavovanie nových známok, samozrejme s účasťou autorov,

bývajú v Modre vždy spojené s hodnotným kultúrnym programom a navyiac aj s vernisážami výstav popredných umelcov, sochárov aj maliarov a ďalších výtvarníkov. A skvostami ducha, skutočnými perliami slova víta návštevníka a predstavuje autorov známkov vždy málo slovami, ale tak veľavravne L.Moza ako komisár výstavy a inaugurácie. Pre hostí je to skutočný zážitok.

Po takomto úvode možno bude i tak prekvapením, že 22.mája tohto roka sa v uvedenej modranskej galérii uskutočnilo už 32. (!!) slávnostné predstavenie, tentoraz štyroch nových slovenských poštových známkov: Studenovodský vodopád M.Činovského, Liptovská Mara - Havránok a Ducové - Kostolec K.Felixa a s výplacnou známkou Komárno D.Grečnera.

Nové emisie predstavila Mgr. Antónia Paulínyová z MDPT SR a mladučká moderátorka vyspovedala okrem spomínaných umelcov aj rytača FDC prvej známky Arnolda Fekeho a so šarmom uvádzala hudobný program so zázračnými huslami Š. Berkého, improvizácie J. Halaša a spevácke vystúpenie R. Szarkozého. Hodnotné, úchvatné vystúpenie týchto mladých umelcov zaujalo všetkých prítomných, ktorí nešetrili potleskom.

Samozrejmosťou na inaugurácii bola poštová priehradka s príležitosťou poštovou pečaťou a predajom FDC, známok a ostatných produktov POFISU. Príležitostná pečať symbolizovala to, čím je Modra svetoznáma - strapcom hrozna, orámovaným známkovým zúbkovaním s uvedením názvov emisií. V príjemnom, takmer letnom počasí, dostali svoj priestor na záver poštovej holuby, ktoré z rúk M. Činovského, K. Felixa, D. Grečnera a A. Fekeho vyleteli smerom na Trnavu, aby nové kvarteto slovenských známkov letelo do sveta (ich nominálne hodnoty svedčia o tom, že doma ich uvidíme na listoch dosť málo... pozn. autora).

Abý som nezabudol: Súčasťou kultúrneho programu bola i prehliadka keramických skvostov Ivett Axamitovej „Vôňa hlíny“. Jedno z jej diel bolo v priechelí altánu, v ktorom sa na nádvorí historického domu štúrovských čias celé filatelistické predstavenie odohrávalo a každý ho mal pred očami. Škoda, že pred návštevníkmi neboli aj zväčšené reprodukcie nových známkov. Ich krásu by tak viac vynikla a boli by samozrejmejšou súčasťou inaugurácie, než len na ukážke v stánku POFIS.

Autogramiáda umelcov bola zavŕšená podvečera v Modre, kam sa všetci budeme vždy radi vracat.

□ Ján Mička

Piešťany: Výstava F.Horniaka a inaugurácia známky

Piatkové slnečné popoludnie 25. mája 2001 v Piešťanoch, tomto svetoznámom kúpeľnom meste, patrilo známkovkej tvorbe a filatelii. Balneologické múzeum a Slovenské liečebné kúpele za podpory MDPT SR a v spolupráci s Klubom Fera Horniaka a Klubmi filatelistov Piešťany a Vrbové, pripravilo dve zaujímavé podujatia. Bola to výstava „Fero Horniak - výber z tvorby“ a slávnostné uvedenie novej poštovej známky Piešťany.

Výstava prác Františka Horniaka sa otvárala pri životnom jubileu nášho úspešného grafika a rytača - pri jeho 45-tych narodeninách. Výstava ukážok z jeho plodnej

tvorby je aranžovaná v priestoroch Balneologického múzea. Slávnostnú vernisáž výstavy uviedol riaditeľ múzea za účasti primátorov Piešťan a Vrbového a ďalších hostí. Tvorbu Františka Horniaka účastníkom vernisáže priblížila kurátorka výstavy Mgr. A. Paulínyová. Výstavu dopĺňovali aj ukážky zo zbierok filatelistov, filokartistov a numizmatikov z Piešťan a Vrbového. Svoje exponáty vystavovali pod názvom „Známky, pohľadnice a medaile“ Eva Lechnerová, Július Píša a Alexander Urminský.

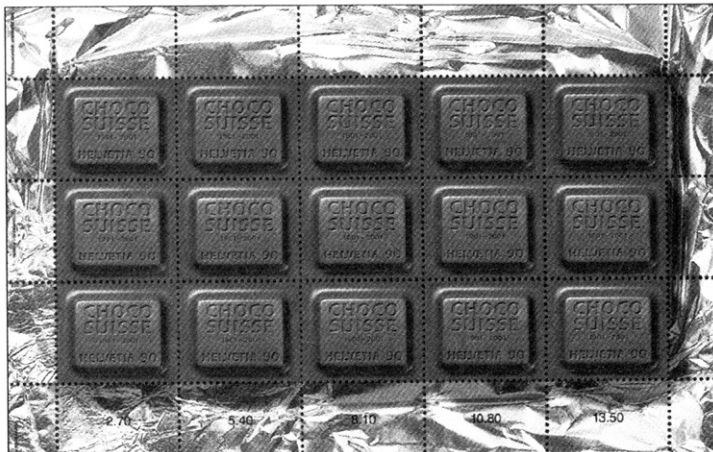
Druhá časť populodnia bola venovaná slávnostnému uvedeniu novej slovenskej výplatnej poštovej známky Piešťany, ktorého autorom výtvarného návrhu a rytiny je F.Horniak. Za účasti zahraničných i domácich kúpeľných hostí známku predstavila riaditeľka odboru pôšt MDPT SR Ing.J.Brictová. Uvedenie známky, ktorej námetom sú Napoleonské kúpele, bolo spojené s otvorením týchto práve zrekonštruovaných chýrečných kúpeľov. Účastníci slávnostného otvorenia okrem prezretia kúpeľov mali možnosť vidieť aj počítačový program „História a súčasnosť Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany“. Slávnostnú atmosféru vhodne dotváral aj piešťanský folklórny súbor Striebornica a ani v tomto prípade nechýbali služby Slovenskej pošty s novou známkou, FDC a príležitosťou pečaťou. Návštevníci mali k dispozícii aj príležitostnú obálku s priláčou a pohľadnice s dobovými pohľadmi na piešťanské kúpele. □ Jozef Soukup

Sedemkrát jednu vetou

- *V priestoroch vstupnej haly Hlavnej pošty v Bratislave na Námestí SNP sa v priebehu marca až začiatkom apríla uskutočnila výstava časti exponátov PostEurop, ktoré prezentovali jednotlivé emisie európskych vydavateľstiev v uplynulom roku v rámci spoločného emisného radu EUROPA 2000*
- *Redakčná rada časopisu Zberateľ pod vedením jej predsedu dr.S.Zrubca a za účasti vydavateľa A.Kulhánka st. zasadala v Bratislave dňa 28.apríla 2001, aby hodnotila úroveň prvých tohtoročných čísel časopisu a prerokovala aktuálne úlohy spojené s ďalším vydávaním časopisu.*
- *Poprední tvorcovia slovenských poštových známkov Martin Činovský, František Horniak a Rudolf Cigánik vystavujú svoje práce v priestoroch pražského Poštového múzea v čase od 30.mája do 24.júna 2001.*
- *V Bratislave sa uskutočnilo VI.valné zhromaždenie Zdrúženia klubov filatelistov Bratislavy, na ktorom sa o.i. prekovala správa o činnosti organizácie za uplynulú funkčné obdobie, schválil plán činnosti a rozpočet na roky 2001-2003, zvolili delegáti na VI.VZ ZSF v Žiline.*
- *Počas letného obdobia, od 27.júna do 30.septembra 2001 v priestoroch Poštového múzea v Prahe bude výstava TAXISOVIA A PAAROVIA V DEJINÁCH POŠTOVNICTVA (príležitostná pečať bude 30.6.2001)*
- *VI.valné zhromaždenie Zväzu slovenských filatelistov sa uskutoční v októbri 2001 v Žiline počas konania Národnej filatelistickej výstavy s medzinárodnou účasťou ŽILINFILA 2001.*
- *Budúci rok si zberatelia filatelistického materiálu s kresťanskou tematikou v SR pripomenú 10. výročie založenia svojej Spoločnosti sv.Gabriel stretnutím v Konej, kde bola v roku 1992 SSG ustanovená □ (vkn)*

PRVÁ VOŇAVÁ ZNÁMKA SVETA

Úniu fabrikantov švajčiarskej čokolády založilo 1. júla 1901 šestnásť čokoládových fabrik, ktorá dodnes pôsobí pod názvom Zväz švajčiarskych čokoládových fabrik so sídlom v Berne. Čokoládový priemysel zamestnáva v súčasnosti viac ako 4000 mužov a žien. K 100.vročíu založenia tohto zväzu švajčiarska pošta vydala 9. 5. 2001 známku (90 Rp) s voňou čokolády, prvú známku tohto druhu na svete. Bola vytlačená 4-farebnou hĺbkotlačou s pridanou čokoládovou arómou v tlačiarňi

Hélio Courvoisier SA, La Chaux-de-Fonds, v tlačových formách obsahujúce 4 priehradkové listy po 15 známok. Okraje PL rozmerov 194,4x125 mm imitujú hliníkovú fóliu, najčastejšie používaný obalový materiál čokolády. Znamka má zúbkovanie 1 1/2 : 1 1/2. Spolu so známku boli vydané dve FDC (na obálke s jednou i štvoricou známok) s vyobrazením plodmi kakaovníka, základnej suroviny na výrobu čokolády □ **Lubomír Floch**

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

IVAN KUBELA 65 ROČNÝ

V dobrom zdraví oslávil 2. mája 2001 svoje životné jubileum - 65 narodeniny - nositeľ Zväzu Čestného odznaku Zväzu slovenských filatelistov, člen výboru Klubu filatelistov 52-19 pri Dome armády Trenčín Ing. Ivan Kubela. Organizovaným filatelistom je od 1. 1. 1952, členom trenčianskeho klubu od roku 1964. Vykonával rad funkcií, medzi ktoré patrili funkcie predsedu klubu, vedúci krúžku mladých filatelistov, správca kolovania. V rokoch 1982-1987 bol členom Západoslovenského Krajského výboru ZSF ako gestor pre aerofilateliu. Ako uznávaný odborník na problematiku aerofilatelie bol členom komisie aerofilatelie ZSF i bývalého ZČSF. Svoje skúsenosti a vedomosti z tejto oblasti uplatnil aj pri organizovaní leteckej prepravy listových zásielok z Trenčína do Veľkých Bielíc, Piešťan a Dolného Hričova.

Podieľal sa na všetkých podujatiach, ktoré klub organizoval. Jeho zberateľská oblasť je veľmi široká. Japonsko, ČSFR, SRN, NDR, Západný Berlín, Rakúsko, Izrael, USA, OSN i mechanizácia a automatizácia poštovej prevádzky v ČSFR. V súčasnosti je to automatizácia poštovej prevádzky SR a ČR, cenné nálepky pošty Českej republiky APOST, ako aj dokumenty rôznych druhov prepravy a adjustácie listových zásielok. Je aj aktívnym vystavovateľom, svojimi exponátmi sa zúčastnil na

mnohých výstavách doma i v zahraničí. V ostatnom čase sa venoval aj tvorbe príležitostných pečiatok - vyhotovenie viacerých inicioval a na niektoré sám vypracoval grafické návrhy.

Jubilantovi v mene výboru klubu i trenčianskej rodiny filatelistov ďakujem za jeho doterajšiu aktívnu prácu a do ďalších rokov mu prajem mnoho pevného zdravia a úspechov vo filatelistickej činnosti.

Jozef Korený, predseda KF 52-19

Cyperské sviatočné šatky

Turecká republika Severného Cypru je samostatným štátom od roku 1974, kedy po vnútorných nepokojoch sa vodcovia obyvateľov tureckej národnosti severnej časti ostrova rozhodli odtrhnúť od Cyperskej republiky. Medzinárodne sa jej doteraz nedostalo plného uznania. Má však svoje štátne symboly a od roku 1974 vydáva aj vlastné poštové známky. Zo strany filatelistov sú určitým spôsobom na okraji záujmu. Katalóg MICHEL ich však uvádza. Prihláška filatelistického zväzu tejto republiky za člena medzinárodnej filatelistickej federácie FIP bola už viackrát odmietnutá. Možno však povedať, že po výtvarnej i polygrafickej stránke sú známky tejto republiky na dobrej úrovni. Na ich tvorbe sa zúčastňujú tureckí grafici a v Turecku ich aj tlačia. Námetovo sa zapájajú do všetkých medzinárodných emisných aktivít, ale prihládajú i na motívy zo svojej krajiny. Napríklad pred koncom roku 2000 bola tu vydaná pekná séria štyroch známok s nezvyklým motívom - ručne vyšívané ženské šatky na hlavu □ Zc

Preťah „SLOVENSKÝ ŠTÁT“ na známkach Andrej Hlinka ČESKO-SLOVENSKO

Ondrej Földes

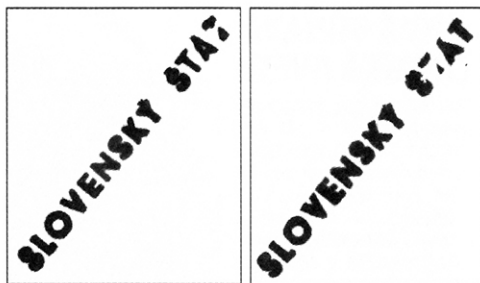
O preťahi na známkach Slovenska 1939-1945 máme len skromné informácie a aj tie sa týkajú hlavne preťahi na československých výplatných a novinových známkach. O preťahi na známkach A.Hlinka „ČESKO-SLOVENSKO“ vieme len toľko, že známky boli preťahené medzi 14. marcom a 1.aprílom 1939 v tlačiarňi Slovenská grafia, úč. spol., Bratislava. Zelená známka s hodnotou 50 hal. bola preťahená knihtačovou a 1 K červená hlbtkotlačovou technikou. Pravdepodobne sa nezachovali skúšobné tlačče preťahi, nevieme, kto bol autorom návrhu a nemáme informácie ani o tom, ako bola zostavená tlačová forma.

Pri hlbtkotlačovej preťahi sa dá skoro s istotou tvrdiť, že celé 200-známkové hárkky boli preťahené jednou tlačovou formou. Ale ako to bolo u knihtačovej preťahi 50 halierových zelených známk A.Hlinku? Určité pochybnosti vnáša skutočnosť, že prihradkový hárok týchto známk pozostával z dvoch 100 kusových častí spojených v strede nepotlačeným pásom o šírke 1 cm, čo vytvorilo 10 spojok na každom hároku. Preťah sa potom mohla robiť viacerými spôsobmi. Z mnohých teoretických možností pokladáme za najpravdepodobnejšie tieto dva spôsoby:

- tlačovou formou 10 x 10 tlačových polí sa preťahila najprv jedna a potom druhá polovica hárku
- tlačovou formou 10 x 20 tlačových polí a v strede so spojkami sa celý hárok preťahil naraz.

Hľadali sme teda odpoveď na otázku „mala tlačová forma preťahi 100 alebo 200 tlačových polí?“

Najprv sme predpokladali, že tlačová forma mala 100 polí a každá strana sa preťahila osobitne. Predpokladali sme, že ak to bolo tak, potom sa musia nájsť aspoň malé odchýlky v úrovni preťahi vľavo a vpravo od spojky. A skutočne sme takéto, niekedy dosť výrazné rozdiely našli. Každý zberateľ, ktorý vlastní aspoň jednu spojku týchto známk, v katalógu označenú ako S 23 A, sa môže presvedčiť, že preťah vľavo a vpravo od nepotlačenej spojky nie je v jednej úrovni.

Obr.1 (vľavo) a obr.2

Predpokladali sme, že tento poznatok nám pomôže pri hľadaní odpovede na našu otázku. Opak bol však pravdou. Ukázalo sa totiž, že rozdiel v úrovni preťahi nie je náhodný, ale **pravá preťah je vždy vyššie položená než ľavá**. Súčasne sme zistili, že preťah mierne klesá od ľavého okraja hárkov smerom k spojke, vpravo od spojky je vyššie než vľavo, a preťah znovu klesá smerom k pravému okraju hárku. Štylizovane je to znázornené na obr.1.

Tieto fakty zdanlivo podporovali domnienku, že tlačová forma preťahi mala 100 polí, na ktorej preťah mierne klesala a touto formou sa preťahila najprv jedna strana od spojky a potom druhá. Ale nevydržala sa tým možnosť, že preťah bola urobená jednou tlačovou doskou s 200 tlačovými poliami, na ktorej preťah na oboch stranách od spojky klesala.

Ako v podobných prípadoch doskové odchýlky by pomohli pri hľadaní riešenia. Ak by sa tieto našli na oboch stranách prihradkového hárku, potom sa preťah robila tlačovou formou so 100 poliami, keby sa našla len

Obr.3 (pre lepšiu viditeľnosť preťahi sú farby známkov zosvetlené, orig. sú na 2.str.obálky)

na jednej strane, potom by tlačová forma mala 200 polí. Pri známkach Andreja Hlinku 50 hal. zelená s nápisom „ČESKO-SLOVENSKO“ sú popísané tlačové odchýlky samotných známkov, ale nie pretlačí. Preto sme sa sústreďili na hľadanie odchýlky pretlača. A skutočne sme našli zatiaľ nepublikované odchýlky:

- v 2.riadku na 14 známke (ZP 34) sme našli mierne deformované písmeno „Š“ v slove „ŠTÁT“ a prerušenú zvislú časť prvého písmena „T“ v tom istom slove,
- v 2. riadku na 16. známke (ZP 36) sme našli podobne prerušenú zvislú časť, ale druhého písmena „T“ v slove „ŠTÁT“ (obr. 2).

Prezreli sme spolu 8 kompletných priehradkových hárkov a na všetkých sme našli tieto odchýlky na známkových poliach 34 a 36. Čo je však dôležité, tieto odchýlky sme nenašli na známkových poliach 14 a 16, teda na tých istých miestach druhej polovice háрку. Táto skutočnosť sponchyňuje tlač pretlačí z tlačových foriem o 100 poliach a podporuje predpoklad, že na tlač pretlačí sa použila tlačová forma s 200 tlačovými poliami.

Na známkach A. Hlinku 50 hal. s nápisom „ČESKO-SLOVENSKO“ sú známe vodorovné posuny pretlačí. Predpokladali sme, že ak nájdeme takýto posun pred a za spojku, potom predpoklad o použití tlačovej formy s 200 poliami bude dokázaný. Ak posun nebude „pokračovať“, potom sa potvrdí použitie tlačovej formy so 100 poliami. A takúto spojku sme skutočne našli. Na obr. 3 sú dve spojky s posunutou pretlačou vpravo a vľavo. Vzdialenosť medzi pretlačami je bez ohľadu na posun vždy 35 mm. Tým sa definitívne potvrdilo, že pretlač sa robila podobne ako samotná známka jednou tlačovou formou, ktorá mala 200 tlačových polí.

Ako všade, ani vo filatelii neexistuje absolútna istota. Myslíme si však, že máme dostatočné argumenty pre svoje tvrdenia a svoj názor predkladáme filatelickej verejnosti.

Dakujem Dr.D.Kučovi za pomoc pri tomto článku ■

Nórske ľudové umenie

Na troch známkach v neobvyklej grafickej úprave E. Fingera predstavujú sa nám tri ukážky umenia, ktoré ešte i dnes je na nórskom vidieku značne rozšírené. Je to časť ozdobnej kruhovej výzdoby na zavesenie na stenu, alebo položené na stôl, upletenej z jemných brezových korieňkov, nádobka na tekutiny z brezovej kôry a pestrofarebný vyšívany ornament zo ženského svätocného kroja. Majú nominálne hodnoty sú 4, 4,50 a 7 NOK. Viacfarebnú hlbokotlač zaobstarala Tlačiareň J.Enschedé v Holandsku □ Zc

30 rokov od vydania EMISIE LUDOVÁ ARCHITEKTÚRA

Peter Malík

Znie to neuveriteľne, ale od vydania 1.časti emisie výpliatných známkov Československa s názvom Ľudová architektúra uplynulo práve 30 rokov.

Na pripomenutie uvádzam, že emisiu Ľudová architektúra tvorí 14 známkov, keď hodnoty 1,60 Kčs, 2 Kčs a 3,60 Kčs boli vydané 25. 2.1971, hodnota 9 Kčs 25.3. 1971, 6 Kčs dňa 26.4.1971,

1 Kčs, 2,40 Kčs, 5,40 Kčs a 14 Kčs 22.6.1971, 5 Kčs a 10 Kčs 13.6.1972, 3 Kčs a 20 Kčs 28.8.1972 a nakoniec hodnota 50 h (s obrazom známky 3,60 Kčs) 28.8.1992. Teda v období od 25.2.1971 do 28.8.1972 bolo vydaných spolu 13 známkov a presne po dvadsiatich rokoch od vydania posledných dvoch (3 Kčs a 20 Kčs) vyšla doplnková hodnota 50 h.

Autorom výtvarných návrhov s námetmi ľudovej architektúry bol Jaroslav Lukavský, na prípravu vydania známkov sa podieľalo 6 rytcov. Známky vytlačila Tlačiareň spojov v Prahe rotačnou ocelotlačou kombinovanou dvoj- alebo trojfarebnou hlbokotlačou na strojoch WIFAG v prepážkových listoch s 50 známkami (50 h, 1,60 Kčs, 2,40 Kčs, 3,60 Kčs, 5,40 Kčs, 10 Kčs, 14 Kčs a 20 Kčs) alebo so 100 známkami (1 Kčs, 2 Kčs, 3 Kčs, 5 Kčs, 6 Kčs, 9 Kčs).

Známky vyšli vo veľkých nákladoch, pre svoj neutrálny a prijateľný námet sa stali obľúbenými aj v poštovej prevádzke a ich použitie možno dokumentovať až do posledného dňa platnosti československých poštových známkov, do 30.septembra 1993.

Emisia si zároveň získala obľubu aj u zberateľov a najmä tých, ktorí svoju zbierku budovali špecializovane. Skutočnosť, že 14 známkov hodnôt, ktoré boli plne využiteľné v poštovej prevádzke v domácom aj medzinárodnom styku po celý čas ich platnosti a boli mnohokrát dotlačávané práve v období skvalitňovania tlače známkov a zavádzania automatizácie triedenia poštových zásielok spôsobili, že zo zberateľského hľadiska vzniklo veľa významných odchýlok, najmä v optických vlastnostiach papiera, v odtieňoch použitých farieb, druhoch lepu a na potešenie zberateľov bolo zistených tiež veľa zaujímavých doskových aj výrobných chýb, napr. úplne alebo čiastočne vymečaná farba (na hodnotách 1 Kčs, 1,60 Kčs, 2 Kčs), posuny farieb (2 Kčs, 3 Kčs), posun perforácie (1 Kčs), stopy nepresnej moletáže (1 Kčs), tropický lep (10 Kčs) a ďalšie.

Základná tlač (ZT) známkov hodnôt vydaných v rokoch 1971 a 1972 bola na papieri bez zámerných prísad (bp), ktorý sa na dennom svetle javí ako nahnedlý alebo sivý a vo

Hodnota	Obraz známky	Pofis číslo	Papier	Poznámky
50 h	Čechy - Chrudimsko	3022	fl 2	obraz známky 3,60 Kčs
1 Kčs	Morava - Horácko	1875	bp, oz, fl 1, fl 2	vynechané farby, posuny perforácie
1,60 Kčs	Slovensko - Šariš	1876	bp, oz	vynechaná fialová farba
2 Kčs	Slovensko - Hrosek	1877	bp, oz, fl 1, fl 2	dotlač na papieri fl 2 v roku 1991
2,40 Kčs	Čechy - Jičínsko	1878	bp	2 typy, ktoré vznikli pri ZT
3 Kčs	Čechy - Mělnicko	1966	bp, oz, fl 1	posuny farieb
3,60 Kčs	Čechy - Chrudimsko	1879	bp, oz, fl 1	
5 Kčs	Čechy - Náchodsko	1964	bp, oz, fl 2	
5,40 Kčs	Čechy - Pošumaví	1860	bp,	len ZT
6 Kčs	Slovensko - Orava	1881	bp, fl 2	
9 Kčs	Čechy - Turnovsko	1882	bp	ZT + dotlač na bp
10 Kčs	Slovensko - Liptov	1965	bp, oz, fl 2	papier oz s tropickým lepom
14 Kčs	Morava - Valašsko	1883	bp	len ZT
20 Kčs	Slovensko - Čičmany	1967	bp	len ZT

filtrovanom ultrafialovom (UV) svetle má rôzne odtiene fialovej alebo sivofialovej farby. Tento papier bol použitý aj na dotlač niektorých hodnôt v roku 1973.

V druhom období (1975 až 1977) sa používal papier s prísadou opticky zjasňujúcich prostriedkov (oz). Tento papier je na dennom svetle jasne biely a vo filtrovanom UV svetle žiari jasne do modra.

V treťom období (od roku 1979) z dôvodu zavádzania automatizovaného triedenia poštových zásielok sa začal na tlač známok používať papier s prísadou luminoforu (CARTAX PTT), označovaný ako fl, neskôr ako fl1, ktorý sa na dennom svetle javí ako nažltlý a vo filtrovanom UV svetle žiarivo žltý. Od roku 1981 sa používal aj luminiscenčný papier s prísadou CARTAX DP, označovaný ako fl2. Tento je na dennom svetle biely a vo filtrovanom UV svetle žiari do žltozelená. V rokoch 1981 až 1983 sa oba papiere používali súbežne, neskôr už len papier fl2. Prehľad o použití papiera s rôznymi optickými vlastnosťami na tlač známok emisie Ludová architektúra a ďalšie zberateľské zaujímavosti sú uvedené v tabuľke.

V súvislosti s rôznymi výrobnými chybami, najmä však vynechanými farbami (úplne alebo čiastočne) a zmenami hĺbkotlačových farieb sa počas zisťovania pravosti týchto zberateľsky vyhľadávaných odlišností prelomila aj istá bariéra informácií o samotnej technológii výroby známok na strojoch WIFAG, keď dovtedy bol celý výrobný proces zahalený rúskom absolútneho „výrobného tajomstva“. Bolo to nevyhnutné najmä z dôvodu potreby správneho posúdenia, či niektorá výrobná chyba mohla vzniknúť v procese výroby, pretože neznalosť potrebných súvislostí nahrávali šíreniu viacerých falzifikátov na škodu zberateľov, a to nielen známok emisie Ludová architektúra. Objavovali sa rôzne farebné odchýlky, o ktorých sa následne preukázalo, že išlo o dodatočné úpravy pôvodných farieb pôsobením chemických prostriedkov alebo rôzneho žiarenia. Medzi zberateľov vtedy prenikla dôležitá informácia, že na strojoch WIFAG sa farba nanáša v smere pohybu tlačového valca, teda vynechaná farba (čiastočne alebo úplne) sa môže vyskytnúť len v riadku alebo v stĺpci známok v smere otáčania valca a teda aj pohybu papiera. Tieto skutočnosti si skúsenejší filatelista ľahko overí.

Príťažlivosť emisie zvýrazňuje aj hodnotenie jednotlivých známok v súčasných katalógoch, keď výrazne vyššie sú

hodnotené najmä dotlače na papieri opticky zjasnenom (oz). Je to spôsobené tým, že v rokoch 1975 až 1977, kedy tieto dotlače vznikli, väčšine zberateľov neboli dostupné prostriedky na sledovanie optických vlastností papiera, a preto sa prevažná časť týchto známok použila v poštovej prevádzke a v neupotrebenom stave ich ostalo len veľmi málo. Odchýlky papiera zachytili najmä zberatelia, ktorí sledovali jednotlivé dotlače z hľadiska ich viditeľných rozdielov, keď ich získavali na poštách v prípadoch, ak pracovníčky boli ochotné vyhovieť želaniu o známky s okrajom, na ktorom bol dátum tlače. V období do roku 1978 určite ani mnohí netušili, že získali materiál, ktorý bude filatelisticky hodnotný a ktorý významne dokumentuje jednu etapu vývoja vydávania poštových známok.

V súvislostiach so známkovou emisiou Ludová architektúra nemožno nespomenúť aj veľkého priaznivca filatelie, vystavovateľa, publicistu a organizátora mládežníckej filatelie, Roberta Vlacha. Spolupráca na rukopise Filatelistických statí č. 12 (o papieri známok) ho priviedla na vynikajúcu myšlienku, ktorú realizoval šarmom jemu vlastným a úplne ojedinelým postupom vzbudil záujem mladých filatelistov o špecializované zberanie. Podľa námetov na známkach im vymyslel priliehavé pomenovanie „chalupári“, zabezpečil im skart a obálky podnikovej korešpondencie, potom zorganizoval ich vzájomný písomný kontakt aj viacerou osobných stretnutí. Výsledkom tejto zásluhnej práce vzniklo aj niekoľko nových exponátov, ktorým umožnil účasť na výstavách. Možno preto konštatovať, že emisia Ludová architektúra mala priaznivý vplyv aj na rozvoj mládežníckej filatelie.

Záverom si dovoľím vysloviť aj myšlienku, ktorá sa v praxi už potvrdila, že bez štúdia a poznania československých poštových známok nemôžeme v celej šírke špecializovane zbierať ani známky Slovenska vydávané od roku 1993. Dôkazom toho sú výplatné známky miest, ktoré sice neboli vydané v jednej emisii, ale vychádzajú priebežne v súlade s potrebami poštovej prevádzky, pričom viaceré z nich boli už viackrát dotlačané a už dnes môžeme registrovať zberateľsky významné odchýlky na známkach Dubnica nad Váhom, Nitra, Banská Bystrica a iných. Sledovanie a porovnávanie jednotlivých dotlačí týchto známok určite poteší nejedného zberateľa slovenských poštových známok. Ale to je už námet na podobný článok, alebo možno aj na exponát

OKIENKO ŠPECIALISTU

RUBRIKA PRE ŠPECIALIZOVANÝCH ZBERATEĽOV SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMK

Miroslav Gerec

KROJE - DETVIANSKY MUŽSKÝ KROJ, 5,50 Sk, DETVIANSKY ŽENSKÝ KROJ, 6 Sk

Séria príležitostných známok „Kroje“ vyšla 22. 2. 2001. Pôvodná nominálna hodnota známky so ženským krojom bola na návrhu 4 Sk (viď o-bálka časopisu „Zberateľ“ č. 2 / 2001). Obidve známky sú vytlačené kombináciou rotačnej ocelotlače s viacfarebnou hĺbkotlačou na stroji Wifag 3 a majú ďalšie spoločné charakteristiky: Tlačová forma 2x50 známkových polí (ZP), španielsky luminiscenčne - fosforescenčný papier s pololesklým lepom, perforačná zostava s malým priemerom otvorov. Doteraz sme zistili tieto dátumy tlače - hodnota 5,50 Sk: 3.-5. a 9.1.2001, hodnota 6 Sk: 23.-26. a 29.-30.1.2001. Prehliadli sme listy z viacerých dní, v zátvorke uvádzame číslo listu 1 s autotronovými značkami (AZ) - hodnota 5,50 Sk: 3.1.2001 (78596, 78610), hodnota 6 Sk: 25.1.2001 (36362), 26.1.2001 (66199). **Za zberateľsky významnejšie považujeme dve doskové vady hodnoty 5,50 Sk na ZP 2/23 a ZP 2/46.** U obidvoch známok existujú menšie posuny farieb.

Doskové vady hodnoty 5,50 Sk

Priehradkový list 1

Nové autotronové značky (AZ). Štvorcová farebná testovacia stupnica (FTS) s číslami pre čiernu farbu na hornom okraji vľavo a pre belasú farbu na hornom okraji vpravo. Tenké zvislé čierne čiary - stopy rozmeriavacej siete pod ZP 1/41-46 a 1/48-50. Tenká šikmá tmavomodrá čiarka nad ZP 1/6 a 1/9. Tenká šikmá červená čiarka nad ZP 1/2, 1/9 a vpravo od ZP 1/50.

Známka 5,50 Sk - Posun červenej farby

DV ZP 1/2 Červená bodka vpravo od letopočtu „2001“, krátka vodorovná tmavomodrá čiarka v prvom písmene „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/5 Krátka tenká vodorovná tmavomodrá čiarka pod rukávom kabáta.

DV ZP 1/8 Červená bodka vľavo od písmena „K“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/10 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka vpravo od písmena „M“ mena rytca „M. ONDRÁČEK“.

DV ZP 1/16 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka v ľavom dolnom rohu známky.

DV ZP 1/22 Krátka šikmá tmavomodrá čiarka vľavo od písmena „L“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/30 Krátka tenká zvislá tmavomodrá čiarka pod ľavou nohou muža.

DV ZP 1/31 Červené bodky a oblúkovitá belasá čiarka nad ľavým horným rohom známky (v perforácii).

DV ZP 1/37 Šikmá svetlá belasá čiara vľavo od písmen „NS“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/39 Krátka šikmá červená čiarka vľavo od písmen „EN“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/40 Červené bodky nad väčšou číslicou „5“ nominálnej hodnoty „5,50“.

DV ZP 1/43 Krátka šikmá červená čiarka a červený bod cez dolný rámček pod pravou nohou muža.

DV ZP 1/45 Červený krížok na hrudi muža, červený bod vo väčšej číslici „5“ nominálnej hodnoty „5,50“.

DV ZP 1/47 Krátka šikmá tmavomodrá čiarka v druhom písmene „S“ a krátka tenká vodorovná tmavomodrá čiarka vpravo od písmena „K“ nápisu „SLOVENSKO“.

Priehradkový list 2

Štvorcová FTS s číslami pre červenú farbu na hornom okraji vľavo a pre žltú farbu na hornom okraji vpravo. Svetlá červená škvrna nad ZP 2/2 (v perforácii), dve krátke zvislé červené čiarky vpravo hore od ZP 2/10 a päť zvislých červených čiarok a bodov pod ZP 2/49-50. Čierne čiarky nad ZP 2/3, 2/5 a pod ZP 2/42. Dve krátke vodorovné tmavomodré čiarky nad ZP 2/7a jedna vľavo od ZP 2/31. Belasý bod vpravo od ZP 2/20. Žltý bod pod ZP 2/43.

DV ZP 2/23

DV ZP 2/46

DV ZP 2/10 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka vpravo od písmena „D“ mena rytca „M. ONDRÁČEK“.

DV ZP 2/21 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka vľavo do slova „Mužský“.

DV ZP 2/23 Červený bod vľavo od písmena „K“ nápisu „SLOVENSKO“ (na obr.).

DV ZP 2/41 Tenká šikmá tmavomodrá čiarka medzi ľavou rukou a telom muža.

DV ZP 2/43 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka nad ľavým plecóm muža.

DV ZP 2/46 Čierna škvrna na ľavom ramene muža (na obr.).

DV ZP 2/48 Krátka šikmá tmavomodrá čiarka vpravo od slova „Mužský“.

DV ZP 2/49 Červená bodka vpravo od písmena „O“ mena ryta „ONDRÁČEK“.

DV ZP 2/50 Šikmá tmavomodrá čiarka vľavo od krku muža.

Doskové vady hodnoty 6 Sk

Priehradkový list 1

Nové AZ. Modrá štvorcová FTS s číslami na hornom okraji vpravo. Tenké zvislé čierne čiary - stopy rozmeriavacej siete pod ZP 1/42-50. Krátka tenká vodorovná tmavomodrá čiarka nad ZP 1/1, 1/6 a 1/10 (3x).

DV ZP 1/9 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka v prvom písmene „O“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/12 Červená bodka vľavo od ženy vo výške kolien.

DV ZP 1/16 Šikmá tenká tmavomodrá čiarka medzi písmenami „EN“ nápisu „SLOVENSKO“, červený bod pri oku ženy.

DV ZP 1/31 Modré bodky vpravo od slova „kroj“.

DV ZP 1/36 Svetlý modrý krúžok v prvom písmene „S“ nápisu „SLOVENSKO“.

Priehradkový list 2

Štvorcová FTS s číslami pre červenú farbu na hornom okraji vľavo a pre žltú farbu na hornom okraji vpravo. Modrá škyrna nad ZP 2/5. Krátka tenká vodorovná tmavomodrá čiarka pod ZP 2/44.

DV ZP 2/20 Vodorovná žltá čiarka a žltý bod vľavo od písmen „NS“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/26 Dve svetlé šikmé modré čiarky nad názvom „Detva“.

DV ZP 2/32 Modrý bod v ľavom hornom rohu známky.

DV ZP 2/39 Svetlý modrý krúžok na tvári ženy.

DV ZP 2/50 Krátka tenká šikmá tmavomodrá čiarka vpravo od písmen „KO“ nápisu „SLOVENSKO“.

■ ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV POLNOHOSPODÁRSKY, 12 Sk

Táto príležitostná známka bola vydaná 22. 2. 2001. Tlačová forma 2 x 50 známkových polí, španielsky papier, veľký priemer perforačných otvorov. Tlač na stroji Wifag 3 v dňoch 19. a 22.1.2001 (prehliadnuté listy 1 č. 84018 a 84196 z druhého dňa). **Za pozornosť stojí dosková vada na ZP 2/39** a častý, avšak náhodný (nepravdivý) výskyt malých nedotlačí ocelotlače (v nápisu „ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV POLNOHOSPODÁRSKY“ a letopochy „1951 / 50 / 2001“) na rôznych ZP.

Priehradkový list 1

Nové AZ. Štvorcová FTS s číslami pre belasú farbu na pravom okraji dole. Zvislá čierna čiarka vpravo od ZP 1/40 (v perforácii) a 1/45 a pod ZP 1/48.

DV ZP 1/22 Krátka zvislá čierna čiarka nad zeleným jablkom.

DV ZP 1/33 Tenká zvislá čierna čiarka cez písmeno „L“ slova „POLNOHOSPODÁRSKY“.

DV ZP 1/34 Šikmá belasá čiarka vpravo od rozkrojeného jablka.

DV ZP 1/38 Zvislá čierna čiarka pod ľavým okrajom rozkrojeného jablka.

DV ZP 1/40 Tenká šikmá čierna čiarka nad pravým horným rohom známky.

Priehradkový list 2

Štvorcová FTS s číslami: Pre ružovú farbu na pravom okraji hore a pre žltú farbu na pravom okraji dole. Tenká zvislá čierna čiarka nad ZP 2/3 (v perforácii). Krátka vodorovná ružová čiarka vľavo dole od ZP 2/46, žltý bod pod ZP 2/47 a belasý bod pod ZP 2/48.

DV ZP 2/3 Krátka šikmá čierna čiarka pod rozkrojeným jablkom.

DV ZP 2/39 Zvislá čierna čiarka cez bradu ženy, krátka čierna čiarka cez pravé obočie ženy (na obr.vľavo).

DV ZP 2/40 Krátka tenká zvislá čierna čiarka pod pravým dolným rohom známky (v perforácii).

Pri spracovaní článku poznatkami o doskových vadách prispel M. Kulich z Trenčína □ mg

Diela kanadských maliarov

Pred 10 rokmi sa kanadská pošta rozhodla reprodukovat na poštových známkach významné výtvarné diela, ktoré reprezentujú príspevok Kanady do pokladnice svetovej kultúry. Každý rok bola vydaná jedna takáto známka s jednotnou grafickou úpravou. Do tohto emisného radu bol koncom roka 2000 zaradený aj chýrny obraz s pohľadom na Niagarské vodopády. Jeho autorom je C. Krieghoff, ktorý sa prisťahoval do Ameriky z Anglicka v roku 1835. Vytvoril veľký počet obrazov s námetom zo života kanadských domorodcov i prisťahovalcov, ako aj kanadskej prírody. Reprodukovaný obraz je v Múzeu výtvarného umenia štátu Ontario v Toronte. Autorom grafickej úpravy známky je P.Y.Pellentier. Tlač 5-farebný ofset, nominálna hodnota známky 95 c □ Zc

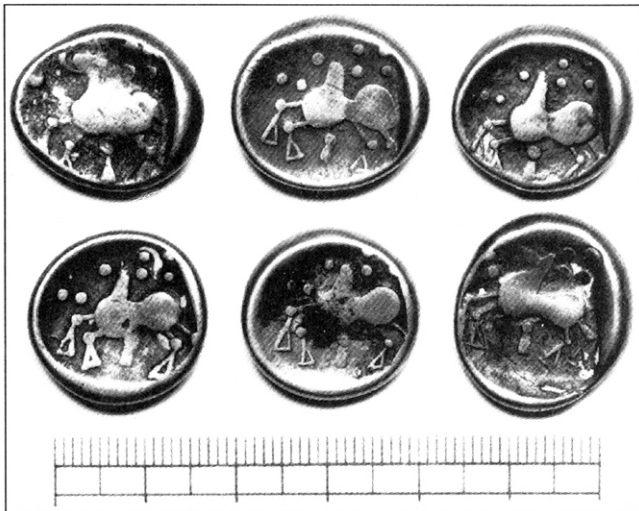

KELTSKÉ MINCE NA NAŠICH ZNÁMKACH

Elena Minarovičová

Znárodnenie mincí na poštových známkach rozličných krajín sveta nebyva tak častým zvykom. Za výnimočné preto môžeme pokladať vyobrazenie mincí na slovenských poštových známkach spolu s archeologickou lokalitou, na ktorej boli mince objavené.

Na Slovensku sme zaznamenali, najmä v posledných rokoch, veľký výskyt nálezov keltských mincí rôzneho typu zo všetkých troch druhov kovu - zo zlata, striebra i medi. Profesionálni numizmatici i zberatelia poznajú dôverne keltské mince z nálezov z Bratislavy a jej okolia, tzv. biateky - strieborné tetradrachmy bratislavského typu s nápismi a ich drobné nominále, tzv. simmerinské mince. V nálezoch, či už hromadných alebo jednotlivých z nášho územia, sa vyskytli tiež mince Eraviskov, Norrikov a iných keltských kmeňov. Sú to tiež mince levického typu, mince typu Karlstein, Kapos, mince typu Divinka, Durdevac, Roseldorf, Velem, Zemplín, atď.

Tetradrachmy (obr. hore) a pohľad na časť hromadného nález z Veľkého Bysterca z roku 1879 (obr. vpravo dole)

vnútorného opevnenia s bránou a pozorovateľnou, rekonštrukciou obytného domu, keltskú nádobu a tiež - keltské mince, ktoré sa tu používali a aj razili.

O aký typ keltských mincí sa na poštovej známke Havránok - Liptovská Mara a tiež v FDC jedná? Ide o strieborné keltské mince z 1. polovice 1. stor. pred Kr. - veľkobysterského a spišského typu. Ich nálezy sa koncentrujú najmä v oblasti severného Slovenska a môžu nasvedčovať tomu, že tu bol aj pôvod ich vzniku. Medzi severoslovenské hradiská patrí aj hradisko vybudované ľudom púchovskej kultúry v Liptovskej Mare.

Charakteristickým vyobrazením na líci uvedených keltských mincí nie je žiaden obraz, ale na väčšine plochy je hladký hrboľ. Na rube je zobrazený štylizovaný koník. Jeho hriva je vyznačená čiarkami, kopytá majú trojuholníkový tvar a kľby zvyrazňujú gulky. Gulky sú pred aj nad koňom. Pod bruchom koňa je symbol v podobe prevräteneho výkričníka. Doposiaľ najväčší výskyt tetradrachmiem veľkobysterského typu predstavujú dva hromadné nálezy z Veľkého Bysterca (odtiaľ je odvodený názov mincí)

Keltské mince veľkobysterského typu

Na titulnej strane časopisu ZBERATEL č. 4 z tohto roku sú vyobrazené dve príležitostné poštové známky v nominálnej hodnote 12 Sk a 15 Sk, vydané 10. apríla 2001. Známk, ktoré boli vydané v emisnom rade Krásky našej vlasti zobrazujú archeologické lokality Liptovskú Maru - Havránok a Ducové - Kostelec. Známk, s nominálnou hodnotou 12 Sk a tiež obálka prvého dňa (FDC) venované archeologickej lokalite Liptovská Mara - Havránok znázorňujú rekonštrukciu

okres Dolný Kubín v polohe Trniny z rokov 1879 a 1985, ďalej hromadný nález z hradu Likava v roku 1977, kde bolo tiež hradisko púchovskej kultúry a jednotlivé nálezy z Liptovskej Mary, kde sa archeologické výskumy uskutočňujú od roku 1965 a v podstate ešte neskončili ■

VÝNIMOČNÉ POUŽÍVANIE PEČIATKY VLAKOVEJ POŠTY MURÁŇ - PLEŠIVEC 935 (a späť)

Jozef Tekel'

Gemerské priemyselné železnice boli vybudované na začiatku poslednej štvrtiny 19. storočia. Doprava na trati Bánréve (Maďarsko) - Feledince (Jesenské) - Filakovo bola slávnostne otvorená 10.9.1873. Doprava na trati Bánréve - Plešivec - Rožňava bola otvorená 1.5.1874, na trati Rožňava - Dobšiná bola otvorená 20.6.1874 a doprava na trati Feledince - Tisovec bola otvorená 5.9.1874. Vybudovanie železničných tratí súviselo s využitím ložísk medených a železných rúd a rozvojom železiarskeho a drevárskeho priemyslu v tejto oblasti. Miestna železnica v Muránskom údolí viedla z východiskovej stanice Plešivec cez Jelšavu a Revúcu do cieľovej stanice Muráň, doprava na tejto trati bola otvorená 22.1.1893. Druhou miestnou železnicou na Gemeri bola železnica v Štítnickom údolí, ktorá viedla zo stanice Plešivec cez Štítnik do stanice Slavošovce, kde bola významná papierená. Doprava na miestnej trati bola otvorená 13.11.1894.

Po rozpade Rakúsko-Uhorska a vzniku ČSR (1918) prevzali tieto železničné trate Česko-slovenské štátne dráhy (ČSD), ktoré ich využívali v pôvodnej podobe. Dôležitú úpravu vykonal iba v stanici Lenártovce, kde vybudovali v roku 1920 krátku spojku (1,1 km). Spojka odstránila úvratň na území Maďarska v železničnej stanici Bánréve. Taktó vznikla priama trať Lučenec - Filakovo - Plešivec, ktorá prechádzala výhradne cez územie Slovenska.

Rozhodnutie veľmoci (Mníchov, 29. - 30. september 1938) o úprave hranice ČSR zasiahlo aj železničnú sieť ČSD na Slovensku. Zástupcovia ČSD odovzdali trať Čadca - Bohumín do správy poľských železníc (PKP) v dňoch 1. až 10.10.1938. O dva mesiace neskôr, 3.12.1938, odovzdali na severnej Orave železničnú stanicu Suchá Hora na trati Kralovany - Suchá Hora. Nemecká armáda obsadila Petržalku (Engerau, nem.; Ligetfalu, maď.) na pravom brehu Dunaja a nemecké rišské železnice (DRB) prevzali 10.10.1938 miestnu stanicu od ČSD. Novou prechodovou stanicou do Nemecka bola od 8.10.1938 železničná stanica Bratislava - Nové Mesto (Nivy).

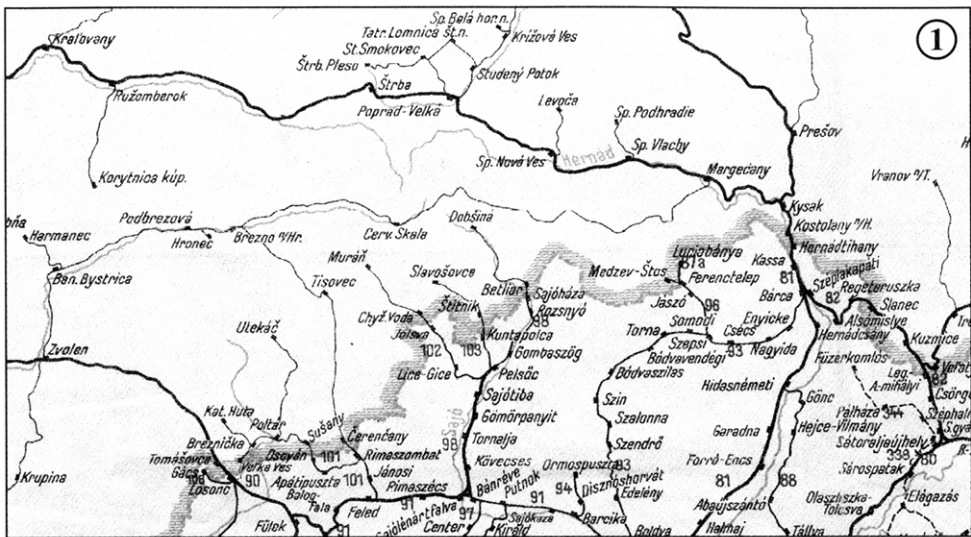
Ťažkým úderom pre železničnú sieť na Slovensku bola Viedenská arbitráž (2.11.1938), ktorá priniesla významné územné zisky horthyovskému Maďarsku. Stratá dôležitých železničných uzlov (Galanta, Nové Zámky, Štúrovo, Levice, Lučenec, Filakovo, Plešivec, Košice, Michalany a Čop) rozvrátila organizáciu vlakovej dopravy na juhu, juhovýchode a východe Slovenska. Odovzdanie tratí a železničných služobní do správy Maďarských štátnych železníc (MÁV) sa uskutočnilo od 6.11. do 12.11.1938. Prvá bola odovzdaná stanica v Komárne a okolité trate (6.11.1938), posledná bola odovzdaná stanica v Košiciach (12.11.1938). Slovensko stratilo takmer tretinu železničných tratí a príslušné počty rušňov a vozňov. Nové železničné prechody do Maďarska boli otvárané postupne:

9.12.1938: Lubeník (Chyžnianska Voda) - Jelšava (Jolsva, MÁV)

- Štítnik - Plešivec (Pelsőc, MÁV)
Betliar - Rožňava (Rozsnyó, MÁV)
15.12.1938: Vajnory - Bernolákovo (Čeklis, Cseklész, MÁV)
Sereď - Gáň (Gány, MÁV)
Biskupice pri Bratislave (Biskupice pri Dunaji) - Kvetoslavov (Úszor, MÁV)
22.12.1938: Lovinobaňa - Lučenec (Losonc, MÁV)
Kostolany nad Hornádom - Košice (Kassa, MÁV)
Úpor - Michalany (Legenye-Alsómihályi, MÁV)
8.2.1939: Rimavská Baňa - Rimavská Sobota (Rimaszombat, MÁV)
18.2.1939: Kozmálovce - Levice (Léva, MÁV)
1.3.1939: Ivánka pri Nitre - Komjatice (Komját, MÁV)
Slovensko získalo, vďaka nepodstatnej rektifikácii hranice s Maďarskom, 14.3.1939 tri železničné stanice: Bernolákovo (Čeklis; Cseklész, maď.), Gáň (Gány, maď.) a Nová Ves nad Žitavou (Zsitvaújfalu, maď.). Preto vznikli nové prechody Bernolákovo - Senec (Szenc, MÁV) a Gáň - Galanta (Galánta, MÁV).
Po odovzdaní trate Ťahanovce - Košice - Slovenské Nové Mesto - Čop - Výlok (na Podkarpatskej Rusi) v prvej dekáde novembra 1938 zostal východ Slovenska bez priameho železničného spojenia s ostatným územím republiky. ČSD sa pokúsili zabezpečiť náhradnú dopravu všetkými dostupnými prostriedkami. Okrem urýchleného posilnenia autobusovej a nákladnej automobilovej dopravy, ktorá sa uplatnila v oblasti Tisovca, Slavošoviec, Muráňa a Dobšinej, bola venovaná pozornosť uzatváraniu peážných dohôd na tratiach so susednými železničnými správami:
22.12.1938: Betliar - Plešivec (Pelsőc, MÁV) - Štítnik
30.12.1938: Lovinobaňa - Lučenec (Losonc, MÁV) - Kalinovo
6.2.1939: Kostolany nad Hornádom - Košice (Kassa, MÁV) - Slanec
8.2.1939: Kuzmice - Michalany (Legenye - Alsómihályi, MÁV) - Úpor

Vláda ČSR sa pokúsila riešiť problém dopravnej izolácie východného Slovenska a Podkarpatskej Rusi peážnou dohodou s Poľskom a na základe tejto dohody začalo sa jazdiť od polovice decembra 1938 cez poľské územie z prechodovej stanice Orlov - Plaveč nad Popradom do staníc Użok, Volovec a Jasiňa na Podkarpatskej Rusi, resp. cez Lupków (Poľsko) do stanice Medzilaborce na východnom Slovensku.

Po rozpade ČSR a vzniku Slovenského štátu (14.3.1939), resp. protektorátu Čechy a Morava (15.3.1939), správu železničnej siete na Slovensku prevzal nový štátny podnik Slovenské železnice (SŽ). MÁV zastavili v období od 17.3. až 10.4.1939 železničnú dopravu na košic-

kej peáži s cieľom účinne zadržať postup slovenskej armády počas maďarského útoku na východné Slovensko. Cieľ sa v podstate podarilo dosiahnuť a Slovensko stratilo v Malej vojne (23. až 26. marca 1939) ďalšie územie. Dňa 7.4.1939 bola odovzdaná MÁV železničná stanica Stakčín (Takcsány, maď.) a 20.7.1939 bol otvorený nový železničný prechod Snina (SZ) - Stakčín (Takcsány, MÁV).

Slovenské železnice sa snažili obmedziť peážnu dopravu na minimum vzhľadom na jej vysokú politickú zraniteľnosť, a preto urýchlene vybudovali spojku, ktorá vychádzala z lučeneckej hlavy železničnej stanice Tomášovce. Spojka obchádzala Lučenec, ktorý podľa verdiktu arbitráže získalo Maďarsko, a pred stanicou Veľká Ves sa pripojila na trať Lučenec - Kalinovo - Utekáč. SZ získali priame železničné spojenie Zvolen - Utekáč a pripojenie miestnej trate Brezníčka - Katarínska Huta na trať Zvolen - Lovinobaňa - Tomášovce. Nová spojka bola otvorená 18.2.1940.

V situácii, že uzlové železničné stanice Lučenec, Feledince (Jesenské) a Plešivec boli pod správou MÁV, bolo nevyhnutné presmerovať dopravu na iné železničné trate. Jediná trať, ktorá mohla zabezpečiť priame spojenie stredného a juhovýchodného Slovenska (**obr.1**) bola miestna železnica Brezno nad Hronom - Tisovec s pokračovaním Tisovec - Feledince. Ťažký horský terén (prechod z údolia Hrona cez Slovenské Rudohorie do údolia Rimavy) bol príčinou, že pri výstavbe trate bolo akceptované veľké stúpanie a zvláštnosťou trate bolo, že v úseku Pohronská Polhora - Bánovo bol použitý ozubnicový systém. Trať pokračovala z Tisovca cez Hnúšťa a Rimavskú Baňu do stanice Čereňany. Posledná časť trate, úsek Rimavská Sobotna - Feledince, bola v správe MÁV. Z trate Dobšiná - Plešivec zostal v správe SZ úsek Dobšiná - Betliar, z trate Slavošovce - Plešivec zostal v správe SZ úsek Slavošovce - Štítnik, a preto SZ zabezpečili peážnu dopravu na trati Dobšiná - (Pelsóc, MÁV) - Slavošovce.

Slovenské železnice rozhodli (1941) o vybudovaní železničného spojenia stredného Slovenska s oblasťou Ti-

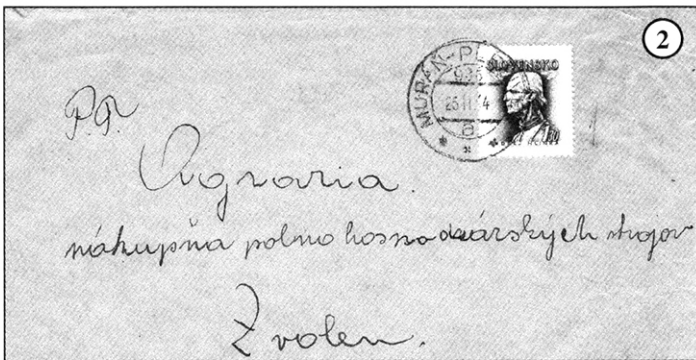
sovca, Muráňa, Slavošoviec a Dobšinej. Prepojenie dotiaľ vybudovaných tratí bolo projektované v smere Tisovec - Revúca a Lubeník (Chyzníanska Voda) - Slavošovce na trať Brezno nad Hronom - Tisovec. Stavba Gemerskej spojky sa dostala vo vojnovom období do pokročilého štádia rozostavanosti, na novostavbe trate Slavošovce - Lubeník boli vybudované 2 tunely (vrcholový tunel a tunel medzi obcami Koprás a Magnezitovce). Na novostavbe trate Revúca - Tisovec bol vybudovaný tunel (2003 m) a projektovaná bola nová stanica Muránska Lehota. Vybudované boli aj mostné objekty a zemné práce na železničnom telese boli realizované asi na 60 % [1]. Pripravovala sa rekonštrukcia železnice Brezno nad Hronom - Pohronská Polhora a ozubnicovej trate Pohronská Polhora - Tisovec na adhéznú trať s maximálnym stúpaním 16 ‰. Slovenské železnice nedokončili výstavbu Gemerskej spojky v náročnom horskom teréne a ČSD nepokračovali vo výstavbe po obnove ČSR (1945).

Áká bola organizácia siete slovenských vlakových pôšt v období 1939 až 1945 na železničných tratiach Gemera a aké bolo jeho spojenie so stredným Slovenskom? Základnú spojnicu tvorila dvojica vlakových pôšt Brezno nad Hronom - Čereňany 71, resp. 72 (a späť), ktoré v stanici Brezno nad Hronom boli napojené na vlakové pošty Zvolen - Margecany 37 (a späť) a Zvolen - Brezno nad Hronom 38 (a späť). Vlaková pošta Dobšiná - Slavošovce 73 (a späť) pôsobila na peážnej trati Dobšiná - (Pelsóc, MÁV) - Slavošovce. Informácie o pečiatkach, ktoré používali spomenuté vlakové pošty, čitateľ nájde v štúdiu [2]. Z poštovo-historického aspektu pripomínam skutočnosť, že tieto vlakové pošty zostali v aktívnej činnosti aj počas Slovenského národného povstania až do poslednej tretiny októbra 1944. Dopravu pošty na úseku Muráň - Tisovec nebolo možné zabezpečiť iným spôsobom ako náhradnou automobilovou dopravou. V zberateľskej praxi sa môžeme stretnúť s nálezmi celistvostí, ktorých pôvod je nejasný. Na celistvostiach (**obr.2, obr. 3**) je

odtlačok pečiatky vlakovej pošty Muráň - Plešivec 935, resp. Plešivec - Muráň 935. Pečiatku používala vlaková pošta bývalej čs. poštovej správy a slovenská poštová správa prevzala túto pečiatku. Takýto postup bol štandardný v období marec 1939 až júl 1940, pred výmenou poštových pečiatok pre vlakovú poštu. Používanie čs. pečiatky vlakovej pošty (trojmiestne číslo ambulancie) v druhej polovici roku 1940 je výnimočné, z neskoršieho obdobia nie je známe vôbec. Pretože vlaková pošta na trati Muráň - Lubeník (Chyžníanska Voda) nebola zriadená, zaujímavá je otázka (a najmä odpoveď), ktorá ambulancia používala v roku 1943 pečiatky bývalej čs. vlakovej pošty 935. Žiaľ, odpoveď na túto otázku nepoznáam. Osobne si dovoľím vysloviť pracovnú hypotézu, že spomenuté pečiatky mohla používať posádka, ktorá zabezpečovala náhradné spojenie pomocou poštového automobilu ■

Literatúra:

- [1] Kubáček, J. a kol., Dejiny železníc na území Slovenska, ZSR, Bratislava 1999, s.461
- [2] Tešítel, A., Tekel, J., Vlakové poštové spoje v Česko-Slovensku 1938 - 1945, Filatelistické state č. 32, ZSF, Bratislava 1991

Málo známa celistvosť

Medzi menej známe celistvosti s doplatnými známkami z obdobia Slovenského štátu 1939-1945 možno zaradiť list, ktorý bol odoslaný finančnou prokuratúrou v Bratislave 3.8.1940 a prijatý vo Veľatoch 5.8.1940. Tu bol list dofrankovaný dvoj páskou 50h doplatných vodorovne rastrovaných známok (D 6x). List bol v priebehu ďalších 5-dní vrátený do Bratislavy, čo dokladá prezenčná pečiatka finančnej prokuratúry na zadnej strane obálky (Došlo: 10.VIII.1940, ZN: 160/35). Katalóg SLOVENSKO výskyt zn.D 6x na celistvostiach nezaznamenáva.

□ František Marada

KARDINÁL ALEXANDER RUDNAY

Jozef Korený

V roku 2000 si Slovensko pripomenulo 240.výročie narodenia jedného z najvýznamnejších Slovákov, ThDr. Alexandra Rudnaya, ostríhomskeho arcibiskupa, kardinála a primasa Uhorska. Narodil sa 4.októbra 1760 vo Svätom Kríži nad Váhom, terajších Považanoch, v Trenčianskom kraji. Nazývali ho „veľkým almužníkom“, lebo značné prostriedky venoval na budovanie nemocníc, sociálnych ústavov, podporoval chudobných študentov, podporoval tlačiarňu v Budíne, s ktorou sa dohodol, že v nej vydané slovenské učebnice musia byť napísané v bernolákovčine. Podporoval aj Slovenské učené tovarišstvo a do jej činnosti sa aktívne zapojil. Nemalou mierou prispel ku kodifikácii slovenského jazyka Antonom Bernolákom. Spolupracoval s Jurajom Palkovičom, Jurajom Fándlym, J. I. Bajzom, J.Kollárom, P.J. Šafárikom a ďalšími osobnosťami, ktoré šíрили krásu slovenčiny. Ako uvedomelý slavjanofil podporoval národnokultúrne snahy rakúskych Slovanov, najmä Chorvátov a Čechov. Bol uznávanou autoritou súvekeho slovanského sveta.

V roku 1830 korunoval za uhorského kráľa Ferdinanda V., čo bola posledná korunovácia v Bratislave. Napriek vysokej hodnosti sa nikdy nevzdialil národu, z ktorého vzišiel. Pamätný je jeho výrok, keď ho v roku 1822 pápež Lev XIII. vymenoval za kardinála: „Slovák som a keby som bol aj na Petrovom stolci, Slovák ostaneť“. Kardinál Rudnay zomrel 13.septembra 1831 v Ostrihomu a je pochovaný v mauzóleu baziliky, ktorú začal stavať.

Podobica Slovenskej numismatickej spoločnosti (SNS) v Trenčíne pri príležitosti 240.výročia narodenia kardinála Rudnaya vydala v roku 2000 pamätnú medailu, ktorej autorom je Igor Mosný z Trenčína. Na averznej strane medaily je portrét kardinála v slávnostnom rúchu s krížom a hviezdou Radu sv.Štefana. Dvojriadkový kolopis v latinčine uvádza jeho hlavné tituly, miesto a dátum narodenia i úmrtia. Na reverznej strane medaily je jeho kardinálsky erb a už citovaný pamätný výrok v latinčine: SLAVUS SUM ET SI IN KATHEDRA PETRI FOREM SLAVUS ERO. Medailu vyhotovila mincovňa v Kremnici. Postriebrených medailí bolo vyhotovených 135 kusov a medených 100 kusov. Medaila má priemer 70 mm a hmotnosť 150 gr.

Podobica SNS v Trenčíne, ktorej predsedom je Mgr. Ladislav Jambor, iniciovala nielen vydanie tejto medaile, ale aj objednanie a vydanie monografie Dr. Márie Vytváľovej, CSc.: „Alexander Rudnay v kontexte slovenského národobrodeneckého hnutia“. Počiny hodné uznania a podakovania

Ad: VYDANIA „EUROPA 2000“

Pred mesiacom uverejnený článok Pavla Ondrášku Vydaní „EUROPA 2000“ (Zberateľ 5 / 2001, s.21-23) sa stretol s nevšedným záujmom čitateľov, osobitne zberateľov spoločného emisného radu PostEurop. Článok poskytol cenné informácie, ktoré krajiny, koľko a aké známky vydali a tým aj možnosť, aby si zberateľ mohol porovnať kompletnosť svojej zbierky. Medzi zberateľov tohto spoločného námetu patrí aj Milan Vrabc z Bratislavy, ktorému do kompletnosti vydania EUROPA 2000 chýbajú už len štyri známky ostrova Man. Porovnávajúci prehľad so svojimi materiálmi, poskytol nám niekoľko upresnení:

Známká Grónska (v prehľade položka č.16) má chybné uvedenú nominálnu hodnotu 4,50 Kr. Správne má byť uvedená hodnota 4,75 Kr. Pri emisii Guernsey (položka 56) hviezdíčkou má byť označená známka 21 P (ako známka, ktorá nenesie spoločný motív) a naopak, znám-

ka 36 P nemá mať označenie s hviezdíčkou. Okrem toho predložil nám aj známku s motívom francúzskeho výtvarníka J.-P. Cousina, ktorá v uverejnenom zozname nefiguruje (na obr.). Ide o známku, ktorú nevydala oficiálna poštová správa a ako taká nie je ani uvedená v známkovom katalógu Michel. Krajinu pôvodu môžeme na známke nájsť pod skratkou PMR, za ktorou sa skrýva názov Pridnestorská Moldavská republika.

Za príspevok ďakujeme P.Ondráškovi i za presnú informáciu M.Vrabcovi □ Redakcia

Našinec vo svete: BEPHILA 2001

Július Píša

Napriek tomu, že sa nám „svet otvoril“, ešte stále sa neštáva až tak často, aby našinec sa dostal na výstavu v zahraničí. Šťastnou zhodou okolností som bol v Berlíne v čase, keď sa v metropole Nemecka konala výstava poštových známok BEPHILA 2001 v dňoch 8.-11. februára tohto roku. Nuž a túto príležitosť som nemohol nevyužiť. S niekoľkými dojmami z výstavy sa chcem podeliť aj s čitateľmi Zberateľa.

Ako už z názvu vyplýva (BERLINER BRIEFMARKENTAGE INTERNATIONAL) výstava mala medzinárodný charakter, výstava poštových známok sa konala v kategórii 2 rangu a svojim tematickým zameraním pripomenula niekoľko jubileí, k čomu boli zamerané aj vystavené exponáty. Napríklad bolo to pripomenutie 150.výročia existencie Berlinských hasičov (vrátane ukážok z ich výstroja a výzbroje) a 100.výročie založenia Berlínskeho spolku zberateľov celín.

Okrem exponátov so známkami Nemecka od staronemeckých štátov počnúc až po súčasnosť, ktoré pochopiteľne na výstave nemohli chýbať, návštevníci mali možnosť vidieť aj rad exponátov s námetom krojov z celej Európy a nechýbali ani exponáty partnerských krajín zo škandinávskych krajín a to Fínska, Nórska a Álandu v spoločnej expozícii. Pre mňa bola pomerne neznáma známková produkcia Álandu (ako som sa dozvedel, túto známkovú krajinu tvorí 6500 ostrovov medzi Švédskom a Fínskom, na ktorých žije 25 tisíc obyvateľ, prvú známku vydali v roku 1983 a od roku 1996 majú svoju samostatnú poštu).

Početne silne zastúpená bola aj trieda námetová - od exponátov ako napríklad Už nikdy vojna a iných zbierok s protifašistickým zameraním, až po stále obľúbené námety flóra a fauna, šport, dopravné prostriedky, či umenie. Pozornosť návštevníkov upútali aj exponáty aerofilatelistické. Osobitnú pozornosť budil list z Japonska a to z Hirošimi z augusta 1945 (vyobr.na 2.strane obálky). Tento list bol nájdený nečelé 2 km od epicentra výbuchu atómovej bomby v troskách jednej banky. Ešte aj dnes vyžaruje rádioaktívne lúče a preto aj na výstave bol vystavený v špeciálnom opancierovanom obale.

Samozrejme, na svoje si prišli aj zberatelia príležitostných pečiatok. Na výstave sa ich používalo päť a navyše na výstave používali príležitostné pečiatky (kašety) aj niektoré zahraničné poštové správy, ktoré sa na výstave zúčastnili svojimi exponátmi a predajnými

Ukážka z výstavných príležitostných poštových pečiatok

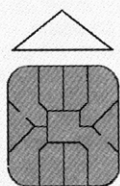
stánkami (Česká republika, Litva, Slovensko, Švajčiarsko). Je to príjemný pocit, keď sa našinec v cudzine stretne so svojim domovom napríklad aj v takej podobe ako je príležitostná pečiarka (kašet Slovenskej pošty, používaný na tejto výstave, bol vyobrazený v Zberateľovi č.4, s.23 - pozn.red.).

Súčasťou filatelistických výstav v posledných rokoch sa stali rôzne zaujímavosti a atrakcie, ktoré spestrujú program výstav, poskytujú návštevníkom možnosť relaxovania a oddych očíam od sústredného prezerania exponátov často značne unavených. Nuž a pútajú pozornosť detí i dospelých, zvyšujú návštevnosť výstav. Medzi také v Berlíne patrilo pečiatkovanie veľkého poštového lístka (rozmerov cca 80 cm x 1,5 m) na parkovacej ploche pred vstupom do areálu výstavniska. Tam zamestnanci Deutsche Post pomocou autožeriavu pečiatkovali poštový lístok pečiatkou s priemerom okolo 50 cm a vážiacou okolo 100 kg.

Atrakciou iného druhu boli rôzne suveníry, medzi ktorými najväčšiu pozornosť budili celinové obálky (tri druhy) s možnosťou prilače vlastného portrétu na ich ľavej strane. Pre filatelistov ale predsa len najzaujímavejšia bola predajná burza. V hojnom počte boli na nej zastúpené aj poštové správy, ale najmä obchodné organizácie. Ponuka bola veľká, najmä materiály Nemecka a nemecky hovoriacich krajín. Dalo sa však vidieť aj pre nás zaujímavé veci - len tie ceny keby boli pre nás prijateľnejšie. Snáď časom aj to bude lepšie.

Celinová obálka s výstavným emblémom a s vytlačenu fotografiou autora

MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU

/38/

RUBRIKA PRE ZBERATEĽOV
TELEFÓNNYCH KARIET

Pripravuje Marián Jobek

Koniec platnosti ďalších slovenských TK

Dňom 30. júna 2001 mala podľa plánu skončiť platnosť ďalšej väčšej skupiny slovenských verejných telefónnych kariet, ktoré boli vydané v roku 1999 (spolu 13 kusov). Ich platnosť však bude predĺžená a to konkrétne **do 31. decembra 2001**. Do tejto skupiny patria tieto verejné TK: **A 110, A 111, A 112, A 113, A 115, A 116, A 121, A 122, A 123, A 124, A 125, A 130 a A 132**. Z tejto informácie sa dá dedukovať, že Slovenské telekomunikácie (ST) majú veľké zásoby týchto kariet □ mj

Slovenské predplatné karty - dotlač

Skupine slovenských predplatných TK nebola v MOT časopisu ZBERATEĽ venovaná zatiaľ pozornosť. Čiastočne chceme toto menšie negatívum dnes napraviť.

V roku 2000 boli po čiastočnom „udomáčení“ týchto kariet na slovenskom trhu vydané ďalšie dve nové predplatné karty, tzv. „bežec“. Karty boli pôvodne vydané len v dvoch hodnotách - a to 200,- Sk (číslo IA 5) a 400,- Sk (číslo IA 6). Ako je známe, jedným z dôvodov bola skutočnosť, že predplatná karta v hodnote 400,- Sk a o náklade 10.000 kusov (číslo IA 3 - tzv. „zemegula“), bola už dávno vypredaná. Obidve predplatné karty boli vydané s rovnakým nákladom - po 15.000 kusov, v rovnakom čase (august 2000) a majú aj rovnaký čas platnosti (do 31.12.2003). Nedávno sme od jedného staršieho zberateľa slovenských TK (bohužiaľ jeho meno nepoznáme a nemôžeme sa mu ani verejne poďakovať) získali informáciu o dotlačí slovenských predplatných kariet číslo IA 5 a IA 6, ktoré aj predložil. Čím sa líšia? Na pravej zadnej strane obidvoch dotlačených predplatných kariet dominuje veľký čiarový kód. Na hodnote 200,- Sk je to čiarový kód číslo 8581 3519 a na hodnote 400,- Sk je to čiarový kód 8581 3526. Medzičasom prýkrátko bola novo vydaná táto TK aj v hodnote 1.000,- Sk. Na tejto hodnote sa objavil aj nový čiarový kód 8581 3533.

V článku „Čo nového pribudlo medzi slovenskými TK?“ v MOT 36 bola zmienka o zámere ST na vytvorenie systému čiarových kódov pre jednotlivú hodnotu a počet jednotiek na TK. Z doterajších poznatkov vyplýva, že tomu tak je (30 jednotiek má rovnaký čiarový kód 8581 3557, 50 jednotiek má rovnaký čiarový kód 8581 3564, 200,- Sk má rovnaký čiarový kód 8581 3519 a 400,- Sk má tiež rovnaký čiarový kód 8581 3526 a 1.000,- Sk má čiarový kód 8581 3533). Z prehľadu tiež vidieť, že čiarový kód sa mení len v poslednom dvojciferní.

Pri predložení predplatných kariet možno zistiť aj to, že pri hodnote 200,- Sk a 400,- Sk je potrebné hovoriť už aj o druhej dotlačí! Rozdiely vyplývajú z nasledujúcej tabuľky (vpravo hore).

Sk	tlač	tisíc ks	čiarový kód	dátum vydania	platnosť do
200	základná	15	bez	2000	2003
	dotlač I.	10	8581 3519	10/2000	31.12.2002
	dotlač II.	25	8581 3519	2/2001	31.12.2002
	základná	15	bez	2000	31.12.2003
400	dotlač I.	10	8581 3526	10/2000	31.12.2002
	dotlač II.	25	8581 3526	2/2001	31.12.2002
1000	základná	10	8581 3533	10/2000	31.12.2002

Je však potrebné poukázať na iný paradox. Prvá skupina Global kariet IA 2, IA 3 a IA 4 (tzv. „zemegula“) boli vydané na jar roku 1998 a ich platnosť má končiť (zatiaľ) ku koncu roka 2001. To znamená, že ich platnosť bola stanovená na 3 roky a 8 až 10 mesiacov (podľa karty). O niečo kratšie (cca 3 roky a 5 mesiacov) bola stanovená platnosť pre základnú tlač nových Global kariet z roku 2000 (konkrétne z augusta). Prvá ich dotlač z októbra 2000 a základná tlač kariet s hodnotou 1.000,- Sk však má platnosť už len cca 2 roky a 3 mesiace a zatiaľ potvrdená druhá dotlač z hodnoty 200,- Sk a 400,- Sk dokonca len cca 1 rok a 10 mesiacov !!! To teoreticky znamená, že čím neskoršie si zákazník našich telekomunikácií kúpil predplatnú kartu, tým kratšie s ňou bude môcť telefonovať. Osobne však predpokladám, že najneskoršie ku koncu roka 2002 ST tieto TK navzájom zosúladiť aspoň v termíne ukončenia ich platnosti □ mj

„Polovačka“ na telefónne karty na Normanských ostrovoch

Potom, ako nás so svojimi zážitkami so získavaním TK na ostrove Malta oboznámil RNDr. Juraj Pavlovič (MOT číslo 26), aj teraz sa podujal oboznámiť nás so svojimi zážitkami pri získávaní TK na Normanských ostrovoch.

Po prilete na ostrov JERSEY (má dĺžku len 13 km, najväčšiu šírku len 9 km a žije na ňom cca 80 tisíc obyvateľov, je najväčší, ale zároveň najjužnejší ostrov z Normanských ostrovov, ktoré sa nachádzajú cca 30 km od brehov francúzskej Normandie) podrobne som si prezrel halu letiska a našiel telefónne automaty, v ktorých ale nanešťastie neležala ani jediná použitá TK. Kúpil som si hneď na mieste peknú TK na telefonovanie domov - aby som v prípade absolútneho neúspechu doplnenia mojej zbierky mal na pamiatku aspoň jednu. Chvalabohu TK zo Jersey sú najčastejšie dvojlíbrové (v prepočte cca do 140,- Sk) a to je ešte únosná suma za 4 krátke telefonáty na Slovensko.

Po neúspechu v hale som vyšiel pred letisko a podarilo sa mi stopnúť asi piate okoloídúce auto, ktoré ma zaviezlo až do kempu, v ktorom som strávil nasledujúce tri noci. Pani, ktorá ho šoférovala, mi zaželala príjemný pobyt a úspešnú „polovačku“ na TK, pretože som sa jej po ceste zdôveril s jedným z mojích cieľov na ostrovoch. V kempe som mal šťastie, na základe e-mailu ma čakali a v búdke pri recepcii som zároveň našiel peknú 5-líbrovú kartu, ktorá mi v zbierke chýbala. Po rozložení stanu som sa vybral do hlavného mesta ostrova - St. Helieru. Mesto je to síce pekné, na TK v búdkach, mimo hlavnej turistickej sezóny, však pomerne chudobné. Domáci mi

poradili, aby som sa popytala na Jersey Telecom, ktoré má sídlo v centre mestečka. Tam mi na druhý deň ráno pani, ktorá mala na starosti klub zberateľov telefónnych kariet oznámila, že klub svoju činnosť ukončil, keďže bol nerentabilný. Dala mi však k dispozícii aspoň adresy dealerov, ktorí s TK z ostrovov Jersey, Guernsey a Man obchodujú. Zastavil som sa u pána Robbé, ktorého firma sídli na prvom poschodí domu na hlavnej ulici. Ten však karty len predáva (a má ich ozaj slušné kópy) a za slovenské karty mi vymeniť nechcel ani jednu. Odkázal ma na konkurenciu, ktorá sídlila v pasáži naproti. Tam som urobil výborný výmenný obchod – za 33 slovenských kariet som získal 8 kompletných atraktívnych sérií TK Jersey. Zároveň som sa s majiteľom dohodol, že v budúcnosti si karty vymeníme aj poštou. Pri čakani na katamaran spoločnosti CONDOR, ktorým som mal odplávať na Guernsey som mal kúsok zberateľského štastia. V hale telefonovala nahnedlá pani nejakou cudzou rečou, ako neskôr vysvitlo, po portugalsky. Akonáhle ukončila hovor, tak som sa jej po anglicky spýtal, či vytelefonovanú kartu potrebuje, alebo mi ju môže venovať do zbierky. S

úsmevom mi ju dala. V priebehu piatich minút mi priniesla ešte ďalšie dve. Aj na lodi sa mi pošťastilo - rozprával som sa so starším manželským párom z Anglicka, pričom som spomenul aj moju zbierku. Pán, ktorý stál opodiaľ a počúval náš rozhovor, vybral peňaženku a priniesol mi ďalší príspevok do zbierky. Tým som si ale asi svoje šťastie vyčerpal, na ostrove Guernsey som totiž našiel len jednu TK a ani na tamojšom Telecome som nebol úspešný. Našiel som sice antikvariát, ktorého majiteľ sa zaoberal viacerými zberateľskými odbormi, historické pohľadnice z nášho územia však nemal. Venoval som sa preto viac miestnym pamätihodnostiam, z ktorých najvýznamnejšou je dom, kde trávil roky exilu známy francúzsky spisovateľ Victor Hugo. Dohromady som si z Normanských ostrovov priniesol asi 50 nových kariet do zbierky, čo považujem za celkom úspešný úlovok. Na ostrovy, ktoré sú ozaj mimoriadne zaujímavé svojou históriou a pamiatkami, rád by som sa vrátil - nielen kvôli telefónnym kartám, ale aj preto, že za tie štyri dni som si stihol pozrieť snáď len štvrtinu tohto málo známeho kúta Európy □ Juraj Pavlovič

ČO NOVÉHO PRIBUDLO MEDZI SLOVENSKÝMI TK Z ROKU 2000?

O nových slovenských verejných telefónnych kartách sme naposledy písali v MOT č.36. Pred niekoľkými dňami boli vydané ďalšie nové TK ešte z roku 2000 a vôbec prvé karty už aj z roku 2001.

A 149 AIDS

100 000	13/2000 ST	75 jedn.	100 000							
A149	05/01	100 000	ODS 33d	TČi 1		210	O	20	▽	10

A 153 IDE TO AJ BEZ DROGY

100 000	18/2000 ST	50 jedn.	100 000							
A153	05/01	100 000	ODS 33d	TČi 1		150	O	20	▽	10

A 154 HODINA DEŤOM

50 000	19/2000 ST	100 jedn.	50 000							
A154	05/01	50 000	ODS 33d	TČi 1		280	O	30	▽	10

DREVENÉ KOSTOLÍKY NA SLOVENSKU - KOSTOLY VÝCHODNÉHO OBRADU

50 000	01/2001 ST	50 jedn.	50 000							
	05/01	50 000	ODS 33d	TČi 1		150	O	40	▽	15

DREVENÉ KOSTOLÍKY NA SLOVENSKU - ARTIKULÁRNE KOSTOLY

50 000	02/2001 ST	50 jedn.	50 000							
	05/01	50 000	ODS 33d	TČi 1		150	O	40	▽	15

DREVENÉ KOSTOLÍKY NA SLOVENSKU - KOSTOLY GOTIZUJÚCEHO CHARAKTERU

50 000	03/2001 ST	50 jedn.	50 000							
	05/01	50 000	ODS 33d	TČi 1		150	O	40	▽	15

Medzi týmito novovydanými verejnými telefónnymi kartami z roku 2000 sa prvýkrát objavila aj TK so 75 jednotkami a s novým čiarovým kódom 8581 3571 a TK so 100 jednotkami a ďalším novým čiarovým kódom 8581 3588.

Vzhľadom na to, že v doterajšej svojej histórii nenarobili Slovenské telekomunikácie toľko zmien a presunov vo svojich pôvodných emisných plánoch ako v roku 2000, považujeme za vhodné, aby sme zrekapitulovali katalógové číslovanie slovenských verejných TK od čísla 01/2000 ST po číslo 16/2000 ST a od 18/2000 ST po 20/2000 ST vydaných v roku 2000, ktoré je možno už považovať za definitívne.

Poznámka autora - vynechané číslo 17/2000 ST bolo už pridelené pre príležitostnú slovenskú telefónnu kartu „PF 2001“, čo zodpovedá katalógovému číslu B 18.

A 137	LOH Sydney 2000	01/2000 ST	50	ODS 33d	50 000	TČi 1
A 138	EURO 2000 vo futbale	02/2000 ST	50	SOL 3	50 000	TČi 1a
A 139	50.výr.všeo.dekl. ľud. práv	03/2000 ST	50	SOL 3	100 000	TČi 1a
A 140	Internet už od 81. - Sk	04/2000 ST	50	ODS 33d	50 000	TČi 1, TČi 3
A 141	UNESCO-Kostol sv. Ducha	05/2000 ST	50	ODS 33d	100 000	TČi 1, TČi 3
A 142	UNESCO-Spišská kapitula	06/2000 ST	50	ODS 33d	50 000	TČi 1, TČi 2
A 143	Milan Rastislav Štefánik	07/2000 ST	50	SOL 3	100 000	TČi 1a
A 144	Zuzana Zaťková – Náš dom	08/2000 ST	30	ODS 33d	50 000	TČi 1, TČi 2
A 145	Zuzana Strížová – Náš dom	09/2000 ST	30	ODS 33d	50 000	TČi 1, TČi 2
A 146	Ľudovít Štúr	10/2000 ST	50	SOL 3	100 000	TČi 1a
A 147	Kaštieľ v Topoľčiankach	11/2000 ST	50	ODS 33d	50 000	TČi 1, TČi 2
A 148	ME 2001 v krasokorčuľovaní	12/2000 ST	50	SOL 3	50 000	TČi 1a
A 149	A I D S	13/2000 ST	75	ODS 33d	100 000	TČi 1
A 150	UNESCO-Vikolínec	14/2000 ST	50	ODS 33d	100 000	TČi1,TČi2,TČi3
A 151	Andrej Sládkovič	15/2000 ST	50	SOL 3	100 000	TČi 1a
A 152	UNESCO-Ochtin.arag.jaskyňa	16/2000 ST	50	ODS 33d	50 000	TČi 1
A 153	Ide to aj bez drogy	18/2000 ST	50	ODS 33d	100 000	TČi 1
A 154	Hodina deťom	19/2000 ST	100	ODS 33d	50 000	TČi 1
A 155	UNESCO-Piarská brána	20/2000 ST	50	ODS 33d	100 000	TČi 1, TČi 3
A ???	UNESCO-Spišský hrad	28/2000 ST	50	ODS 33d	100 000	TČi 1

V zozname nemá zatiaľ katalógové číslo posledná vydaná karta zo série UNESCO - Spišský hrad (má číslo 28/2000 ST), pretože nie je istota, či nestanú ešte zmeny s TK čísiel 21/2000 ST až 27/2000 ST. Súčasne s vyššie uvedenými novinkami z roku 2000 boli dodané konečne aj prvé TK roku 2001. Pokiaľ ide o ich obrazovú časť, sú veľmi vydarené. Na zatiaľ vydaných TK sú vyobrazené prvé tri zo série šiestich kariet pod názvom „DREVENNÉ KOSTOLY NA SLOVENSKU“. ST tak začali konečne realizovať starší návrh zberateľov, ktorí tento námet odporučili uplatniť. Veľmi potešujúca je aj skutočnosť, že ST prvýkrát začali takéto série číslovať (čo sa napriek dohode nepodarilo vlni so sériou UNESCO). Na zadnej strane kariet pri ich spodnom okraji v čiernom poli sú vytlačené ich čísla 1/6, 2/6 a 3/6 (pri ďalších kartách tejto série by sa mali potom objaviť čísla 4/6, 5/6 a 6/6). Napriek tomuto pozitívnemu kroku je namieste aj jedna kritická poznámka - nemožno súhlasiť s tým, že slovenské TK sú vydávané pre telefonovanie na Slovensku a preto nie je potrebné pri popise na nich zobrazených námetov uvádzať aj iný ako slovenský jazyk. Z rozsahu použitého textu v slovenčine vyplýva, že by sa tam zmestil rovnako rozsiahly text napr. v anglickom jazyku. Je na škodu vecí, že ST neberú zreteľ na skutočnosť, že telefonné karty plnia popri funkcii úhrady za telefonické hovory aj funkciu výborného propagačného materiálu o Slovensku. Predovšetkým mnoho použitých (čiastočne aj nepoužitých) slovenských TK sa určite dostane v budúcnosti do rúk mnohým zahraničným zberateľom. Argumentovať faktom, že preklad do cudzieho jazyka vydávanie kariet predraží, je irelevantné.

Vzhľadom na predchádzajúce riadky o neuzavretí katalógového číslovanie kariet z roku 2000 zatiaľ ani TK vydané v roku 2001 nečísľujeme □ mj

Opava: V článku „Ďalšie slovaciká na TK“ (Zberateľ 5/2001, s.28) sa stala chyba - na TK KRÁL SOKOLU nie je „jasne vyobrazený Zvolenský zámok“, ale hrad Krásna Hôrka. Za chybu sa ospravedľujeme.

Z diela flámskych Bruegelovcov

Rozsiahle maliarske dielo zanechali po sebe traja flámski maliari rodiny Bruegelovcov, otec a dvaja synovia. Svojimi obrazmi preslávili na rozdiel od svojich vrstovníkov život na flámskom vidieku i flámsku krajinu. Jedno z diel otca, Petra Bruegela (1525-1569), vydala teraz na známe tradičné veľkého formátu francúzska poštová správa. Je to malba „Tanec na vidieku“, pochádzajúca približne z roku 1552, ktorá je dnes majetkom Múzea výtvarných umení vo Viedni. Majstrovsky vystihnutá atmosféra ľudovej zábavy i zemité farby obrazu, vynikajú aj na poštovej známke. Volba tohto diela pre francúzsku známku však dosť prekvapila, pretože francúzske galérie majú vo svojich expozíciách mnoho diel tohto vynikajúceho flámskeho umelca. Známa s hodnotou 6,70 frankov bola vydaná vo februári tohto roku □ Zc

PREHĽAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK APRIL 2001

Jozef Soukup

Poradové číslo, dátum, miesto používania, text pečiatky, autor výtvarného návrhu a farba odtlačku pečiatky

07 23. 4. 2001 Trnava 1:
FRANTIŠEK RICHARD
OSVALD / KŇAZ - LITERÁT
- NÁRODOVEC / 1845-
1926 ● M.Šničr ● Čierna

MARTIN 9

01 ■ 2.4.2001 Bratislava 17: SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE PREDAJNE / POFIS ● F.Horniak ● Čierna

02 ■ 2.4.2001 Martin 9: OTVORENIE POŠTY V ZÁTURČÍ ● J.Urda ● Čierna

03 ■ 3.4.2001, Bratislava 5: 22.MEDZINÁRODNÝ VEĽTRH STAVEBNÍCTVA / CONECO / 3.-7.4.2001 ● F.Horniak ● Čierna

04 ■ 7.4.2001 Ružomberok 1: 6.STRETNIUTIE / SKAUTSKÝCH ZBERATEĽOV ● M.Jizdny ● Čierna

05 ■ 19.-21.4.2001 Nitra 1: VÝSTAVA VÝROBKOV ŽIAKOV SOU A SPV / UČEN - MLADÝ TVORCA / SOU / POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIÍ / BANSKÁ BYSTRICA ● Autor neuvedený ● Čierna

06 ■ 16.4.2001 Bánovce nad Bebravou: 150 ROKOV POŠTY ● M. Nagy ● Čierna

Stanovisko k časti príspevku „Niekoľko poznámok na margo používania príležitostných poštových pečiatok“ (Zberateľ 5/2001, s.30)

Podstatou citovaného príspevku je poukázanie (upozornenie) na niektoré praktiky pri používaní príležitostných poštových pečiatok (PPP), a to také, ktoré sú v rozpore s predpismi Slovenskej pošty. Jednou z nich je viacdnové používanie jednodňovej PPP. Ako príklad bola spomenutá aj PPP vyhotovená k medzinárodnej konferencii Trnava udržateľné mesto. Konferencia sa konala v Spišskej Novej Vsi v dňoch 7.- 9.decembra 1999, pričom pečiatica (jej používanie) bolo určené na 8.12.1999. Vzhľadom na to,, že som sa na podujatí organizačne podieľal, môžem prakticky s istotou tvrdiť, že predmetná pečiatica poštu SNV 1 nebola používaná v iný ako určený deň. Je pravdou, že nemôžem vylúčiť, že niekto z filatelistov si dokázal získať odtlačok tejto pečiatky aj v niektorý iný deň, no i tak je problematické vysloviť tvrdenie o používaní PPP poštu počas viacerých dní. Nič na tom nemení skutočnosť, že v časti textu sa uvádza horeuvedené rozpätie trvania konferencie. To, že v pečiatke je uvedené celé rozpätie trvania konferencie, nemalo za účel naznačovať počet a určenie dní, počas ktorých sa PPP bude (mala) používať, ale podanie úplnej a presnej informácie o predmetnej konferencii □ Marián Kellner, SNV

Kvety na výplatných známkach

V súčasnosti venujú poštové správy veľkú pozornosť nielen príležitostným, ale aj bežným, teda v občianskom živote najpoužívanejším poštovým známkam. Vyplyva to z poznania, že práve tieto výplatné známky, ktoré sa používajú v najväčšom množstve, najlepšie môžu propagovať svoju krajinu a jej prírodné i kultúrne bohatstvo. Na šesť výplatných známok pre bežnú poštovú prevádzku zaradila poštová správa Malty kyticky alebo kríčky kvetov. Sú to všetko krásne kvety pre Maltu typické voľne rastúce rastliny. Kresby kvetov sú veľmi starostlivo vypracované a ošetom dokonale viacfarebne vytlačené. Známkymajú sympatický stvorcový formát. Pokračovanie má mať táto výplatná emisia v lete tohto roku □ Zc

CELISTVOSTI ROZPRÁVAJÚ

Jozef Čížek

DOPRAVA ZÁSIELOK VZDUCHOM

Rôzne správy a neskôr poštové zásielky sa dopravovali prakticky všetkými dostupnými prostriedkami. Z histórie vieme, že medzi prvými boli posovia, či už peší alebo na koňoch. Pre dopravu správ sa však už v dávnej minulosti používali aj iné spôsoby, napríklad po vode alebo tiež letom vo vzduchu.

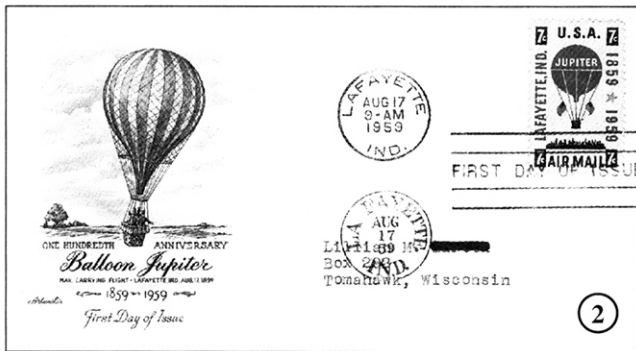
Prvá preprava vzduchom sa uskutočnila pomocou **holubov**. Už starí Gréci, Egypťania aj Rimania poznali schopnosť holubov vrátiť sa späť i z veľkej diaľky tam, kde mali rodné hniezdo, čo začali prakticky využívať. A tak sa holubia pošta považuje za základ prepravy správ a zásielok vzduchom. Až koncom 18. storočia vzniká prvý technický prostriedok, ktorý bol schopný lietať a niesť aj poštové zásielky. Bol to **balón**, prostriedok ľahší ako vzduch. Vznášal sa, ale nebol riaditeľný, takže letel tam, kde ho odvíal vietor. **Vzducholod** bola tiež ľahšia ako vzduch, ale vzhľadom na jej veľký objem mala už väčšiu nosnosť a pomocou technického vybavenia už bola riaditeľná a letela vlastnou silou. Priekopníkom v stavbe vzducholodi bol Nemeck, gróf F. Zeppelin. Začiatkom 20. storočia boli jeho vzducholode zapojené do transatlantickej prepravy medzi Európou a Amerikou. Ani vzducholode sa na prepravu veľmi neosvedčili a nastúpila éra **lietadiel**. Prvé praktické použitie lietadla dokázal Francúz Louis Blériot, ktorý na lietadle vlastnej konštrukcie v roku 1909 ako prvý preletel kanál La Manche. Ako každý nový vynález v doprave, aj lietadlá sa začali využívať na prepravu poštových zásielok. Prvé pokusy sa uskutočnili v Anglicku v roku 1911 na trati z Londýna do Windsoru. Keďže tieto lety boli úspešné, začali s leteckou prepravou zásielok aj iné štáty.

Snaha ľudstva bola lietať čo najvyššie a najrýchlejšie, čo umožňovali **rakety**. Prvé rakety zostrojili amatérsky konštruktéri. Pri experimentálnych letoch boli niekedy týmito raketami prepravené aj listové zásielky, avšak iba z propagačných dôvodov. Takže táto preprava bola neoficiálna, nepoštová a to isté platilo i o prepravovaných zásielkach. Prvú oficiálnu prepravu zásielok raketou uskutočnil v roku 1939 kubánsky pyrotechnik A.B.Funes. Skúšobný let so zásielkami s provizórnyimi súkromnými značkami sa uskutočnil 8.10.1939 a bol úspešný. Iróniou osudu oficiálny štart, ktorý bol o dva dni neskôr,

sa však nepodaril a raketa po krátkom lete havarovala. Niesla 200 listových zásielok frankovaných značkami, ktoré k tomuto letu vydala kubánska pošta. V poštovom múzeu v Havane je vystavený originál tejto rakety a tiež niekoľko zachovalých listov, ktoré mala táto raketa prepraviť.

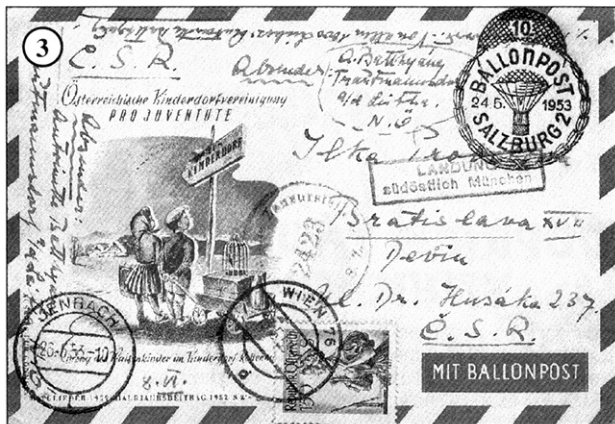
V súčasnej dobe, keď pomerne často lietajú rakety medzi Zemou a kozmickými stanicami, existujú listové zásielky týmito raketami prepravené. Môžeme ich sice nazvať ako kozmická pošta, ale týchto zásielok existuje veľmi málo, takže ešte nemožno hovoriť o pravidelnej raketevej alebo kozmickej pošte. Je predpoklad, že v budúcich rokoch, pri stúpajúcom využití modernej techniky, by sa mohli rakety stať najrýchlejším prostriedkom na dopravu pošty. To je zatiaľ iba vízia ďalekej budúcnosti... Teraz sa však vráťme na začiatok, k holubom.

Obra 1 ■ V súčasnej dobe sa holubia pošta využíva iba pre propagačné účely. Na obrázku vidíme celinu holubej pošty, ktorá bola vydaná pri príležitosti otvorenia 1. veľtrhu čs. spotrebného tovaru v Brne 9. 5. 1968. Príslušné poštové pečiatky a kontrolných hodín potvrdzujú, že celina bola holubom skutočne prepravená. Na ukážke vidíme, že túto celinu tvorí asi 5 cm široký prúžok tenkého papiera. Tento charakteristický tvar má preto, lebo pri preprave má poštový holub tento prúžok ovinutý okolo nôžky, kde mu nebráni v jeho lete. Na celine holubej pošty je označenie PIGEONGRAM (čítaj pižongram). Tento názov holubej pošty sa zachoval z obdobia blokady Paríža za prusko-francúzskej vojny (1870-1871). Balóny vypustené z obklúčeného Paríža okrem listových zásielok niesli aj poštových holubov, ktorých potom využili na odoslanie listov späť do Paríža.

Obra 2 ■ Balóny sa na dopravu zásielok používali už krátko po ich vynájdení, keď niektorí vzduchoplavci pri

svojich letoch brali so sebou aj rôzne propagačné zásielky. Prvá oficiálna preprava pošty balónom sa uskutočnila v USA 17. 8. 1859. Na ukážke vidíme FDC so známku, ktorú pošta USA vydala k 100. výročiu tejto udalosti. Známká aj kresba na FDC zobrazujú balón JUPITER, ktorým sa tento let uskutočnil. Pilot John Wise týmto balónom pri svojej 1920 km dlhej plavbe vzduchom prepravil 123 listových zásielok. Ako už bolo spomenuté, dobre organizovaná balónová pošta bola zriadená priamo poštovou správou pri blokáde Paríža za prusko-francúzskej vojny (19.9.1970 až 28.1.1871). V tomto období bolo z Paríža vypustených 67 balónov, ktoré počas 133 dní blokády prepravili spolu okolo dva a pol milióna listových zásielok.

Obr.3 ■ Zásielky prepravané balónmi do konca 1. svetovej vojny sú považované za „klasiku“ balónovej pošty. V nasledujúcom období sa vyskytujú balónové lety už prevažne športové, propagačné a dobročinné. Na ukážke je listok prepravývaný balónovou poštou pre dobročinné účely v Rakúsku. V pravom hornom rohu má kruhovú pečiatku BALLONPOST / SALZBURG 2 / 24.5.1953. Výťažok z predaja týchto lístkov patrila rakúskej Detskej dezinke (Kinderdorf). Veľa balónových letov s podobným poslaním sa uskutočnilo napríklad aj vo Švajčiarsku, Nemecku, Luxembursku. V Československu bolo v minulých desaťročiach tiež usporiadaných niekoľko balónových letov, prevažne z propagačných dôvodov. Známe sú najmä lety s prepravou zásielok pri svetových filatelistických výstavách PRAGA, pri medzinárodných veľtrhoch INCHEBA v Bratislave. Ak bola ich preprava povolená poštovou správou, sú tieto zásielky oficiálne a považujeme ich za filatelistické celistvosti, i keď moderné.

Obr.4 ■ Vzducholodná (tiež zeppelinová podľa mena známeho nemeckého konštruktéra) pošta existovala s prestávkami v rokoch 1909 až 1937. Nemecké vzducholode pravidelne lietali medzi Európou a Amerikou a prevádzali poštové zásielky. ČSR sa pripojila k tejto preprave v roku 1932, takže od toho roku existujú aj celistvosti čs. zeppelinovej pošty. Na ukážke vidíme list prepravývaný vzducholodou z Brazílie do ČSR, konkrétne do Košíc. Prídavná pečiatka na ľavej strane listu zobrazuje vzducholod a text v dolnej časti pečiatky uvádza, že ide o transatlantickú leteckú prepravu. Brazílske známky sú znehodnotené poštovou pečiatkou RIO DE JANEIRO 23.3.1932 a na zadnej strane je prichádzajúca pečiatka KOŠICE 2 s dátumom 31.3.1932. Transatlantická preprava z Ria do Košíc podľa dátumov

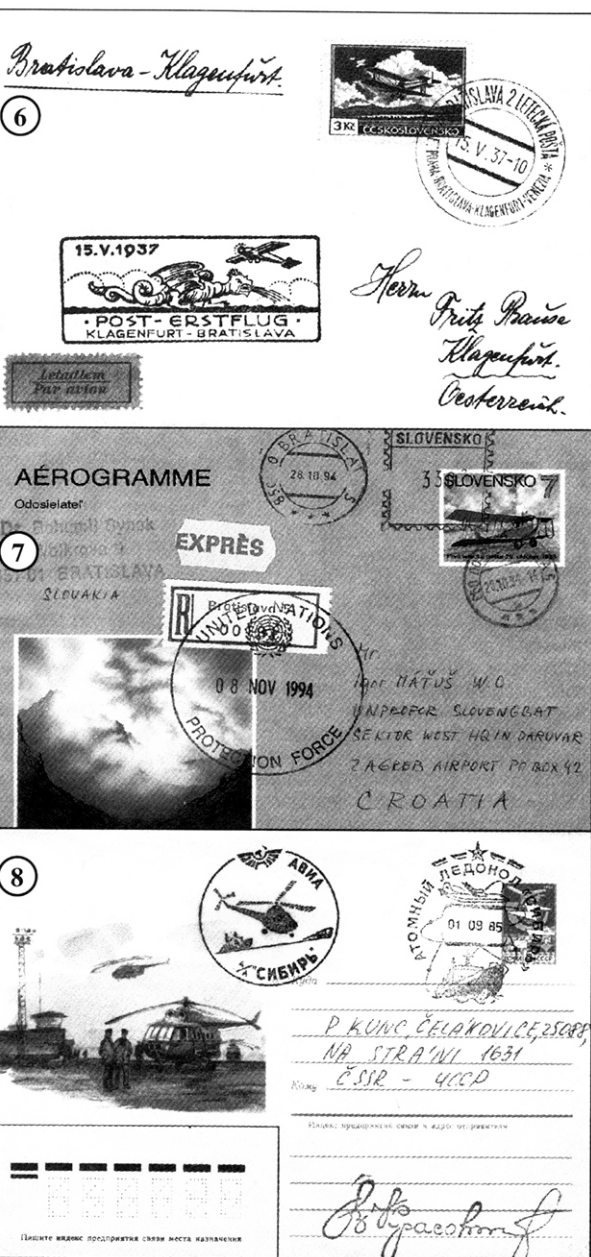
trvala vtedy iba týždeň (prečo dnes, keď sú k dispozícii rýchlejšie dopravné prostriedky, to trvá dlhšie?).

Obr.5 ■ Letecká preprava poštových zásielok začala už počas prvej svetovej vojny a v súvislosti s ňou sa objavili aj prvé letecké známky. V Taliansku boli vydané v roku 1917 a o rok neskôr aj v Rakúsko-Uhorsku. Prvá emisia čs. leteckých známok bola vydaná 11. augusta 1920. Pozostávala z troch známok „Hradčany“ s preta-

čou, na ktorej je obraz lietadla a nové výplatné hodnoty pre vtedajšie sadzby za letecké zásielky. Na ukážke je letecký list vyfrankovaný so všetkými tromi známami druhej pretlačovej emisie čs.leteckých známok (hodnota 100 h je na liste dvakrát), tento raz s pretlačou na známkach Veda a hospodárstvo. Zásielka bola prepravená letecky z Prahy do Dráždan. Zo zásielky vidno, že bola podaná na Jubilejnej výstave poštových známok K.Č.F. v Prahe 25.9.1927 (príležitostná pečiatka, R-nálepka), odtiaľ bola predisponovaná na letisko (pečiatka Praha 82 Letiště 26.9.1927, pečiatka LETECKÁ POŠTA / POSTE AÉRIENNE a smerovacia nálepka pre let z Prahy do Dráždan), lietadlom prepravená do Dráždan (pečiatka poštového úradu č. 25 na dráždanskom letisku) a napokon na zadnej strane opečiatkovaná dennou pečiatkou Albernau (denná pečiatka 27.9.1927), kam bola zásielka adresovaná.

Obr.6 ■ V tridsiatych rokoch letecká preprava listových zásielok začína byť trvalou súčasťou poštovej prevádzky a postupne sa stáva bežnou vecou. Racionalizuje sa manipulácia s leteckými zásielkami, prepravené zásielky sú čoraz menej opatované osobitnými pečiatkami a dokumentovanie leteckej prepravy na nich sa spravidla vykonáva už len príležitostne - pri otvorení nových leteckých liniek leteckými spoločnosťami, pri inaugurácii typov lietadiel, pri rôznych leteckých podujatiach, jubileách a pod. Pri takýchto príležitostiach sa používajú príležitostné poštové pečiatky, rôzne druhy potvrdzovacích pečiatok a kašety (podľa francúzskeho cachet), nálepky, ale vyhotovujú aj celistvosti (obálky, lístky, pohľadnice) prepravené pre propagačné účely. Obľúbené sú najmä zásielky prepravené prvými letmi, ktorým sa niekedy hovorí prvolety alebo používa skratka FFC (z angl. First Flight Covers - obálky prvých letov). Na ukážke vidíme list prepravený letecky z Bratislavy do rakúskeho Klagenfurtu prvým letom na linke ČSA Praha-Bratislava-Klagenfurt-Benátky 15.5.1937. List je vyplatený známkom 3 Kč z tretej čs.leteckej emisie a opečiatkovaná modrou príležitostnou pečiatkou pošty BRATISLAVA 2 LETECKÁ POŠTA. V mieste priletu bol list opečiatkovaný príležitostnou pečiatkou klagenfurtskej pošty v čiernej farbe, ktorú používala na zásielkach odoslaných opačným smerom a má text: 15.5.1937 / POST - ERSTFLUG / KLAGENFURT-BRATISLAVA.

Obr.7 ■ Aerogram je celina pre leteckú, najmä medzinárodnú prepravu zásielok. Je to v podstate zálepkový

hárok vyhotovený z veľmi tenkého papiera, aby hmotnosť aerogramu bola čo najmenšia (spravidla do 5 gr). Má to vplyv aj na nižšie výplatné, ktoré je nižšie ako pri obyčajných listových zásielkach. Na adresnej strane aerogramu býva natlačená známka (často s obrazom

lietadla alebo iným námetom zobrazujú-cim lietanie). Tiež je tu vytlačené medzi-národné označenie AERÓGRAMME. Na ukážke vidíme prvý slovenský aerogram, ktorý bol vydaný koncom roku 1993 pri príležitosti 70. výročia otvorenia prvej československej leteckej pošty. Známa zobrazuje historické lietadlo Aero A-14 „Brandenburg“, ktorým sa uskutočnil prvý let ČSA z Prahy do Bratislavy a späť dňa 29. 10. 1923. Vyobrazený aerogram bol odoslaný 28. 10. 1994 ako expres / doporučená zásielka (doplatená výplatným strojom o 33 Sk) z Bratislavy do Záhrabu príslušníkovi slovenského kontingentu UNPROFOR v Chorvátsku.

Obr. 8 ■ Vrtulník sa používa na dopra-vu poštových zásielok prevažne tam, kde nie je možné použiť iný dopravný prostriedok. Napríklad lodoborce pri svojich plavbách v polárnych oblastiach mali na palube vrtulník, ktorý najlepšie zabezpečoval spojenie medzi lodou a okolím. Existujú aj zásielky po-lárnej pošty, ktoré majú označenie, že boli prepravéne vrtulníkom. Napríklad na ukážke je celina, ktorej známka je znehodnotená pečiatkou (v preklade) ATÓMOVY LA-DOBOREC SIBIR, 1.9.-1985. Ďalej je tu prídavná kruho-vá pečiatka so štylizovanou kresbou vrtulníka a azbukou písaným textom AVIA A/L „SIBIR“. Po druhej svetovej vojne bolo otvorených aj mnoho vrtulníkových leteckých liniek, ktoré zabezpečovali dopravu na kratšie vzdiale-nosti alebo spojenie medzi centrom veľkých miest s le-tiskami na ich okraji (vzdialené od centra často aj niekoľ-ko desiatok kilometrov). Prepravu zásielok vrtulníkom poznáme aj u nás, najmä uskutočnených príležitostne pri filatelistických výstavách. Napríklad pri svetovej výstave PRAGA 1978 sa uskutočnil propagačný let vrtulníkom s dopravou zásielok, ku ktorému poštová správa vydala celinu so štylizovanou kresbou vrtulníka.

Obr. 9 ■ Preprava zásielok existuje aj vetroňmi, ale prevažne len ako zaujímavosť s propagačným poslaním. Najčastejšie sa organizujú pri majstrovstvách v bezmoto-rovom lietaní, pri rôznych leteckých mítingoch alebo pri rôznych výstavách, veľmi často aj filatelistických. Ukážku vetroňovej pošty sme vybrali z Poľska, kde sa preprava týmto spôsobom organizuje od roku 1935. Ide o leteckú celinový obálku prepravenu vetroňom na trase Lisie Ka-ty-Elblag 25.6.1966 pri príležitosti II.národných plach-társkych pretekov. Známkou na celine je opečiatkovaná príležitostnou pečiatkou (Lisie Katy) a dennou pečiatkou v blízkosti miesta prístátia (Elblag). O preprave vetroňom hovorí nálepka nalepená v ľavom hornom rohu celiny, ktorá je opečiatkovaná trojriadkovou pečiatkou hovoria-ca o tom, že zásielka bola prepravená vetroňom BOCIAN SP-2399, ktorý pilotovala Pelagia Majewská. Zisk z pre-daja nálepiek slúžil na úhradu nákladov spojených s vy-konaním prepravy. V tomto konkrétnom prípade vydava-teleťom nálepky bol PZF, boli vydané v PL po 20 kusoch v náklade 20 tisíc kusov a predávali so po 2 Zl. Bez za-kúpenia týchto nálepiek a ich nalepenia na zásielky, ne-boli tieto pripustené k preprave vetroňom (preto sa často aj nazývajú ako *pripúšťacie nálepky*). U nás zásiel-

ky prepravéne vetroňom sú známe najmä z filatelistic-kých podujatí - napríklad organizovaná v Očovej pri prí-ležitosti ustanovujúceho zjazdu ZSF 17.mája 1969 na Sli-ači (preprava sa nakoniec z prevádzkových dôvodov neus-kutočnila), alebo organizovaná v rámci Národnej výstavy poštových známok LAUGARICIO 1979 v Trenčíne, či v rámci filatelistickej výstavy EKOFILA 1992 v Nitre.

Obr.10 (obr.na 2.str.obálky) ■ I keď pôvodne hovorí-me o zásielkach prepravých vzduchom, preletíme te-raz ešte trochu vyššie, kde vraj už vzduch nie je. Teda, aspoň sa o to pokúsime. Lebo na záver sa zmienime o raketovej pošte, pri ktorej prevažne vždy išlo o pokus využiť tento vynález aj na mierové účely. V tejto súvis-losti spomenieme jedného z prvých priekopníkov raket-ovej pošty, ruského inžiniera Franza Schmiedla. Svoje prvé pokusy s prepravou zásielok raketou uskutočnil v roku 1931. V nasledujúcich rokoch urobil ešte celý rad štartov svojich rakiet, ktoré niesli zásielky. Na základe týchto pokusov vypracoval projekt na poštové spojenie medzi hlavnými mestami Európy pomocou rakiet. Keďže pre realizáciu svojich návrhov nenašiel nikde pochope-nie, všetky plány i hotové rakety zničil, aby nemohli byť zneužit. V Európe sa totiž schylovalo k vojnovému kon-fliktu. Pokusy s prepravou zásielok raketou sa robili vo viacerých krajinách a niektoré sú dokumentované aj na filatelistických materiálloch. Na ukážke vidíme celistvosť, ktorá dokumentuje prvý francúzsky raketový let 8. sep-tembra 1935 poštovou raketou P 27 „Paris“. Na zásielke sú odlišky kašetu červenej farby, tmavomodrá nálepka PAR FUSEE a svetlozelená pripúšťacia nálepka, ručné číslovanie (N°25) i podpis vynálezcu tejto rakety Charle-sa Robertiho.

Aj s našim seriálom CELISTVOSTI ROZPRÁVAJÚ sme už „doleteli“ do cieľa. Po ročnom popisovaní zaujíma-vých celistvostí seriál končí a prenecháva miesto iným autorom a iným žánrom. Na záver ďakujem za odbornú spoluprácu i zapožičanie niektorých celistvostí Ing.M. Bachratému, RNDr.M.Zikovi a V.Kučerovi. Seriál ukázal najmä začínajúcim zberateľom, čo všetko zaujímavého sa nachádza medzi celistvosťami, aké súvislosti môže pozorný zberateľ na nich objaviť - a možno niektorého čitateľa aj podnietiť na ich zbieranie ■

PREFINY a NÁMETOVÉ ZBIERKY (EXPONÁTY)

Alexander Urminsky

V článkoch o perfinoch Július Píša (Zberateľ 1/2001, s.19-20 a 3/2001, s.27-28) vyslovil aj takúto, či podobnú myšlienku: Takmer vo všetkých námetových exponátoch sa začali objavovať aj perfiny a perfinované celistvosti. Túto skutočnosť môžem potvrdiť z prehliadky námetových exponátov na výstavách BRNO 2000 a na GALAFILA v Galante. Perfiny sa stali plnohodnotným filatelistickým materiálom. Ale aj kolky, teda fiškálne ceny.

Práve táto skutočnosť umožňuje, aby sa do exponátov dostali aj také zbiera-

ES-KA-ZÁVODY
Kastrup & Swetlik
akc. spol.
CHEB
(Chechy)

Obchodní ústav
v Českých Krumlově
a v Praze
Příspěvková organizace
Městského úřadu
v Chebu

1. Účtenka číslo 5 výjezd 1926

J. Brezula

12.12. 1926

Kč	S	H	H	H	H	H	H	H	H
12.12.	1.60								

JOSEF J. ANDER A SYN
PRVNÍ ČESKÝ VELKOOBCHOD
HRAČKAMI, GALANTERIÍM,
POUŠŤNÍM A KOŽENÝM ZBOŽÍM
OLOMOUČ
POŠT. ÚR. ŠEK. C. 4981
ÚČET U POZEMKOVÉHO ÚSTAVU V OLOMOUČI
TELEGRAMY: ANDER OL.OM.ČE. TELEFON 472

telské materiály, ktoré v nich predtým nemali miesta. Pokúsim sa to doložiť perfinovanými celistvostami, ktoré majú vzťah k cyklistike ako námetovej filatelickej zbierke, či exponátu. V mojom exponáte mám niekoľko exemplárov perfinov už vyše 10 rokov. Tému cyklistiky podám formou náznaku libreta v zbierke:

Pán Jozef Brezula v Piešťanoch, v meste kúpeľov a cyklistiky, má obchod s bicyklami. To sa prejavilo aj v jeho korespondencii. Firma KASTRUP a SWETLIK mu okrem zásielky bicyklov poslala aj faktúru (obr.1). Pretože vlastnila perfinovací strojček, proti odcudzeniu chránila si aj svoje kolkové známky perfinom (kolok 1 K s perfinom K20,K&S). Kolkom bola uhrádzaná daň z faktúry.

Konkurencia vo výrobe bicyklov bola už aj vtedy. J.Brezula objednal bicykle aj v ďalšej chebskej firme PREMIER. Táto taktiež používala perfinovací strojček a faktúrach na bicykle a náhradné diely používala kolok s perfinom P33, P.W. čo značí PREMIER WERKE. K cyklistike patrí aj „výstroj a výzbroj“, ktorú okrem iných dodávala J.Brezulovi tiež česká firma z Olomouca. Na jej faktúre (obr.2) je perfinovaný kolok perfinom JAS, v katalógu pod č. J5, ktorý patril firme JOZEF J.ANDER A SYN. Aby bol výpočet ešte zaujímavejší, jeden z listkov adresovaných J. Brezulovi je na prednej strane dofrankovaný kolkom, čo môže byť ako doplatné (na kolku nie

ŠIMON HOFFMANN, KOMÁRNO

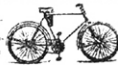
OBCHOD STROJŇI - GEPEKRESKEDŮ - MASCHINENHANDLUNG
KOŠUTOVO NÁMESTIE 3. - KOSSUTH-TÉR 3. - KOSSUTH-PLATZ 3.

Hospodárske a šicacie stroje, váracie, čistiace, biele, gony, súčiastky šiacich strojov a bicyklov, stroje na šitie vo veľkom a malom.

Technický Hoffmann a strojárske ústav v Bratislave, tel. 425

Handelshandlung für Webarten, Nähmaschinen, Nähzubehör, Schneidbrett, Schneidmesser, Nähmaschinen und detail.

ÚČET = SZÁMLA = RECHNUNG

Komárno, 1926. 12. 8

Telefon: 124.

Jozef Brezula

Piešťany

№	Pr.	Gr.	Kč.	Paš.	Pr.	Kč.	h.	St.	h.
5					Lampy	102	4.65	23.25	
5					"	105	5.65	28.25	
5					"	320	7.20	36	
10					"	524	11.55	157.50	

je pečiatka, iba modrou ceruzou napísaný rok 1926, kedy bola zásielka podaná). Žiada sa poznamenať, že na dokladoch je viac atribútov, ktoré sa vzťahujú k cyklistike (adresy, pohľady na továrne, vyobrazené bicykle a ich náhradné súčiastky, doplnky a pod.).

Čo všetko z toho bude na výstavách akceptované k vyššiemu hodnoteniu, to ukáže budúcnosť. Faktom však

zostáva, že samotné perfinované známky a kolky budú akceptované. V prípade, že námetový zberateľ pojme exponát ako voľnú triedu (alternatívne na nesúťažné výstavy), výber materiálu bude ešte širší. Pridávajú sa kolkované faktúry cyklistických firiem PRÍCHYSTAL A HOFMANN z Prahy, SIMON HOFMANN z Komárna (obr.3),

JÁRA SMUTNÝ z Trenčína, H.MOŠKOVIČ z Bratislavy, D.BERLINER z Trnavy a ďalšie firmy. Ba sú aj fiškálne ceniny, kolkované nákladné listy s predtlačou na dodávku bicyklov. Podobnou metódou, možno rozšíriť aj iné námetové exponáty, pokiaľ sa z príslušnej tematiky vyskytujú perfinované známky, kolky a celstovosti ■

SÚVISLOSTI NA TÉMU M. R. ŠTEFÁNIK

Ján Mička

Filatelistického materiálu na tému generála Milana Rastislava Štefánika je pomerne dosť. Bolo vydaných niekoľko výplatných aj príležitostných známok s jeho portrétom, ale aj s Jurkovičovou Mohyľou na Bradle. Tá bola dokonca aj na vzácnnej slovenskej celine a neskôr ako víťazná známka z ankety aj na poštovom lístku slovenskej pošty.

príležitostnú pečiatku s portrétom Huga Boettingera z roku 1905 z jeho mladších rokov. Parížsky pobyt Štefánika nadviazal na jeho štúdiá a pôsobenie v Prahe, kde ako študent bol členom spolku Detvan, ktorého sa stal dokonca aj predsedom. Z tohto obdobia je známa aj Štefánikova fotografia v detvianskom ľudovom kroji s valaškou. A tak sa podarila zaujímavá ilustrácia - kombinácia tohtoročnej známky s detvianskym krojom a pečiatkou so Štefánikovým portrétom, čo je zrejme tematická súvislosť. A to sú zrejme body za filatelistický výskum v exponáte. Kto chce, hľadá a kto hľadá - nájde ■

SLOVENSKÁ
POISŤOVŇA, a. s.
pobočka
Legionárska 14

911 83 TREŇČÍN

SLOVENSKÁ
POISŤOVŇA, a. s.
pobočka
Štefánikova 698

905 01 SENICA

Zberateľom však zrejme unikajú z pozornosti také „drobnosti“, ako sú napríklad názvy ulíc pomenovaných po M.R.Štefánikovi resp. v tematickou súvislosti k jeho osobe, ktoré sa nachádzajú v štočkoch výplatných strojov rôznych inštitúcií (dve z nich sú na ukážke pobočiek Slovenskej poisťovne). To je ešte zatiaľ nedostatočne využívaná možnosť tvorby námetových zbierok na historické témy.

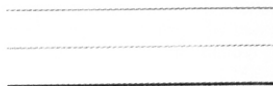
Najviac materiálu na Štefánikovu tému predstavujú príležitostné poštové pečiatky. Vďaka organizátorom spomienkových osláv pri príležitosti výročí jeho tragickej smrti, ktoré boli napríklad v Trnave, v Trenčíne a pravidelne na Bradle, máme možnosť doplnenia tematiky z rôznych období života M.R.Štefánika a jeho činnosti.

Posledný príklad je z Trnavy, kde náš klub filatelistov TIR-NAVIA v spolupráci s mestom pri pietnej spomienke na M. R. Štefánika 3.mája 2001 pripravil

Generál M.R. Štefánik
21. 7. 1880 - 4. 5. 1919

Štefánik v lietadle
na francúzskom fronte 1915

© A. M. (img) 199

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Redakcia neručí za obsah
a znenie informácií o jednotlivých
podujatiach.

Kalendár podujatí s uvedením miesta, termínu konania
a ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov,
ktoré pre redakciu poskytli ich usporiadatelia.

CELOŠTÁTNE A REGIONÁLNE PODUJATIA

→ 24. jún 2001 HANDLOVÁ

HOBBY STRETNUTIE VŠETKÝCH ZBERATELSKÝCH ODBOROV • Dom kultúry od 8.00 do 12.00 hod. • Rezervácia stolov nie je potrebná, občerstvenie zabezpečené • Vstupné: 20 Sk (dospelí) a 5 Sk (deti).

AUKCIA A BURZA NUMIZMATICKÉHO MATERIÁLU

Firma **MONETA** usporiada aukciu a burzu
numizmatického materiálu dňa

24. júna 2001 v Trenčíne

v KULTÚRNO M STREDISKU **SOMER**

(býv. Závodný klub MERINA vedľa výstavniska TMM)
od 7.00 do 12.00 hod.

Aukčný katalóg s takmer 2500 položkami možno
objednať na adrese: Viliam *Samter*, Legionárska 45,
911 01 Trenčín alebo zakúpiť aj v predajni
ZBERATEL v Bratislave, Račianska 17.

→ 30. jún 2001 ZVOLEN

BURZA ZBERATELOV - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA a iné • Posádkový klub armády Zvolen, miestna časť Podhorová od 8.00 hod. • Informácie: p.Halamová (PKA) ☎ 0855 / 5320 183, 5320 184, 5320 487 kl. 463 930 ■ Ďalšie burzy: 8.9. a 8.12.2001

→ 1. júl 2001 ŽILINA - RADOĽA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV • Galéria MLYN-ANTI K, Radoľa č.133 (oproti čerpacej stanici BENZINOL, 10 km od Žiliny) • Možnosť predaja vlastného tovaru z automobilu v areáli galérie. Ďalšie stretnutia sa konajú každú prvú nedeľu v mesiaci: 5.8., 2.9., 7.10., 4.11. a 2.12.2001 • Dňa 4.novembra - jesenná aukcia starožitností • Kontakt: Galéria MLYN-ANTI K, 023 36 Radoľa 133, ☎ 0826-4214026, mobil 0903-175076, e-mail: samo@za.psg.sk

→ 7. júl 2001 TRSTÍN

BURZA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, poľovníctvo, rybárstvo, starožitnosti, kuriozity • Kultúrny dom od 7 do 12 hod. • Kontakt na ☎ 085 / 5579 409 • Ďalšie burzy: 11.8., 15.9., 13.10., 10.11. a 1.12.2001

ORGANIZAČNÝ VÝBOR XVII. DŇI FILATELIE
SLOVENSKA v ŽILINE

VÁS POZÝVA

NA CELOSLOVENSKÚ BURZU FILATELISTICKÉHO MATERIÁLU, FILOKARTIE A TELEFÓNNYCH KARIET

8. júla 2001 (nedeľa) od 7.30 do 12.30 hod.

v ZÁVODNOM KLUBE **SLOVENA ROSEA**

(vedľa futbalového štadióna, 300 m
od Železničnej stanice) v ŽILINE

PRÍDTE, BUDETE VÍTANÍ!

→ 21. júl 2001 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE • Kultúrne stredisko od 7.00 hod. • Ďalšie stretnutia: 18.8., 22.9., 20.10., 17.11. a 15.12.2001 • Kontakt: Peter Kvasnica ☎ 0905 267519

→ 25. august 2001 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ NUMIZMATICKÁ BURZA • Dom armády Trenčín od 7.00 do 12.00 hod. • Kontakt: F.Jarábek ☎ 0831 / 7443 511

→ 1. september 2001 BRNO

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA • MK BRNO, Vlhká ul.21. od 8 do 12 hod. • Kontakt: L.Skoupý, Húskova 10, 618 00 Brno, ČR, ☎ 05 / 4853 2219 • Ďalšia schôdzka 1.decembra 2001

→ 8. september 2001 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE STRETNUTIE FILATELISTOV • Dom lodníkov, Pribinova ul. od 8.00 do 13.00 hod., spojenie z hlavnej stanice - autobus č.82 • Kontakt: Ing.L.Bohm, ☎ 07 / 4329 5360. Ďalšie stretnutie: 8.12. 2001

→ 8. september 2001 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCI a VYZNAMENANÍ • Spoločenská sála Strediska kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská ulica č.21 od 8.00 do 12.00 hod. • Ďalšie burzy: 6.10., 3.11. a 1.12.2001

→ 9. september 2001 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA • Gymnázium sv. Andreja (pri Mestskej radnici) od 7.30 do 12.00 hod. • Kontakt: L.Adamčiak, Jelence 5, 034 01 Ružomberok, ☎ 0848 / 4326024 alebo L.Iván, Malé domky 12, 034 05 Ružomberok, ☎ 0848 / 4328189

→ 23. september 2001 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA • Mestské kultúrne stredisko DLHÉ HONY • Ďalšia celoslovenská burza sa uskutoční 11.novembra 2001

→ 30. september 2001 LUČENEC

BURZA-HOBBY STRETNUTIE • Hotel PELIKÁN, Adyho ulica (pri tržnici) od 8.00 hod. • Ďalšie stretnutia: 28.10. a 25.11.2001. Informácie: ☎ 0863 / 432 9266

→ 30. september 2001 ŠALA

BURZA ZBERATEĽOV (FILATELIA, NUMIZMATIKA, STAROŽITNOSTI a iné) usporiada Kultúrno-spoločenskú organizáciu a Klub filatelistov v Estrádnej sále DK v Šali od 7.00 do 12.00 hod. Kontakt: Stanislav Mešťan, Pionierska 47, 927 01 Šala ☎ 0706 / 7712 840

→ 7. október 2001 ŽILINA

CELOŠTÁTNA VÝMENNÁ SCHÔDZKA - BURZA + MINI-AUKCIA POHLADNÍC (súčasť výstavy **ŽILINFILA 2001**) - ZK Slovena Rosea (vedľa futbalového štadióna, 300 m od železničnej stanice) od 7.30 do 12.30 hod. Ďalšia burza spojená s miniaukciou pohľadníc bude 18. novembra - Kontakt: TEMAFILA, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, ☎ 089 / 5 624 958

→ 14. október 2001 NITRA

HOBBY STRETNUTIE - Nitra, Párovská ulica č.1 od 7.00 do 13.00 hod.

→ 21. október 2001 BANSKÁ BYSTRICA

CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA - Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého ul. 4. od 8 do 12 hod. - Kontakt: Dušan Gubík, Rudohorská ul. 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 088 / 411 66 92

PRAVIDELNÉ KLUBOVÉ BURZY a STRETNUTIA

■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY - Dobrovíčovca ul. 14 (Suvorovov internát) - Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - NUMIZMATIKA - Výmenné schôdzky bratislavskej pobočky SNS - Dobrovíčovca ul. 14 (Suvorovov internát) - Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. - Vstupné 10 Sk ■ **BRATISLAVA** - TELEFÓNNE KARTY - Bulharská predajňa VITOSA, Špitálska ul., 1. poschodie, každú stredu od 16.00 do 18.00 hod. (provizórium) ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA - Budova Elektroprijektu, Partizánska cesta - Každú druhú a poslednú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA - Skuteckého 36 - Každú poslednú pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **KEZMAROK** - FILATELIA - Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 - Každú prvú nedelu v mesiaci od 10.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA - Posádkový klub armády, Masarykova 17 - Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA - Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 - Každú nedelu od 9 do 12 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA - CK Junior, Sládkovičova ulica - Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA - Bufet Malá ryba, L.Štúra 6 (pri Lekárni) - Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MARTIN** - FILATELIA - Pravidelné výmenné schôdzky s odbornými prednáškami - Dom kultúry Strojár, Vajanského nám. 2 - Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - TELEFÓNNE KARTY - TELECARD CLUB pri Posádkovom klube armády, Šoltésovej 3 - Každú druhú stredu (párny týždeň) okrem sviatkov od 16.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA - Mestské kultúrne stredisko, malá zasaďačka (1.posch.) - Vždy druhú

pondelok v mesiaci o 17.00 hod. ■ **NITRA** - FILATELIA, FILOKARTIA - Centrum voľného času Domino, Štefánikova trieda - Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA - Centrum voľného času „Ahoj“, Teplická 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústave), Piešťany - Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA - Hotel Satel - Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17.00 hod. ■ **POPRAD** - NUMIZMATIKA, FILATELIA - Podtatranské múzeum Poprad - Každú prvú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PREŠOV** - FILATELIA - Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (1.poschodie, miestnosť nad vchodom) - Každú nedelu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA - Kaviareň hotela Magura - Každú nedelu (okrem sviatkov) od 8.00 do 10.30 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA - schôdzky pobočky SNS - Hornonitrianske múzeum - Každý prvý štvrtok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA - Liptovské múzeum - Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - NUMIZMATIKA - Liptovské múzeum - Každý štvrtý štvrtok (okrem júla) od 17.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA - Centrum voľného času, Levočská 14 - Každú párny týždeň vo štvrtok od 16.00 hod. ■ **TRENCÍN** - FILATELIA - Kultúrne stredisko, Dlhé hony - Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA - Dom armády - Každú druhú sobotu v mesiaci od 7.00 do 12.00 hod. ■ **TRNAVA** - KALOKAGATIA - Centrum voľného času, Strelecká 1 - Každý štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. (TIRNAVIA) ■ **VRANOV n/ Topľou** - VŠETKY ZBERATEĽSKÉ ODBORY - Mestský dom kultúry, M. R. Štefánika 875 / 200 - Každú prvú nedelu po 15-tom v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov ■ **ŽILINA** - FILATELIA - Budova Matice slovenskej, Holého ulica - Každú stredu od 16.30 do 19 hod. a v nedelu od 9.30 hod. □ (R)

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 5 / 2001

Májové číslo Filatelie je opätovne venované z veľkej časti československej poštovej známke a jej použitiu. Už ôsmym dielom pokračuje seriál o frankatúrach čs. listových zásielok v rokoch 1918-1939, tentoraz je venovaný mono a viacnásobným frankatúram známk T.G.Masaryka, hlbkotalcovej i ocelotalcovej vydania. O nečakanom objave po 36 rokoch informuje F.Beneš - ide o známku SOF (Pof.1457) z roku 1965 na papieri OZP, nález ktorej by mohol posunúť tlač prvej známky na tomto druhu papiera o niekoľko mesiacov dopredu. Aj nález P. Broscha - definitívny popis štyroch typov poslednej hodnoty Košických známk, 20 K modrej - výrazne prispel k uzatváraniu štúdií československej poštovej známky. Československej poštovej známke sa venujú aj ďalší autori: A. Čisárová upozorňuje na nové doskové chyby na známke č.644 (Oslobodenie politických väzňov z roku 1952), J. Brožová popisuje zošitkové polia pri vydaní Historické automobily 1988. Dvojica autorov K.Paděra a V.Malovik dopĺňa poznatky o 30h fialovej Hradčany, zachytené v Monografií, o ďalšie poznatky. Oblasť Českej poštovej známky sú venované články o Falzifikáte známky 7 Kč

Ostrava a o náleze známok Tycho de Brahe s vynechanou farbou. V Zedník opisuje odchýlky na známke Vianoce 1999. Aerofilatelisti i námetári si prídu na svoje v článku J. Horáka: Čo viezla vzduchodol LZ 129 Hindenburg? Popri piatom diele V. Feldmanna: Pečiatky vo filatelii sa rozbieha ďalší seriál J. Horáka, významného námetového vystavovateľa. Ako na tematickú filateliu ik

■ LES MAXIMAPHILES FRANCAIS (RF) ■ 451

Trojčísle časopisu Les Maximaphiles Français č. 451, ročník 57., sa okrem organizačných záležitostí zaoberá tvorbou P. Bruegela st., v spojitosti s edíciami analogových pohľadnic. Podobne sa píše aj o živote a tvorbe V. Huga. V ponukách je 72 CM talianskej produkcie. Potešiteľné je, že na stranách 18 a 26 sa v kladnom zmysle spomína aj slovenská maximafília.

J. Molnár

■ BÉLYEG VILÁG (Maďarsko) ■ 5 / 2001

Pilotný článok májového vydania časopisu pojednáva o tematickom exponáte rakúskeho zberateľa Alfréda Kunza, ktorým na výstave HUNPHILEX 2000 získal zlatú medailu. Článok sa pokúša urobiť súhrn poznatkov a skúseností, ktorými sa tento vystavovateľ podieľal s námetármi v besede za okrúhlym stolom v Budapešti. Časopis uverejňuje zásady činnosti osobitnej komisie, ktorú MABÉOSZ ustanovil vo veci pomoci členom a ich pozostatým pri ohodnocovaní zbierok (schválené 22.3.2001). Ďalšie pokračovanie príspevku K. Borossa dopĺňajúci maďarskú špecializovanú príručku (Bér-Makkai-Surányi) sa v tomto čísle zameriava na pečiatky z nášho územia a upriamuje pozornosť filatelistov na XV. diel našej monografie. Časopis uverejňuje prvú časť príspevku Gy. Cserniho „Vystríhajte sa pred falzifikátmi“, v ktorom - ako už názov naznačuje - obznamená čitateľov s niektorými nálezi falšovaných celistvostí. Ďalšími šiestimi stranami pokračujú doplnky príspevku I. Ácsa „Dejiny Maďarska v odraze poštových známok“. Rovnako filokartistov i filatelistov zaujme článok L. Úrmösa „Poštári na pohľadnicach“. Zaujímavý článok uverejňuje D. Sóoky, ktorý svojmu príspevku dal názov „Po stopách vojnových a povojnových udalostí v nemeckej filatelii“ (1939-1949). Uvedený autor, náš dlhoročný spolupracovník, v časopise informuje čitateľov v rozsahu vyše jednej stránky o obsahu časopise Zberateľ (3/2001), osobitne o perfinoch na maďarských známkach (príspevok J. Pišu) a v kladnom zmysle cituje podstatnú časť redakčného úvodníka (O mostoch, jednej sekcii a pilieroch filatelie) vkn

■ POŠTOVNÍ NÁLEPKY (ČR / SR) ■ 41

Najnovšie číslo spravodajcu Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek prináša článok „Označovanie doporučených zásielok po oslobodení“ (Holoubek), článok „Typológia slovenských RNCK“, článok „Zmeny stavu pôšt a poštovní v roku 2000“ (J. Kratochvíl) a niektoré ďalšie príspevky vrátane informácií o kolovaní, hospodárení spoločnosti za rok 2000 a inzercie vkn

Devätnásťročná na známke

Chorvátska pošta vydala dňa 19. 4. 2001 príležitostnú poštovú známku v nominálnej hodnote 2,80 kn, venovanú fenomenálnej lyžiarskej zjazdárke **Janici Kosteličovej**. Chorvátski športovci sa v poslednom desaťročí preslávili špičkovými výsledkami najmä v loptových hrách (srieborná olympijská medaila v basketbale v Barcelone 1992, zlatá olympijská medaila v hádzanej v Atlante 1996, bronzová medaila na MS vo futbale vo Francúzsku 1998). V individuálnych športoch dosiahla najväčší úspech práve Janica, a to víťazstvom na MS v zjazdovom lyžovaní.

Narodila sa roku 1982 v Záhrebe. Už trojročná začala lyžovať. Jej otec, bývalý lyžiar, hádzanár a vodný pólista, vytýčil od začiatku cieľ: Olympijská medaila. V poslednom roku svojich detských súťaží roku 1996 Janica získala na 22 pretekoch 22 víťazstiev. Ako 15-ročná začala štartovať na svetových súťažiach FIS a vďaka svojim víťazstvám a povoleniu predsedu MOV J.A. Samarancha mohla štartovať na ZOH 1998 v Nagane. Hoci tu patrila medzi najmladšie športovkyne, získala v kombinácii (zjazd a slalom) vynikajúce 8. miesto. Potom dosiahla na MS tri víťazstvá. Po ťažkom páde v decembri 1999 bola operovaná a rehabilitácia trvala niekoľko mesiacov. Už v nasledujúcej sezóne štartovala na ďalších pretekoch a v USA získala spolu 8 víťazstiev. Počtom víťazstiev v jednej sezóne prekonalala legendárnu švajčiarsku zjazdárku Vreni Schneiderovú. Získala aj celkové víťazstvo na MS (veľký kríšťalový glóbus za zjazd a malý kríšťalový glóbus za slalom) a dosiahla tak jeden z najväčších úspechov chorvátskeho športu v dejinách vôbec.

Známku vytlačila viacfarebným ofsetom tlačiareň Zrinski nákladom 350 100 kusov. Tlačový list obsahuje 9 známok a 1 kupón. K emisii patrí aj FDC a nálepny (pamätný) list Ivan Lužák

Ako bude Zberateľ vychádzať cez leto?

Po zväžení návrhu na vydávanie časopisu v mesačných termínoch aj cez letné obdobie, vydavateľ sa rozhodol tento rok nevydávať letné dvojčíslo Zberateľa, ale samostatne každý mesiac. Nasledujúce 7. číslo bude vydané 15. júla s prílohou aukčného katalogu firmy ZBERATEL.

INZERCIA

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvyraznený rámčekom účtujeme priplatok 35 Sk. Na trikrát opakovany inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentní časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodu.

■ **KRAJSKÁ HVEZDÁREŇ V BANSKEJ BYSTRICI** má záujem o kontaktné adresy zberateľov známok, mincí, erbov, príl. pečiatok, telef. kariet a iných kuriozít, na ktorých sa objavuje motiv alebo symbol astronómie a prírodných vied. Kontakt: Mgr. Maria Gallova, telefón 088 - 415 61 44. Z 057

Barasa filatelía

Predaj známok
a filatelistických potrieb
Abonencia z celého sveta

Numizmatika

Predaj výrobkov
Kremnickej mincovne

Predajňa: Májkova 2 (Avion)
81117 Bratislava 1
Tel./fax 07-55 42 46 47

■ **KÚPIM ZNL 1b - TL** svetlomodrý kartón, ZNL 38 s čiernym kašetom, PT 36c, PT 36 d - dlhý formát, PT 44c, PT 72c, PT 72d - dlhý formát, PT 73b - dlhý formát, PT 126a - číslovaná nad 3.500. Dušan GUBÍK, ul. Rudohorská 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 088 / 4116692 Z 058

■ **KÚPIM AJ VÄČŠIU ZBIERKU** známok (celý svet) do roku 1960. Tel. po 18.00 hod. 0845 / 5868182. Z 059

■ **PREDÁM VÄČŠIE MNOŽSTVO** slov. obálok (obyč., prior., R) Trnava, Senica, Vianoce, Veľká noc, Duch.obnova, O.sobnosti, Nežná revolúcia, Brunovský, Schuster atď., tiež z ČR, Maďarska, Poľska, Belgicka. Cena 1/5 nominálu. Ponuka platí stále. Marián KOVÁČ, 919 08 Boleráz 375, ☎ 0805 / 5579 191. Z 060

NOVOOTVORENÁ ZBERATEĽSKÁ PREDAJŇA

Predaj (aj komisionálny) a výkup:
**ZNÁMOK, MINCÍ, POHLADNÍC,
TELEFÓNNYCH KARIET
a VYZNAMENANÍ**

Bratislava, Medená ulica 18
☎ 0905 599 990

Otvorené: Po-Pia 9.³⁰-18.³⁰, So 9-13

FIRMA TEMAFILA ŽILINA

vypisuje odmenu 50 000,- Sk

za každú informáciu, ktorá bude viesť k dopadnutiu páchatelov, ktorí nám výlupili predajňu dňa 6.-7.5.2001. Hľadáme cca 150 zásobníkov prevážne Brnenskej výroby naplnených známkami celého sveta, obchodného charakteru, cca 20 000 ks mincí z celého sveta rôznych kovov, každá individuálne zabalená v bielom kartónovom obale s odklenkom od firmy Prinz a ručným popisom s cenou. Množstvo bankoviek z celého sveta + zbierku nudozových platidiel Európy, stovky použitých telefónnych kariet SR a celý svet a i.

Informácie na ☎ 089 / 5626 597
Z 061

■ **PREDÁM SRBSKO** ★, ☉ Mi.2, 3, 4x, 5x, 6x, 9A, 9B, 10, 13IC, 14IC, 15IC, 16IC, 17IC, 18IC, 15L12, 17L12, 17VL12, 130, 131 1-1V. aj vym. za USA. ☎ 0834 / 7713 470. Z 065

■ **PREDÁM CELISTVOSTI ČSR II** po 2,50 Sk za kus. Robert KYTKA, 908 74 Malé Leváre 95. Z 063

■ **PREDÁM KOMPLETNÉ ROČNÍKY ČASOPISU FILATELIE:** Zviazané ročníky 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1986, 1987, 1988, neuzviazané ročníky 1985, 1989, 1990 a 1991. Adr.: Vladimír BIELČÍK, M.R.Štefánika 382/37, 916 01 Stará Turá. Z 064

■ **ZASIELAM KF I JEDNOTLIVCOM** po predchádzajúcej dohode hodnotné výbery ★★ i ☉ známok Československa,

SR, ČR, SŠ, Č+M, Európy i zámoria, FDC, celín, celistvosti, bankoviek, mincí, RN, ZN a pod. Doplním vaše chybenky, predám katalógy, literatúru, alb. listy, zásobníky, filat. pomôcky a pod. Ohodnotím zbierky i jednotlivé kusy známok, mincí, bankoviek, starozitnosti a pod. Prevzmem do komisionálneho predaja hodnotné zbierky, známky, mince a iný zberateľský materiál. Odkúpim väčšie i menšie zbierky z pozostalosti, likvidované zbierky a pod. Odpoviem na každý list s priloženou známkou na odpoveď. Miroslav SUKOPČÁK, Čáčov 294, 905 01 Senica, ☎ 0905 358 707, 0802 / 651 3964 Z 066

FIRMA ALBUM

stále vykupuje

lepšie zbierky známok, starých
pohľadníc, obálok a iných filat.
materiálov, mincí a bankoviek.

Vykupujeme lepšie položky
★★ Číny, tiež ★★ známky
Hong-kong a Macau.

**ALBUM, Lazaretská 11
811 08 BRATISLAVA**

TEL / FAX: 07 / 5296 7411

■ **KUPIM DVOJITE ZÚBKOVANIE** nových slovenských známok. Telefón 095 / 6361 909. Z 067

■ **PREDÁM ZNÁMKY CHUSTSKÁ PRETLAČ** a nemecké z rokov 1862-1945, ďalej Rakúsko 1945, Bosna - Hergagovina a rôzne knihy. Adresa: V. ŠARFI, ul.Lukáča 11, 936 01 Šahy. Z 068

■ **KÚPIM ☉ ČS.HÁRČEKY A 2541, A 2544 a ★★ známky Čile** s námetom Veľkonočný ostrov (Mi. 948-50, 1045-59, 1130-1, 1224-5, 1253-6, Bl., 3, 9), I.LUŽÁK, Púpavova 2, 841 04 Bratislava, ☎ 07 / 654 25 054. Z 069

Najrýchlejšia cesta,

ako môžete poslať Váš inzerát alebo oznam na uverejnenie v tejto rubrike časopisu, je elektronická pošta.

Používajte e-mailovú adresu
redakcie:

zberatel@nextra.sk

Uzávierka na príjem inzerátov a oznamov pre nasledujúce júlové číslo Zberateľa je 29. jún 2001

ČO JE ČO.

Bratislava Pozsony Pressburg

FIRMA FILATELIA ALBUM

vydala novú publikáciu encyklopedického charakteru. Publikácia s názvom **ČO JE ČO** na 134 stranách obsahuje vyše 12000 názvov obcí celého bývalého Uhorska (zostavené v abecednom poradí podľa pôvodných maďarských názvov, s označením do ktorého štátu patrí v súčasnosti, s uvedením súčasného slovenského názvu obcí ležiacich na území SR). Publikácia je ilustrovaná farebnými reprodukciami vyše 400 pohľadníc (litografie a koláže) z územia Slovenska. Cena publikácie je 600,- Sk. Objednať si ju možno na adrese: **FILATELIA ALBUM, Lazaretská ulica 11, 811 08 BRATISLAVA, telefón / fax: + 421- 7- 5296 7411**

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA, NÁJDETE MA NA INTERNETE
www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 07 / 4342 9386

FIRMA ZBERATEĽ

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY
ZNÁMOK, MINCÍ A POHLADNÍC**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

831 02 Bratislava, Račianska 17

☎ 07 / 44 250 149

e- mail: zberatel@nextra.sk

**Otvorené pondelok až piatok
od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.**

**ERVO
ŠPORT**

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16

821 06 Bratislava

tel.: 07/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prítláče, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, CR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Príjímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% -nú zľavu** pri materiáloch firmy ERVO.

Firma

Námestie SNP č.37, ☎ 0855 / 54 29 814

**Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
filatelie, numizmatiky, notafílie,
filokartie, telefónnych kariet**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 07 / 44250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu *Zberateľ*.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONÚKANÉ POLOŽKY 5 % ZĽAVU !

NDR ★★ (katalóg čísla Michel)

1970	Archeolog.klenoty Humboltovej u., 1584-90	25,-
1970	Kaktusy, 1625-30	35,-
1971	Múzeum ľudového umenia, 1632-35	18,-
1971	Dievčenské kroje, 1668-71	15,-
1971	ZOH Sapporo 1972, 1725-30	35,-
1972	Minerály, 1737-42	25,-

1972	Ruže, 1763-88	32,-
1972	500.výr.narodenia L.Cranacha, 1769-72	30,-
1972	Výstava poštových známok, 1785-88	15,-
1973	Železničné vagóny, 1844-49	40,-
1973	Obrazy Drážďanskej galérie, 1892-97	40,-
1974	Múzeum bábik, 1975-80	25,-
1974	Deň filatelistov, výstava DDR '74, 1988-90	15,-
1975	Zvieratá zoológických záhrad, 2030-37	35,-
1975	Spoločný let Sojuz-Apollo, 2083-85	25,-
1975	ZOH Innsbruck 1976, 2099-2104+Bl.43	65,-
1976	Mosty, 2163-68	35,-
1977	Historické kroje, 2210-14	40,-
1977	Staré hudobné nástroje, 2224-28	56,-
1977	400.výr.narodenia P.P.Rubensa, 2229-34	50,-
1977	Exponáty techn.múzea, 2254-58	35,-
1977	Lesná zver, 2270-75	40,-
1977	Požiarníci, 2276-80	35,-

1979	Vlakové spoj. Sasnitz-Trelleborg, 2429-30	15,-
1979	Výstava kvetov, 2435-40	45,-
1979	Jazdecké kone, 2449-50	10,-
1979	Historické bábiky, 2472-77	50,-
1980	Barokové záhrady, 2486-89	30,-
1981	Mestské parky, 2611-16	35,-
1981	Historické mlyny, 2657-60	30,-
1982	Meisen porcelán, 2667-70	30,-
1982	Jesenné kvety, 2737-42	40,-
1982	Automobilka IFA, 2744-49	45,-
1983	Historické radnice, 2775-78	25,-
1983	Historické hodiny, 2796-2801	50,-
1983	Sochy z Dómu Naumburger, 2808-11	45,-
1983	Erby, 2817-21	60,-
1984	Historické vlaky, 2864-67	45,-
1984	Rozprávky, 2914-19 PL	120,-
1985	Historické poštové schránky, 2924-27	18,-
1985	300.výr.nar. J.S.Bacha, 2931-33 (Bl.81)	30,-
1986	Historické svietniky, 3057-62	25,-
1988	10.výr.spoloč.letu ZSSR-NDR, 3190-92	15,-
1989	Kvety, 3276-78	18,-

ZNÁMKOVÉ ZOŠITKY SR

26 ZZ	ZOH Lillehammer 1994	45,-
27 ZZ	Medzinárodný rok rodiny	40,-
47 ZZ	Chatam Sófer	100,-
68 ZZ	Pápež J.Pavol II.	85,-
75-76 ZZ	BIB 1995	90,-
94 ZZ	Okolo Slovenska	40,-
96-98 ZZ	Ochrana prírody	165,-
104 ZZ	Konská železnica Bratislava-Trnava	50,-
105 ZZ	Lietadlo A.Kvasza	65,-
110 ZZ	Martin Benka	35,-
114 ZZ	Ľudové zvyky	40,-
122 ZZ	Trienále insitného umenia	40,-
138 ZZ	Duchovná obnova	50,-
139 ZZ	Deň poštovej známky	45,-
145 ZZ	Vynášanie Moreny	40,-
150 ZZ	Duchovná obnova 1998	40,-
151 ZZ	Det'ské centrum	40,-

10 kusov à 4 Sk

40 sk

OCHRANA PŘÍRODY

KAMZÍK VRCHOVSKÝ
TATRANSKÝ

Časopis pro ochranu přírody

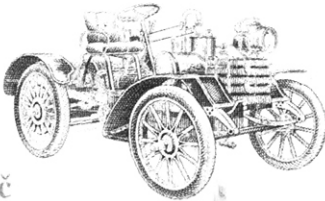
162 ZZ	EKOTOPFILM - 25 rokov	50,-
167 ZZ	Vianoce 1998	40,-
168 ZZ	125.výročie SPÚ (UPU)	50,-
198 ZZ	A.Brunovský	55,-
204 ZZ	Křížová cesta	50,-
209 ZZ	Vianoce 2000	50,-

ZNÁMKOVÉ ZOŠITKY ČR

ZZ 01 (zn.č.2)	MS v krasokočulovaní	190,-
ZZ 02 (zn.č.1)	Štátny znak ČR	290,-
ZZ 03 (zn.č.3)	Prezident V.Havel	290,-
ZZ 04 (zn.č.14)	Český Krumlov / Trojan	320,-
ZZ 05 (zn.č.14)	HŮP Praha	550,-
ZZ 06 (zn.č.14)	HŮP Praha	150,-
ZZ 07 (zn.č.14)	Česká pošta	95,-
ZZ 08 (zn.č.14)	Mestá - Český Krumlov	110,-
ZZ 09 (zn.č.12)	Mestá - České Budějovice	110,-
ZZ 10 (zn.č.15)	Mestá - Plzeň	110,-
ZZ 11 (zn.č.15)	Mestá - Ústí n/Labem	110,-
ZZ 12 (zn.č.3)	Historická Praha	110,-
ZZ 13 (zn.č.14)	Poštový dostavník	95,-
ZZ 14 (zn.č.13)	Poštová schránka	80,-
ZZ 15 (zn.č.13)	Poštová trúbka	80,-
ZZ 16 (zn.č.35)	Mestá - Brno	85,-
ZZ 17 (zn.č.13)	Poštový voz a schránka	110,-

NASE HISTORICKÉ ZAVODNÍ AUTOMOBILY

10 kusů
à 2 Kč

20 Kč

ZZ 18 (zn.č.35)	Poštový automobil	60,-
ZZ 20-22 (zn.č.42-44)	Pravekí jašteri, 3 ks	450,-
ZZ 23 (zn.č.35)	Poštové múzeum - štít	50,-
ZZ 24 (zn.č.38)	E.Beneš	120,-
ZZ 25 (zn.č.13)	Poštové múzeum - pošt.úrad	50,-
ZZ 26-27 (zn.č.49-50)	Spevavé vtáčtvo, 2 ks	220,-
ZZ 28 (zn.č.35)	Poštové múzeum - posol	50,-

ZZ 29 (zn.č.53)	Histor.pretekárske autá	120,-
ZZ 30 (zn.č.54)	Histor.pretekárske autá	110,-
ZZ 31 (zn.č.56)	Vianoce 1994	70,-
ZZ 32-35b (zn.č.67-69)	Oslobod.divadlo, 4 ks	340,-
ZZ 36-38 (zn.č.73-75)	Ohrozený hmyz, 3 ks	180,-
ZZ 39 (zn.č.72)	PRAGA - V.Hollar	30,-
ZZ 40 (zn.č.81)	150 rokov železnice	60,-

Známkové zošitky so zošitkovými listami (ZST)

ZST 1-3 (zn.č.153-55)	Osudy d.vojáka Švejka,3ks	250,-
ZST 4 (zn.č.166)	Tradičie českej ZT 1998	140,-
ZST 5-6 (zn.č.189-90)	Deťom - vodníci, 2ks	220,-
ZST 7 (zn.č.204)	Tradičie českej ZT 1999	75,-
ZST 8 (zn.č.219)	Deťom - Ferda Mravenec	150,-
ZST 9 (zn.č.224)	750 r.Jihlav.banického práva	170,-
ZST 10 (zn.č.243)	Tradičie českej ZT 2000	75,-
ZST 11 (zn.č.247)	700 ... Kutná Hora	90,-
ZST 12 (zn.č.259)	Deťom	150,-
ZST 13 (zn.č.281)	Tradičie českej ZT 2001	90,-

Osudy dobrého vojáka Švejka

8 kusů
à 6 Kč
48 Kč

NÁMETY ☉

Afganistan 1998, Huby (6+H)	29,-
Afganistan 1998, Muflóny (4)	12,-
Afganistan 1998, Motýle (6+H)	29,-
Afganistan 1998, Prehistorická fauna (6+H)	29,-
Afganistan 1998, Historické lokomotivy (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Lokomotivy (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Slimáky (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Papagáje (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Orchidey (6+H)	29,-
Afganistan 1999, Kaktusy (6+H)	29,-
Afganistan 2000, Brodivé vtáky, bociány (6+H)	33,-
Afganistan 2000, Mačky (6+H)	33,-
Ajman State, Psi (6-sútláč)	22,-
Angola 1999, Africká fauna (4)	12,-
Angola 1999, Vtáky (4)	12,-
Angola 1999, Huby (4)	12,-
Angola 2000, Labute (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Panda (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Orly - ROTARY INT.(6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Papagáje (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Huby (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Motýle (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Mačky, maľby (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Gorily (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Korytnačky (6-sútláč)	22,-
Angola 2000, Psi, obrazy (6-sútláč)	22,-

Ponuka albumových listov

Slovensko	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
I.diel	19,-	19,-	22,-	22,-	22,-	22,-	21,-	17,-
I.diel zasklený	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	65,-
II.diel	32,-	48,-	48,-	54,-	53,-	53,-	54,-	48,-
II.diel zasklený	120,-	185,-	175,-	195,-	220,-	220,-	220,-	185,-

Česká republika	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
nezasklený	48,-	48,-	48,-	48,-	50,-	115,-	125,-	125,-
zasklený	180,-	180,-	180,-	180,-	200,-	365,-	455,-	455,-
rozšírený súbor	-	-	-	-	-	-	-	190,-
detto zasklený	-	-	-	-	-	-	-	495,-

Albumové listy so známami SR 1993-2000 ponúkame v dvoch prevedeniach: 1 - formát listov POFIG, 2 - formát listov A 4. Alb.listy ČR sú formátu POFIG, ročník 2000 aj formátu A 4. Ceny oboch formátov sú rovnaké. Pri objednávkach je vždy potrebné uviesť žiadaný formát!

Ďalej ponúkame: Listy s nápisom **SLOVENSKO** á 5,-
Listy s nápisom **ČESKÁ REPUBLIKA** á 5,-
Listy bez nápisu á 4,-
Obaly na listy formátu A 4 (EUROOBAL) - 10 ks 15,-

UV lampy, pinzety, lupy...

UV lampa, ručná (4 ceruzkových batérie) 540,-
UV lampa, stolová (220V) 820,-
Pinzeta Prinz-Soling (špicaté, lopatkovité alebo okrúhle) 85,-
Pinzeta LINDNER, lopatkovitá 155,-
Lupa Ø 60 mm, zväčš. 2x + šošovka 5x 95,-
Nálepky PRINZ (1000 ks) - balíček 64,-

Balíček - šírka 59 mm 60,-
Balíček - šírka 70 mm 60,-
Balíček - šírka 90 mm 60,-
Hawidky na PL, ležaté - kus 12,-
Hawidky na PL, ležaté, veľkosť 200x175mm - kus 20,-

Balíčky © známok SR 1993-2000

Balíček s 15 ks známok 20,-
Balíček s 25 ks známok 30,-
Balíček s 50 ks známok 60,-

Hawidky

Hawidky biele :

Balíček - šírka 32 mm 60,-
Balíček - šírka 38 mm 60,-
Balíček - šírka 40 mm 60,-
Balíček - šírka 50 mm 60,-
Balíček - šírka 85 mm 60,-
(zvar na stojato - pre háččky)

Hawidky čierne :

Balíček - šírka 31 mm 60,-
Balíček - šírka 35 mm 60,-
Balíček - šírka 48 mm 60,-
Balíček - šírka 52 mm 60,-

Zásobníky na známky

Zásobník na známky LINDNER, formát A 5, 6-listový 135,-
detto 8-listový 165,-
Zásobník na zn.LINDNER, A 4, 16-listový, čierne listy 560,-
detto 30-listový 870,-
Zásobník na zn. SCHAUBEK, 16-listový, biele listy 490,-
detto 32-listový 820,-
Zásobník na mince 10-listový, možnosť doplnenia o 3 aj 4 dierkové listy 325,-

Obehové mince Sady mincí - SR

Slovensko 1993 160,-
Slovensko 1994 180,-
Slovensko 1995 395,-
Slovensko 1996 230,-
Slovensko 1997 180,-
Slovensko 1999 350,-
Slovensko 2001 230,-

Katalógy, odborná literatúra

Špecializovaný katalóg 2001 SLOVENSKO 1939-1945 a 1993-2000, farebný 340,-
detto špec.katalóg SLOVENSKO s vloženou čiernotlačou (126 PT „Vodný kolový mlyn“, prítláč logo ZSF) 395,-
Špecializovaný farebný katalóg SLOVENSKO 1997-1998 50,-
Špecializovaný farebný katalóg SLOVENSKO 1999 29,-
Monografie čs. známkov:
2.diel-TGM, Hospodár.a veda 350,-
3.diel-Výplat.1923-29, celiny 350,-
13.diel-České peč.do r.1918 150,-
14.diel-České peč.do r.1918 150,-
16.diel I+II-Čs.poprevratové pečiatky 1918-1920 175,-
17.diel I+II-Čs.peč.1918-1939 150,-
SČF: Ocelotlač z plochých dosiek, pošt.zn. a háččky, I.diel - 1945-1953, príloha PT zn.ČSR L 36, hnedá., číslovaná 655,-
MICHEL Európa-Ost 1999/2000 1100,-
MICHEL Európa-West 1995/1996 750,-
Novotný-Moulis: PAPIEROVÉ PLATIDLÁ ČSR, ČR a SR 1918-1998, farebný 275,-
Novotný-Moulis: MINCE ČSR - 1918-1993, ČR a SR-2001 185,-
V.Novotný: Mince Františka I. (1792-1835) 165,-

ZBERATEL • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNNYCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Reg.číslo časopisu MK 1188 / 95 zo dňa 1.2.1995 • Redakčná rada: Dr. Severín Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, PhDr. Elena Minarovičová a RNDr. Michal Zika • Redakcia: Viliam Kučera, šéfredaktor, Anton Kulhánek ml., redaktor, RNDr. Milan Antala, jazyková úprava, Mgr.Pavol Ondráška, preklad do angličtiny • Ervín Smažák, príloha SLOV OLYMP • Adresa redakcie: ZBERATEL, Račianska 17, 831 02 Bratislava • 07 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk • Cena a predplatné: Cena za jeden výtlačok 44,- Sk. Pri odobratí viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštovného na rok 2000 - pre abonentov zo SR 444,- Sk, pre abonentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,- DEM), pre abonentov zo záhoria 1300,- Sk (43,- USD, 71,- DEM) • Zastielanie príspevkov: Články napísané strojom alebo čitateľným písmom, príp. na počítačových disketách (WORD). Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s obsahom ktorých sa nestotožňuje.

Redakčná uzávierka č.6/ 2001 - 31.5.2001, do tlače zadané - 8.6.2001, predpokladaný dátum vydania - 15.6.2001

ST. ANTHONY

ZÁSIELKOVÁ SLUŽBA

Filatelistický materiál, ktorý Vám firma SAINT ANTHONY na týchto stránkach každý mesiac ponúka, si môžete písomne objednať na adrese: **Vladimír Adásek, P.O.BOX 292, 810 00 Bratislava 1** alebo e-mailom: **adyno-a@post.sk**

V júni sme pre Vás pripravili nasledovné **darčeky**:

I. Za každú Vašu objednávku nad 500 Sk od nás dostávate zdarma zostavu známok ČSSR II na odlišnom papieri v katalogovej hodnote cca 118 Sk: 1481 - papier # 2 v 4-bloku, 2400 - papier # 1.

II. Pri objednávke nad 1.000 Sk platí výhoda bodu I a neplatíte poštovné a balné. Navyše budete zaradený do Zberovca s hlavnou výhrou, ktorou je generálna zbierka známok a hárečkov ČSSR II v katalogovej hodnote cca 50.000 Sk !!! Do konkursového zberovania môžete byť zaradený aj niekoľkokrát do roka - vždy, keď si objednáte materiál v hodnote nad 1.000 Sk. Výsledky zberovania uverejníme v časopise ZBERATEL č.12/2001.

DCH, DO, VCH a typy si môžete objednať aj vo Vami zvolených celkoch. Ich predajnú hodnotu si ľahko vypočítate tak, že k známky za ponuky prirátate nominálnu hodnotu ďalších známok v páske alebo bloku.

OKREM DNEŠNEJ NOVEJ PONUKY ZOSTÁVA V PLATNOSTI AJ PONUKA ZO ZBERATELA Č.5.

Takisto radi privítame Vaše návrhy, o aký filatelistický materiál máte záujem.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA 1993-2001

Známka č.5 (Michal Kováč 2 Sk)

Zvláštny nálepny list 2a

Známka č.6 (Svätý Ján Nepomucký 8 Sk)

DCH 1/49 modrý bod vľavo hore pri perforácii

DCH 1/36 modrý bod vľavo hore pri perforácii

Veľký PO medzi ZP 23-28 zvislá 2-páska

detto 3-p.medi ZP 23-28,28-33

detto 4-p.medi ZP 23-28,28-33,33-38

detto 5-p.medi ZP 23-28,28-33,33-38,38-43

detto 6-p.medi ZP 23-28,28-33,33-38,38-43,

43-48 a pod ZP 48

!!! krajový 24-blok s DCH 1/36, DCH 1/49

a 6x PO medzi ZP 23-28,28-33,33-38,

38-43,43-48 a pod ZP 48

Známka č.13 (M.Čunderlík 14 Sk)

PL s VCH na ZP 4 nedotlač ľavého náplečníka

Známka č.14 (Sv.Cyril a Metod 8 Sk)

DCH 1/29 nerovný pravý horný roh v zelenej ploche

Veľký PO medzi ZP 23-28,28-33,33-38,38-43,43-48

a pod ZP 48 - ceny ako pri známke č.6

!!! krajový 12-blok s DCH 1/29 a 6x veľkým PO

Známka č.19 (Michal Kováč 3 Sk)

VCH vynechaná tlač nominálnej hodnoty

Známka č.29 (Exupéry 9 Sk)

DCH 1/10 biela škvrna vpravo od hlavy (obr.1)

Známka č.38 (UPU 8 Sk)

Veľký PO medzi ZP 25-26 vodorovná 2-páska (obr.2)

detto 3-páska medzi ZP 25-26,26-27

detto 4-páska medzi ZP 25-26,26-27,27-28

detto 5-páska medzi ZP 25-26,26-27,27-28,28-29

detto 6-páska medzi ZP 25-26,26-27,27-28,28-29,

29-30 a vedľa ZP 30

Známka č.45 (Banská Bystrica 3 Sk)

Predĺžený hrebeňový výbeh - dvojitá zúbkovaná

horná časť známok ZP 1-10 (7.dotlač)

2-páska s horným okrajom

!!! horný 20-blok s dátumom tlače

Známka č.80 (50.výročie OSN 8 Sk)

Priehradkový list (8 známok+2 kupóny)

Známka č.89-90 (I.Textorisová 8 + 8 Sk)

Priehradkový list (súťaž 8 známok)

Známka č.116 (Žilina 9 Sk)

DCH 2/90 čiarka vpravo od veže

Známka č.118 (Zázračný dážď pri Hrone 9 Sk)

Priehradkový list (7 známky+3 kupóny)

Známka č.149 (Folklorne slávnosti 12 Sk)

Priehradkový list (8 známok+2 kupóny)

Známka č.173 (Ženský čepiec z Čajkova 4 Sk)

VCH posun farieb - tzv. „slzy v očiach“

VCH výrazný posun farieb - tzv. „štyri oči“ (obr.3)

Hárček č.183 (Kozmonaut Bella 12 Sk)

VCH výrazná nedotlač kozmickej stanice (obr.4)

Známka č.196-7 (Múzeum židovskej kult.10+18 Sk)

Priehradkový list (súťaž 8 známok)

Známka č.199-200 (Dunajec a Váh 10 + 12 Sk)

DO ZP 1 dvojitá moletáž hornej časti pravého

zvislého rámmiku známky č.199

DO ZP 7 dvojitá moletáž pravej časti horného

vodorovného rámmiku známky č.199

DO ZP 3 dvojitá moletáž rámmiku vpravo od „12 Sk“

známky č.200

RE DO ZP 5 pravidelný pravý horný roh, dvojitá

moletáž rámmiku nad písmenami „KO“ v názve

SLOVENSKO známky č.200

DO ZP 8 dvojitá moletáž horného vodorovného

rámmiku známky č.200

Priehradkový list s DO ZP 1, 7 (známka č.199),

DO ZP 3, 8 a RE DO ZP 5 (známka č.200)

Známka č.203 (Bardejov 0,50 Sk)

VCH ZP 1-20 v horných 2 radoch zoslabená tlač

tmavomodr.farby na 50% (obr.Zberatel č.5)

zvislá 3-páska (2 x známka s VCH)

detto 6-blok (4 x známka s VCH)

detto TL s dátumom tlače (20 x VCH)

Známka č.209 (150.výročie prvej známky

platnej na našom území 10 Sk)

DCH 1/23 šikmá oranžová čiarka pod „Sk“

DCH 1/35 oranžová škvrna pri nožičke písmena

„L“ v nápise SLOVENSKO

DCH 2/17 čiarka v pravom dolnom rohu známky

DCH 2/32 žltá škvrna naľavo od písmena „S“ v Sk

Známka č.211 (Prezident Rudolf Schuster 5,50 Sk)

!!! VCH ZP 1-10 dve veľké biele škvrny vo vlasoch

zvislá 2-páska (1 x známka s VCH) (obr.5)

detto 4-blok (2 x známka s VCH)

detto 10-blok (5 x známka s VCH)

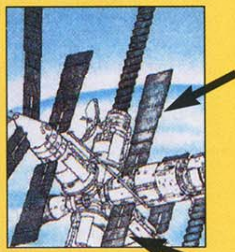
detto horný 20-blok (10 x známka s VCH)

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4 (vpravo hore)

Obr. 5 (vľavo hore)

Obr. 6 (vľavo dole)

Známká č. 220 (Rád Maltézskych rytierov 10 Sk)

DCH 2/18 prekrývajúca sa červená a modrá čiarka nad písmenom „V“ v slove POŠTOVÁ

48,-

DCH 2/19 modrá čiarka nad písmenom „V“ v slove POŠTOVÁ

38,-

VCH posun červenej farby zreteľný najmä v „10“ v hodnotovom údají

á 50,-

VCH husté vlnovité čiary – chyba posunovacieho zariadenia, 10-blok

500,-

detto 20-blok s dátumom výroby

900,-

Známká č. 221 (Narodenie zo Sp.Starej Vsi 18 Sk)

2 x priehradkový list, výrazne tmavý a svetlý lep

300,-

Známká č. 222 (Snímanie z kríža 20 Sk)

2 x priehradkový list, výrazne tmavý a svetlý lep

400,-

ČESKOSLOVENSKO 1945–1992**Známká č. 2493 (Atomová elektráreň 2 Kčs)**

Rohový 12-blok so spojennými typmi I–IV

900,-

Hárčeky č. 2553+2554 (Dunaj 3 + 3,60 Kčs)

2 x hárček, papier #12 (kat. Pofis 1080,- Kč)

750,-

Hárček č. 2747 (60 rokov FIP 20 Sk)

2747A III.typ (35,-), III.typ s DCH tzv.prsteň (600,-),

V.typ (60,-), V.a typ (700,-), VI.typ (35,-)

2747B III.typ (100,-), III.typ s DCH tzv.prsteň (450,-), IV.typ (100,-)

2747C III.typ s DCH tzv.prsteň (200,-), IV.typ (320,-),

V.a typ (200,-), VI.typ (130,-)

Známká č. 2986 (BIB 2 Kčs) (obr.6)

Obrátené rámcové zúbkovanie, celý PL (5 x ORZ)

350,-

Zostava doplatných známok na odlišnom papieri

Zn.č. 92-101,103 na papieri oz a zn. č. 102

na papieri #11 (kat.Pofis 4100,- Kč)

2000,-

Celínové služobné obálky

CSO 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7

á 1800,-

Príležitostné a výsadné tlač

PT 14a,b (1200,-), PT 15a,b (1200,-), PT 16 (120,-), PT 17 (150,-),

PT 19Ab (3000,-), PT 19B (5000,-), VT 10a (1500,-),

VT 12b (2000,-)

PONUKA ŠPECIÁL

Makulatúra ČSSR II – fázy tlačí známok na papieri bez lepu, pôvodne určené na skartáciu – kvalita (★)

zn. číslo	vynechaná farba	posunutá farba v mm	posun perf.	cena
1486		ž - 3 mm		150,-
1780			- 5 mm	200,-
1841	z, če	š - 2 mm	2 mm	350,-
1841		če - 2 mm		150,-
1841		š - 2 mm		150,-
1841		š, če - 2 mm		150,-
1842	m	če, ze - 5 mm		300,-
1842		ze - 3 mm		150,-
1852	m, če, zl			300,-
1852	zl	m, če - 3 mm	9 mm	400,-
1852		če, zl, m - 2 mm		200,-
1852*			7 mm	250,-
1852*	zl, če		7 mm	350,-
1852*		m, če, zl - 3 mm	3 mm	250,-
1852*		m, če, zl - 5 mm	5 mm	250,-
1870		ze - 2 mm		150,-
1880	ž, m, h			300,-
1893	žl, če, m		3 mm	350,-
1896	čl, or			250,-
1951			5 mm	200,-
1955		ž - 2 mm		150,-
1955	or, ž, ze			300,-
2096	če, ž, h			300,-
2106		ž, ru, ze - 4 mm		250,-
2106		ru, ž		300,-
2107		ru, ze, fia		300,-
2293		zl, če - 2 mm		200,-
2337	(obr.7)	všetky f. - 9 mm	9 mm	350,-
2398			9 mm	300,-
2606	(obr.8)		5 mm	250,-
2626	ze, če	ok - 15 mm		350,-
2626	če	ok, ze - 15 mm		350,-
2626		če - 15 mm	15 mm	300,-
2638			8 mm	250,-
2828		všetky f. - 2 mm		200,-
2874		čie - 4 mm	4 mm	250,-
2875	če, ž	m - 5 mm	5 mm	350,-
2890	ž	m - 4 mm	4 mm	350,-

Legenda: če = červená, čie = čierna, fia = fialová, h = hnedá, m = modrá, ok = okrová, or = oranžová, ru = ružová, š = šedá, ze = zelená, zl = zlatá, ž = žltá

*) Známká perforovaná rámcom rozmerov 2,5 x 1,7 cm

Obr. 7 (vľavo)

Obr. 8 (vpravo)

ZBERATEĽ

Z DNEŠNEJ PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

V dnešnom čísle Vám
ponúkame ★★ série
známok bývalej NDR

